

การวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม

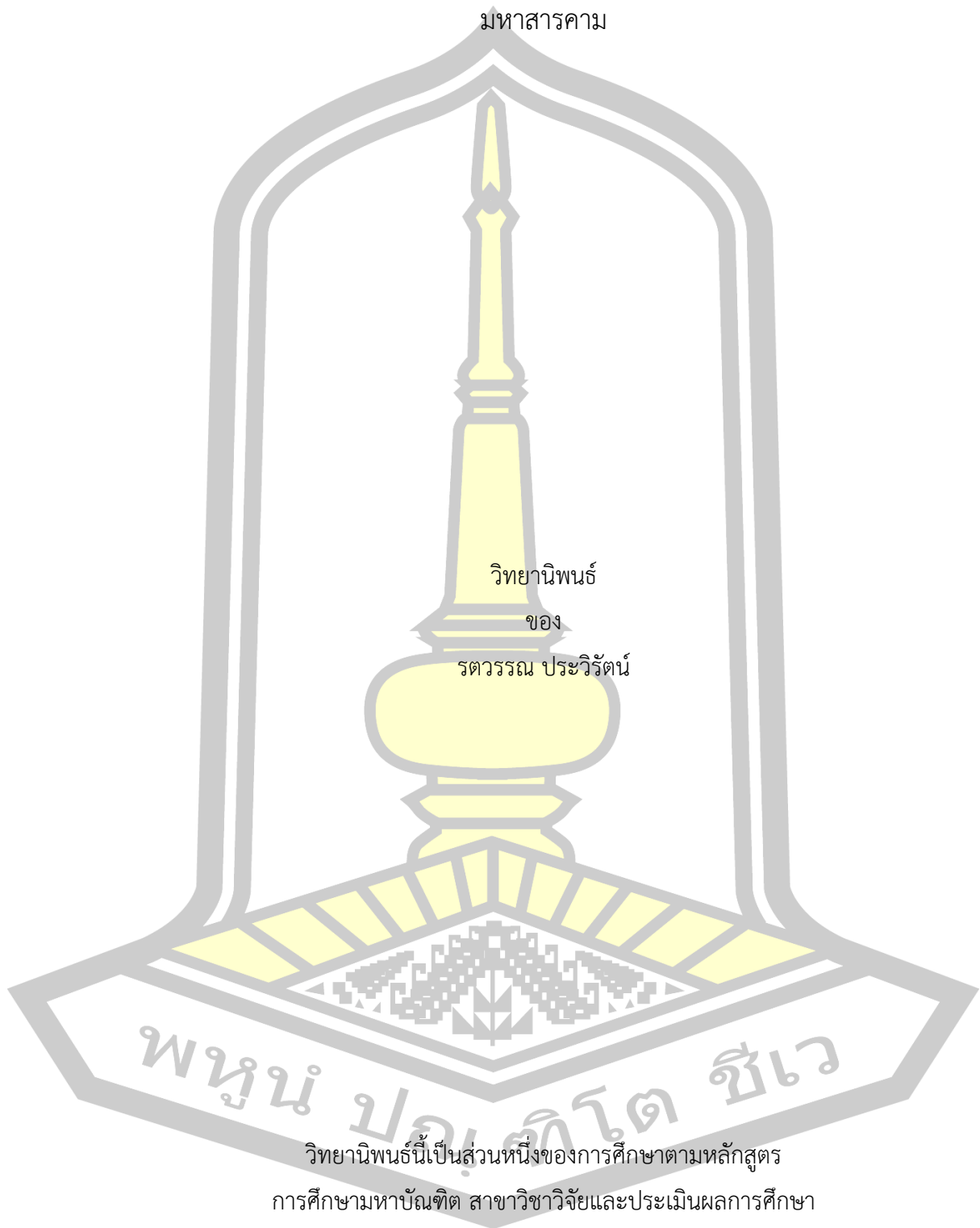
วิทยานิพนธ์
ของ
รตวรรณ ประวีร์ตัน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
ปีการศึกษา 2560

สงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาสารคาม

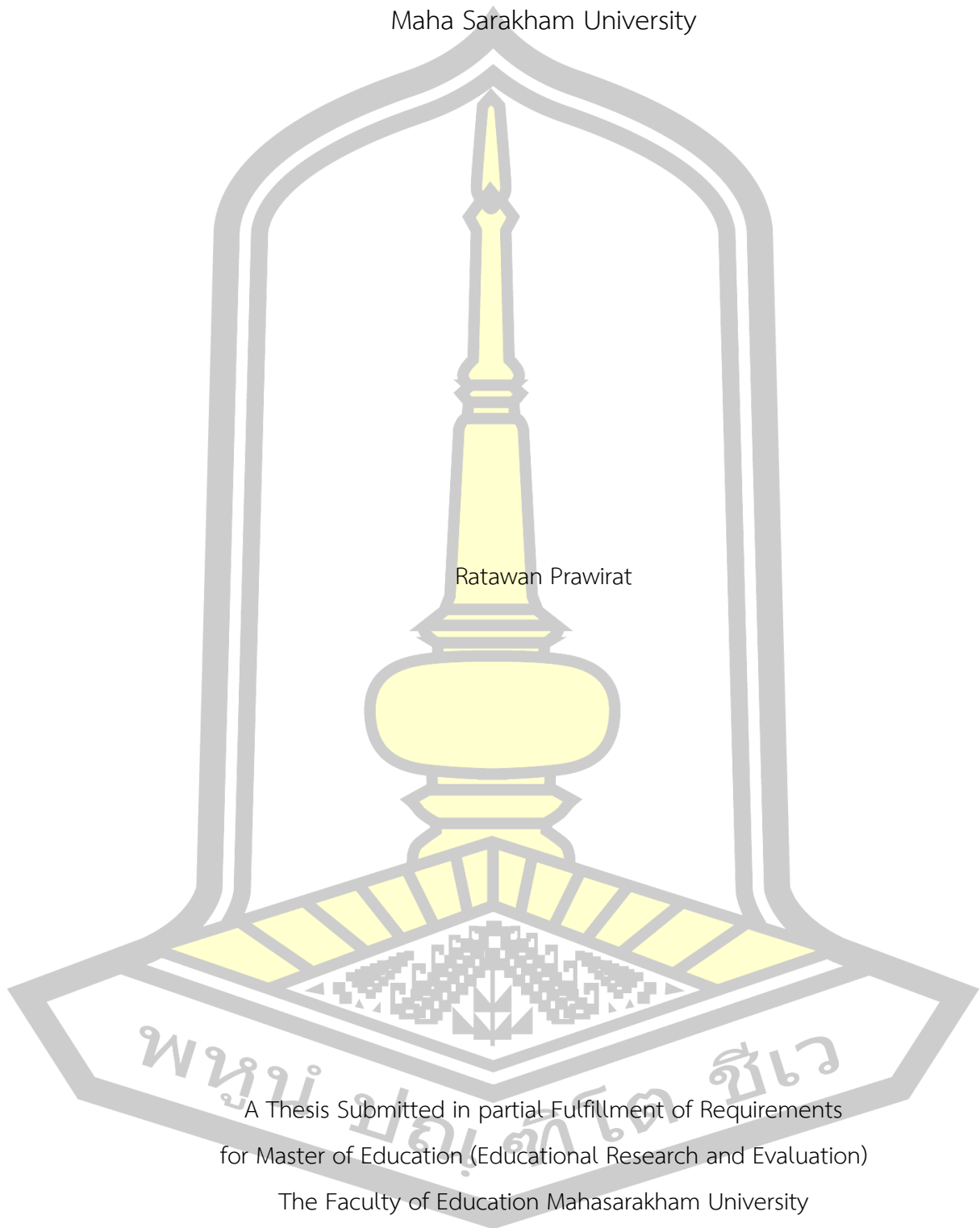
วิทยานิพนธ์
ของ
รตวรรณ ประวิรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Factor Analysis of motivation in choosing a bachelor's degree of Rajabhat
Maha Sarakham University

Ratawan Prawirat

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Research and Evaluation)

The Faculty of Education Mahasarakham University

2017

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาว รตวรรณ ประวีร์ตัน แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล การศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. ประเสริฐ เรือนนະการ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. สมบัติ ท้ายเรือคำ)

กรรมการ

(อ. ดร. ทศน์ศิริรินทร์ สว่างบุญ)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ว่าที่ ร.ต.ดร. อรัญ ชูกระเดื่อง)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(ผศ. ดร. พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ)

(ศ. ดร. ประดิษฐ์ เทอดทูล)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

พหุ ประทีป ชีวา

วัน เดือน ปี

ชื่อเรื่อง	การวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม		
ผู้วิจัย	รตวรรณ ประวิรัตน์		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ ท้ายเรือคำ		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	วิจัยและประเมินผลการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 3) เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตัวอย่างคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1,540 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) จำนวน 560 คน และกลุ่มที่ 2 ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) และศึกษาแรงจูงใจ จำนวน 980 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เรื่อง แรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความตรงของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.670 ถึง 1.000 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.208 ถึง 0.889 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.973 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัย พบว่า

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมและบริการ 2) องค์ประกอบด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม 3) องค์ประกอบด้านหลักสูตร 4) องค์ประกอบด้านภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย 5) องค์ประกอบด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน และ 6) องค์ประกอบด้านอาจารย์ผู้สอน

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามทั้ง 6 ด้าน มีค่าเป็นบวก มีค่าตั้งแต่ 0.837 ถึง 0.929 มีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกค่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตร ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม และด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.929, 0.928, 0.909, 0.900, 0.845 และ 0.837 ตามลำดับ ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้ค่าไคกำลังสอง เท่ากับ 1040.886 ค่าพี (P-value) เท่ากับ 0.080 ที่องศาเสรี (df) เท่ากับ 978 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.956 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.952 ค่ารากเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.031 ค่ารากเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.008

3. แรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามในภาพรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.714)

คำสำคัญ : การวิเคราะห์องค์ประกอบ, แรงจูงใจ, การเลือกเรียนระดับปริญญาตรี

TITLE	Factor Analysis of motivation in choosing a bachelor's degree of Rajabhat Maha Sarakham University		
AUTHOR	Ratawan Prawirat		
ADVISORS	Associate Professor Dr. Sombat Thairueakham		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Research and Evaluation
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2017

ABSTRACT

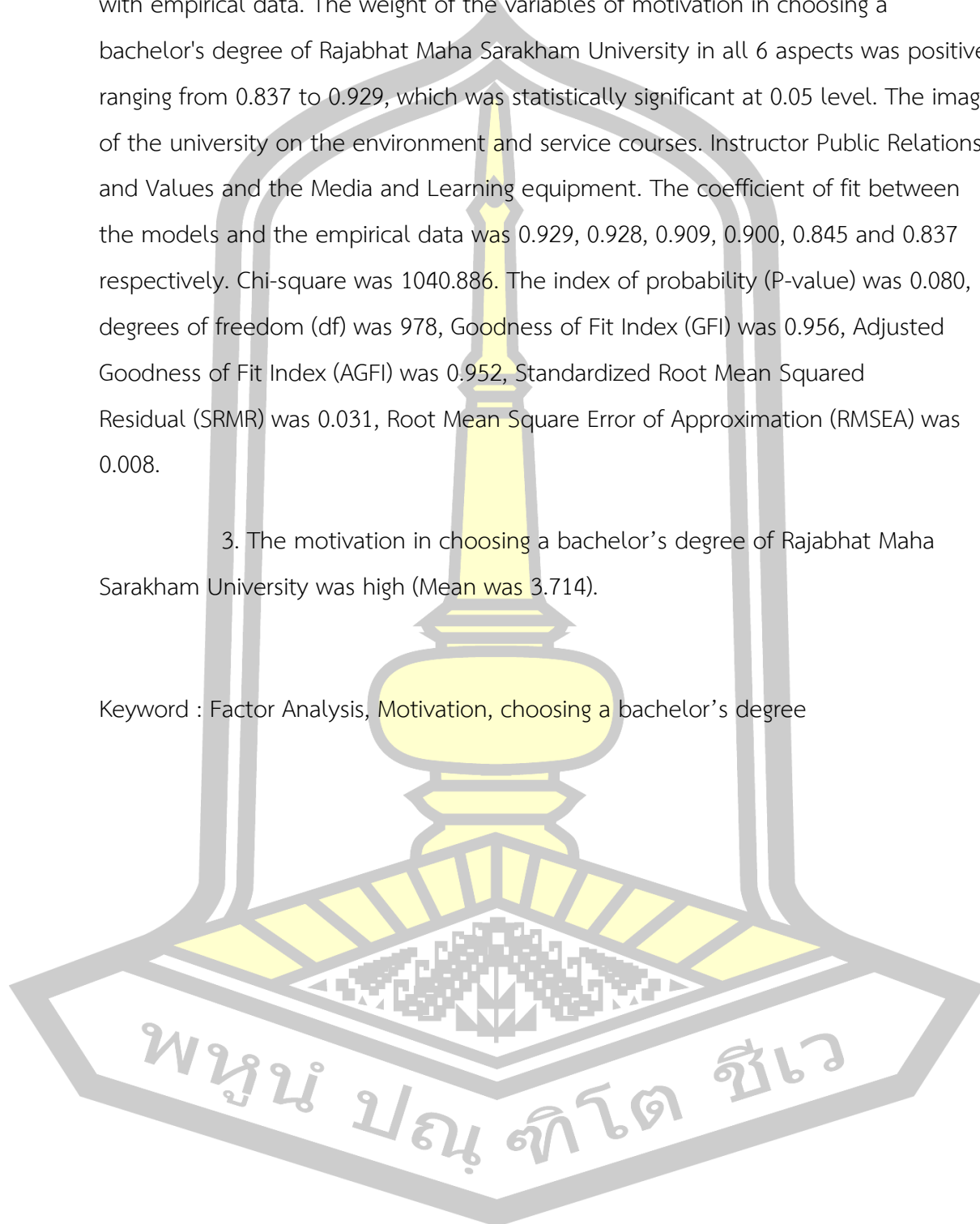
The purposes of this research were : 1) to study the motivational elements in choosing a bachelor's degree of Rajabhat Maha Sarakham University 2) to analyze the determinant components of motivation in choosing a bachelor's degree of Rajabhat Maha Sarakham University. 3) to study the motivation in choosing a bachelor's degree of Rajabhat Maha Sarakham University. The sample was the first year students in Rajabhat Maha Sarakham University of 1540 persons were divided into 2 groups : The first group used to analyze the Exploratory Factor Analysis (EFA) of 560 persons, and the second group used to analyze the Confirmatory Factor Analysis (CFA) and study the motivation of 980 persons. The sample was used by a stratified random sampling technique. The research instrument was a questionnaire about the motivation in choosing a bachelor's degree of Rajabhat Maha Sarakham University. The content validity was 0.67 to 1.00 ; the discriminative power was 0.208 to 0.889, the reliability of the questionnaire was 0.973 The data were analyzed by Exploratory Factor Analysis and Confirmatory Factor Analysis. The research results were as follow :

1. The Analysis of motivational elements in choosing a bachelor's degree of Rajabhat Maha Sarakham University consisted of 6 components: Environment and Service, Public relations and Values, Image of the university, Curriculum, Media and Learning materials, Teacher.

2. Confirmatory Factor Analysis revealed that the model was consistent with empirical data. The weight of the variables of motivation in choosing a bachelor's degree of Rajabhat Maha Sarakham University in all 6 aspects was positive, ranging from 0.837 to 0.929, which was statistically significant at 0.05 level. The image of the university on the environment and service courses. Instructor Public Relations and Values and the Media and Learning equipment. The coefficient of fit between the models and the empirical data was 0.929, 0.928, 0.909, 0.900, 0.845 and 0.837 respectively. Chi-square was 1040.886. The index of probability (P-value) was 0.080, degrees of freedom (df) was 978, Goodness of Fit Index (GFI) was 0.956, Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) was 0.952, Standardized Root Mean Squared Residual (SRMR) was 0.031, Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) was 0.008.

3. The motivation in choosing a bachelor's degree of Rajabhat Maha Sarakham University was high (Mean was 3.714).

Keyword : Factor Analysis, Motivation, choosing a bachelor's degree

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ เรือนนงการ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.ทัศนศิริินทร์ สว่างบุญ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ต. ดร.อรัญ ชุยกระเดื่อง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอก ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องทุกขั้นตอนของการวิจัย ผู้วิจัยขอ กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันท์เพ็ญ ภูโสภา อาจารย์ ดร.อพันธ์ พิลาพทุธา และอาจารย์ชัยพร พงศ์พิสันต์รัตน์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย และให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญทำให้งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย มหาสารคามทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนให้คำแนะนำด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณผู้บริหารและนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ให้ความร่วมมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยสำเร็จลงไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณครูวัชระ ประวีรัตน์ คุณครูอรุณรัตน์ ประวีรัตน์ และขอบคุณญาติ เพื่อน พี่ น้อง ผู้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงานทุกคนที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ เป็นกำลังใจในการทำ วิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาคุณบุพการีและบูรพาจารย์ที่ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และอบรมสั่งสอนผู้วิจัยจนผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่ การงาน

รตวรรษณ ประวีรัตน์

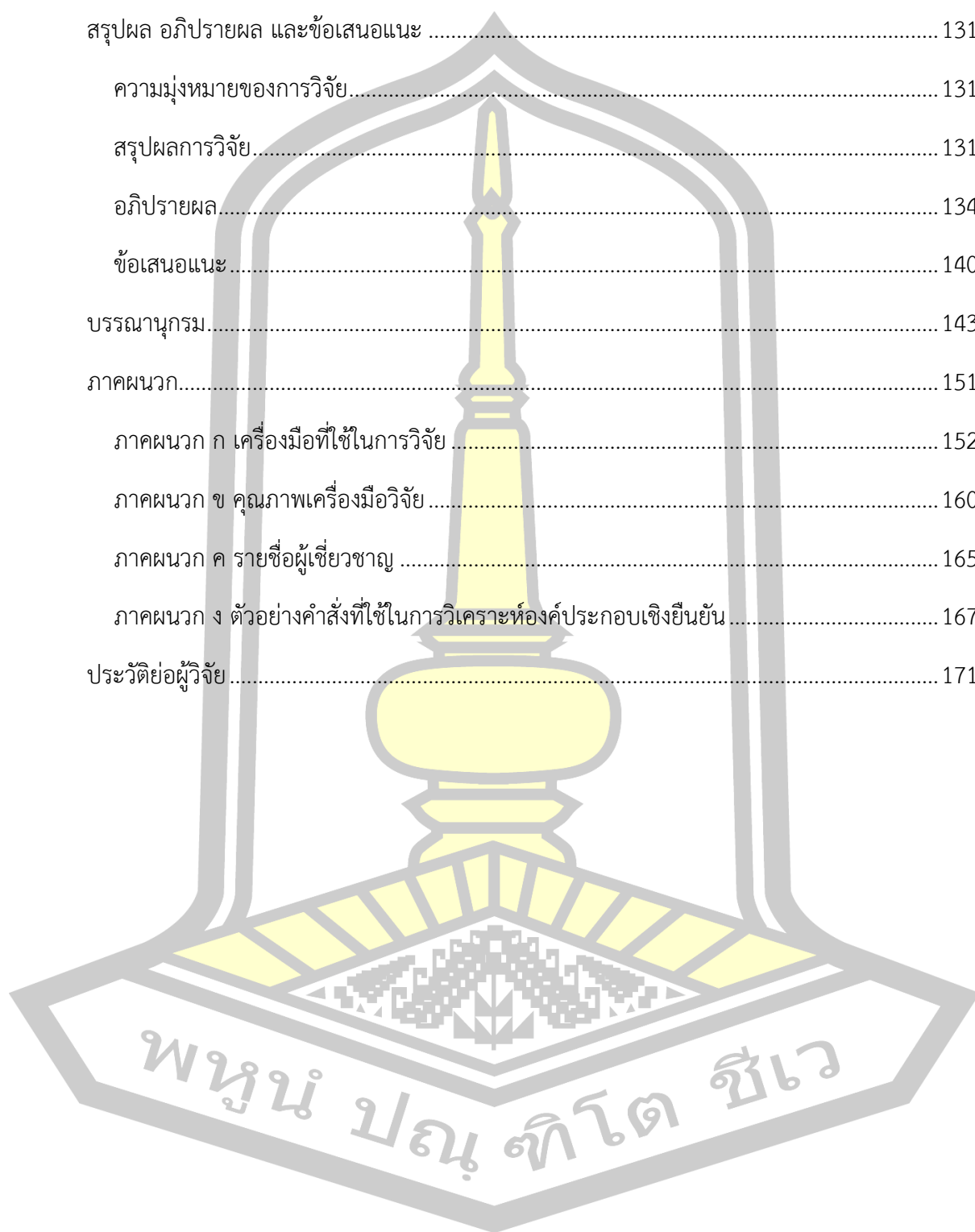
พูน ปณ ทิโต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฌ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	๗
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	8
ความหมายของแรงจูงใจ.....	8
ความสำคัญของแรงจูงใจ	10
ประเภทของแรงจูงใจ	10
องค์ประกอบที่มีผลต่อแรงจูงใจ	13
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ.....	16

แรงจูงใจในการเลือกเรียน	21
องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนด้านต่าง ๆ	24
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	48
ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.....	48
การดำเนินการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์การรับนักศึกษา.....	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	59
งานวิจัยในประเทศ.....	59
งานวิจัยต่างประเทศ.....	64
กรอบแนวคิดในการวิจัย	69
บทที่ 3	70
วิธีดำเนินการวิจัย	70
ประชากรและตัวอย่าง	70
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	72
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	72
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	74
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	77
บทที่ 4	81
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิจัย	81
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ.....	82
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน	104
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียน.....	126

บทที่ 5	131
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	131
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	131
สรุปผลการวิจัย.....	131
อภิปรายผล.....	134
ข้อเสนอแนะ.....	140
บรรณานุกรม.....	143
ภาคผนวก.....	151
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	152
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	160
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	165
ภาคผนวก ง ตัวอย่างคำสั่งที่ใช้ในการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน.....	167
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	171

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 จำนวนหลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอน	52
ตาราง 2 จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เข้าใหม่ ปีการศึกษา 2560	52
ตาราง 3 จำนวนบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.....	53
ตาราง 4 จำนวนบุคลากรสายการสอน จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ และหน่วยงานที่สังกัด	54
ตาราง 5 จำนวนทรัพยากรสารสนเทศ.....	54
ตาราง 6 สังเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนตามแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัย	65
ตาราง 7 จำนวนประชากร	70
ตาราง 8 จำนวนตัวอย่าง	72
ตาราง 9 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างตัวแปรแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับ ปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	83
ตาราง 10 ค่ามาตรฐานความเพียงพอของการสุ่มของไกเซอร์-เมเยอร์-อัลคิน และการทดสอบ บาร์ทเลทท์.....	89
ตาราง 11 ค่า Commuality (h ²) ของข้อคำถาม	90
ตาราง 12 ผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้	91
ตาราง 13 การหมุนแกนองค์ประกอบ (Rotation)	94
ตาราง 14 องค์ประกอบที่ 1	97
ตาราง 15 องค์ประกอบที่ 2	98
ตาราง 16 องค์ประกอบที่ 3	99
ตาราง 17 องค์ประกอบที่ 4	100
ตาราง 18 องค์ประกอบที่ 5	101
ตาราง 19 องค์ประกอบที่ 6	102
ตาราง 20 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ.....	103

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ	104
ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม	107
ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านหลักสูตร	109
ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน	111
ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	113
ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านอาจารย์ผู้สอน	115
ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง	117
ตาราง 28 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง	123
ตาราง 29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อความและแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับ ปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	126
ตาราง 30 กิจกรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเลือกเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	141
ตาราง 31 ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC) ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	161

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 โครงสร้างการบริหารงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	51
ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	69
ภาพประกอบ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับ ปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้านสภาพแวดล้อม และการบริการ	107
ภาพประกอบ 4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับ ปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้านการประชาสัมพันธ์ และค่านิยม	109
ภาพประกอบ 5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับ ปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้านหลักสูตร	111
ภาพประกอบ 6 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับ ปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน	113
ภาพประกอบ 7 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับ ปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้านภาพลักษณ์ ของมหาวิทยาลัย	115
ภาพประกอบ 8 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับ ปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้านอาจารย์ผู้สอน	116
ภาพประกอบ 9 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของแรงจูงใจในการเลือกเรียน ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ปรับแก้	125

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาระดับอุดมศึกษามีเป้าหมายในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรู้มีความคิดสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและมีความทันสมัยต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน รวมถึงมีคุณธรรมและจิตสำนึกต่อสังคม (สภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท), 2546) การศึกษามีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในสังคม แต่การที่เยาวชนไทยขาดโอกาสทางการศึกษา ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนเยาวชนที่มีศักยภาพที่จะนำไปสู่การส่งเสริมและพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองขึ้นเทียบเท่ากับระดับนานาชาติ รัฐบาลชุดต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับปัญหานี้จึงเข้ามาช่วยแก้ปัญหาทางด้านการศึกษา เช่น นโยบายการสนับสนุนทางการศึกษาให้มีการขยายโอกาสทางการศึกษาของนักเรียนให้มากขึ้นและครอบคลุมทั่วถึงทุกเขตพื้นที่ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ตลอดจนการเปิดโอกาสให้มีการกู้ยืมเงินทุนเพื่อการศึกษา ทำให้เยาวชนมีโอกาสที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไปกว่าเดิมที่เป็นอยู่ และในปัจจุบันการที่ประเทศไทยมีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากอัตราการเกิดสูงและการเสียชีวิตต่ำ ทำให้สถาบันทางการศึกษาในระดับต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการทางการศึกษา ในขณะที่นักเรียนจำนวนมากที่ต้องการศึกษาต่อต่างพยายามค้นหาและศึกษาข้อมูลของสถาบันการศึกษาที่ตนเองต้องการเข้าเรียนเพื่ออนาคตที่ดีและความมั่นคงของตนโดยเฉพาะ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลหลายแห่งที่มีชื่อเสียง นักเรียนต่างก็แข่งขันกันเพื่อที่จะเข้ารับการศึกษาให้ได้ นักเรียนส่วนมากยังมุ่งเน้นไปที่การศึกษาในระดับที่สูงเพื่อที่จะสร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับชีวิตของตนเองและครอบครัวหรือแม้กระทั่งเพื่อการตอบสนองต่อความต้องการของบิดาและมารดา เป็นต้น (ศศิวิมล แสนเมือง, 2554)

ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางการเรียนในระดับสูงได้ก็คือนักเรียนจะต้องมีแรงจูงใจในการเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไปและแรงจูงใจในการเรียนจะเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลก้าวหน้าในด้านการเรียนในระดับที่สูงขึ้นต่อไป แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งและเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ กันและยังทำให้เกิดความพร้อมที่จะทำให้นักศึกษาเต็มอกเต็มใจที่จะเรียนและเป็นแรงผลักดันให้บุคคลมีสถานะที่สูงขึ้นมีความรับผิดชอบ มีความต้องการความสำเร็จสูง โดยเฉพาะ

ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Need of achievement) เป็นแรงขับเพื่อที่จะทำให้งานที่จะทำประสบผลสำเร็จที่สุด เป็นแรงขับเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จหรือเป็นแรงจูงใจกระทำให้มีคุณค่ามีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย (จำรูญ เทียมธรรม, 2546) ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้วิเคราะห์เหตุจูงใจในการศึกษาต่อและแสดงข้อคิดเห็นว่าแรงจูงใจในการศึกษาของแต่ละบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างกันตามวัย ฐานะ โอกาสและปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายด้าน (ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา, 2526) ส่วนหนึ่งมาจากความต้องการของผู้เรียน ส่วนหนึ่งมาจากค่านิยมในปริญญา (พจน์ สะเพียรชัย, 2542) รวมทั้งด้านอาชีพและความรู้เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น (ปฐม นิคมานนท์, 2534)

มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองผู้เรียนและดึงดูดให้มีผู้ต้องการเข้ามาศึกษาในสถาบันให้ได้มากที่สุด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เกิดการแข่งขันแย่งชิงส่วนแบ่งทางการตลาดในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยทุกแห่งต้องการเป็นมหาวิทยาลัยในฝันของนักเรียน โดยได้ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสถาบันอย่างเข้มข้น เช่น การจัดอันดับวิชาการ ความเป็นเลิศทางการเรียนการสอนด้านผลงานวิจัยด้านความทันสมัยของเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อนำเสนอภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และเพื่อสร้างการรับรู้แก่นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ผู้ปกครอง และครูแนะแนวอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมหาวิทยาลัยยังได้จัดให้มีหน่วยงานที่มีหน้าที่สำรวจความต้องการและทำการวิจัย การรับรู้ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยด้านต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อเป็นการสร้างแนวทางการวางแผนการตลาดในอนาคต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามก็เช่นเดียวกัน มีการประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดนักศึกษาให้เกิดความเชื่อมั่นและสนใจที่จะเข้ามาเรียนในสถาบัน ทั้งนี้การที่มีนักเรียนที่สนใจจะศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามจำนวนมาก จะทำให้มหาวิทยาลัยมีโอกาสที่จะได้นักศึกษาที่มีศักยภาพ มีความมุ่งมั่น มีแรงบันดาลใจในการเรียนสูงและคนกลุ่มนี้จะเป็นเสมือนวัตถุดิบที่มีคุณภาพและจะกลายเป็นผลผลิตที่มีคุณภาพสูงซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยในอนาคตได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (มร.ม.) เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งจัดการศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยที่ว่า พัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้คู่คุณธรรม นำชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน มีเป้าหมายเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและสังคม โดยมีวิสัยทัศน์มหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาท้องถิ่นและสังคม มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการวิชาการแก่สังคม ปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครูมาเป็นเวลามากกว่า 90 ปี ปัจจุบันจัดการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต หลักสูตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรดุษฎีบัณฑิต จำนวน 9 คณะ และ 1

บัณฑิตวิทยาลัย เป็นสถาบันการศึกษาที่ดำรงมาอย่างยาวนาน และเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการศึกษาของประเทศ โดยส่งเสริมการศึกษาในระดับอุดมศึกษาและพัฒนาการศึกษาเพื่อให้อุดมศึกษาของมหาวิทยาลัยมีคุณภาพทัดเทียมกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในประเทศ

จากการศึกษาข้อมูลนักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามพบว่า จำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อมีจำนวนเข้าศึกษาลดลงทุกปี ปีการศึกษา 2558 มีนักศึกษาเข้าใหม่จำนวน 5,140 คน ปีการศึกษา 2559 จำนวนนักศึกษาที่เข้าใหม่ 4,425 คน ปีการศึกษา 2560 จำนวน 3,667 คน จะเห็นได้ว่ามีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่องทุกปี (มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2560e) และจากการจัดอันดับมหาวิทยาลัย โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2549 จึงทำให้การศึกษาระดับอุดมศึกษามีการแข่งขันกันมากขึ้น เพื่อเป็นการดึงดูดใจให้โรงเรียนและนักเรียนที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาได้มีโอกาสและมีทางเลือกในการตัดสินใจเลือกสถานศึกษามากขึ้น ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการทบทวนการทวนวิธีการที่จะให้โรงเรียนและนักเรียนกลุ่มเป้าหมายตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามโดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และรูปแบบการประชาสัมพันธ์หลายช่องทาง เช่น ส่งแผ่นพับข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ไปยังสถานศึกษา แนะนำเว็บไซต์ จัดกิจกรรมการแนะนำเข้าร่วมโครงการตลาดนัดหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สถานะแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย คณะ หลักสูตรและสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ทางมหาวิทยาลัยได้ทำการจัดการเรียนการสอนขึ้นเพื่อให้ให้นักเรียนมีความเข้าใจและรู้สึกสนใจในการที่จะตัดสินใจเลือกเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามมากขึ้น

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามขึ้น เพื่อให้สามารถทราบถึงความคิดเห็นและแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกเรียนในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ทั้งนี้ผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการประชาสัมพันธ์การให้ข้อมูลข่าวสารของมหาวิทยาลัย และเป็นแนวทางในการแนะนำเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและตัดสินใจเลือกเรียนต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเพื่อให้มหาวิทยาลัยบรรลุตามเป้าหมายต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้ทราบองค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สามารถนำไปใช้วัดแรงจูงใจของนักศึกษา อันจะเป็นประโยชน์สำหรับมหาวิทยาลัย ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการประชาสัมพันธ์ชักจูงให้นักศึกษาเลือกเข้าศึกษา และเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนา การบริการด้านการจัดการศึกษาในหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 3,667 คน จาก 9 ทั้หมดคณะ
 - 1.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1,540 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้
 - 1.2.1 ตัวอย่างกลุ่มที่ 1 ใช้สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) เพื่อหาจำนวนองค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำหนดขนาดตัวอย่างเท่ากับ 10 เท่าของข้อคำถามในแบบสอบถาม จำนวน 560 คน
 - 1.2.2 ตัวอย่างกลุ่มที่ 2 ใช้สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) เพื่อใช้สำหรับทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และใช้สำหรับการศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยกำหนดขนาดตัวอย่างเท่ากับ 10 เท่าของพารามิเตอร์ จำนวน 980 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม แบ่งเป็น 8 ด้าน คือ

- 2.1 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
- 2.2 ด้านหลักสูตร
- 2.3 ด้านอาจารย์ผู้สอน
- 2.4 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน
- 2.5 ด้านสภาพแวดล้อม
- 2.6 ด้านสวัสดิการและบริการ
- 2.7 ด้านการประชาสัมพันธ์
- 2.8 ด้านความเชื่อและค่านิยม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบ หมายถึง การรวมกลุ่มของตัวแปรที่สังเกตได้ของแรงจูงใจในการเลือกเรียนหลาย ๆ ตัวเข้าด้วยกันเป็นองค์ประกอบเดียวกัน ซึ่งในองค์ประกอบเดียวกันจะมีความสัมพันธ์กันมาก อาจจะมีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือทางลบกันก็ได้ ตัวแปรที่อยู่คนละองค์ประกอบกันจะไม่มีความสัมพันธ์กันหรือถ้ามีความสัมพันธ์กันก็จะมีสัมพันธ์กันน้อย วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ มี 2 วิธี ได้แก่

- 1.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ หมายถึง การสำรวจและระบุองค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรสังเกตได้
- 1.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน หมายถึง การตรวจสอบและยืนยันในทฤษฎีที่ได้ทำการวิจัยว่ามีน้ำหนักโมเดลโครงสร้างน่าเชื่อถือขนาดไหน ใช้ทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับแบบแผนและโครงสร้างความสัมพันธ์ของข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ

2. แรงจูงใจในการเลือกเรียน หมายถึง สิ่งที่อยู่ภายในหรือแรงกระตุ้นที่เป็นสิ่งเร้าและเป็นเหตุชักนำหรือโน้มน้าวให้นักศึกษาเกิดความต้องการและตัดสินใจเลือกเรียนระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม แบ่งออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่

- 2.1 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย หมายถึง ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ที่เป็นเหตุผลให้นักศึกษาใช้ตัดสินใจเลือกเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เช่น การยอมรับและศรัทธา

ที่บุคคลมีต่อมหาวิทยาลัยในด้านชื่อเสียงต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย สถานที่ตั้ง และผลลัพธ์ในการผลิตบัณฑิต

2.2 ด้านหลักสูตร หมายถึง ปัจจัยด้านหลักสูตรที่เป็นเหตุผลให้นักศึกษาใช้ตัดสินใจเลือกเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เช่น หลักสูตรสาขาวิชาที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีในการศึกษา 2560 ซึ่งครอบคลุมในด้านเนื้อหาของหลักสูตร ชื่อเสียงของหลักสูตร คุณภาพของหลักสูตร ความหลากหลายของหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร และค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร

2.3 ด้านอาจารย์ผู้สอน หมายถึง ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอนที่เป็นเหตุผลให้นักศึกษาใช้ตัดสินใจเลือกเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม คือ ผู้ที่ทำการสอนซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพของตน และมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม ได้แก่ มีตำแหน่งทางวิชาการ มีคุณวุฒิทางวิชาการ มีความรู้ความเชี่ยวชาญตรงกับวิชาที่สอน เนื้อหาวิชาที่สอน มีเทคนิคการสอนและมีการพัฒนาการสอนตลอดเวลา มีบุคลิกภาพดี มีความเป็นกันเองและเป็นแบบอย่างที่ดี

2.4 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน หมายถึง ปัจจัยด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนที่เป็นเหตุผลให้นักศึกษาใช้ตัดสินใจเลือกเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เช่น สิ่งสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ได้แก่ สื่อและอุปกรณ์การเรียน ตำรา หนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศ ห้องเรียนพร้อมใช้ ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และศูนย์การเรียนรู้ซึ่งครอบคลุมในด้านความพร้อมของสื่อ ความทันสมัยและความเพียงพอของสื่อ และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อื่น ๆ

2.5 ด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นเหตุผลให้นักศึกษาใช้ตัดสินใจเลือกเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เช่น สภาพห้องเรียน ตึกเรียน อาคาร และบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัย สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ความสวยงาม ความทันสมัย ความสะอาด ความร่มรื่น ถูกสุขลักษณะและสะดวกสบายในการดำรงชีวิต

2.6 ด้านสวัสดิการและบริการ หมายถึง ปัจจัยด้านสวัสดิการและบริการที่เป็นเหตุผลให้นักศึกษาใช้ตัดสินใจเลือกเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เช่น การจัดสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา ได้แก่ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต สื่อทางการศึกษา เครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งครอบคลุมในเรื่องแหล่งเงินทุนสนับสนุนการศึกษา เงินทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาและการให้บริการหอพัก สถานพยาบาล สนามกีฬา สระว่ายน้ำ โรงอาหาร ที่จอดรถ และการรักษาความปลอดภัย

2.7 ด้านการประชาสัมพันธ์ หมายถึง ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ที่เป็นเหตุผลให้นักศึกษาใช้ตัดสินใจเลือกเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เช่น การเผยแพร่ข้อมูล

ข่าวสารที่เกี่ยวกับการรับสมัครเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยโดยกลุ่มบุคคลหรือใช้สื่อที่สามารถควบคุมได้ และสื่อออนไลน์ ได้แก่ แผ่นพับ วารสาร จดหมาย ทีมอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยไปประชาสัมพันธ์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์มหาวิทยาลัย Facebook ของมหาวิทยาลัย

2.8 ด้านความเชื่อและค่านิยม หมายถึง ปัจจัยด้านความเชื่อและค่านิยมที่เป็นเหตุผลให้นักศึกษาใช้ตัดสินใจเลือกเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เช่น ความรู้สึกนึกคิด ความปรารถนา ความเชื่อของนักศึกษา ความคาดหวังของนักศึกษา คำแนะนำของผู้ปกครอง ญาติ พี่น้อง อาจารย์ รุ่นพี่และเพื่อนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเรียนในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้แก่ คำแนะนำจากผู้ปกครอง คำแนะนำจากรุ่นพี่ คำแนะนำจากอาจารย์ คำชักชวนจากเพื่อน ความเชื่อหรือความคาดหวังของตนเอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการวิจัย โดยนำเสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
 - 1.1 ความหมายของแรงจูงใจ
 - 1.2 ความสำคัญของแรงจูงใจ
 - 1.3 ประเภทของแรงจูงใจ
 - 1.4 องค์ประกอบของแรงจูงใจ
 - 1.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
 - 1.6 แรงจูงใจในการเลือกเรียน
 - 1.7 องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนด้านต่าง ๆ
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 - 2.1 ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 - 2.2 การดำเนินการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์การรับนักศึกษา
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ
4. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ความหมายของแรงจูงใจ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีผู้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ดังนี้ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2533) กล่าวว่า แรงจูงใจ (Motivation) มาจากคำกริยาในภาษาละตินว่า Mover ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า To Move ความหมายว่า เป็นสิ่งโน้มน้าวหรือมักจะชักนำให้บุคคลเกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ แรงจูงใจใช้กันมากในวงการการศึกษาผู้ใหญ่ในทุก ๆ โครงการ เพราะจะทำให้การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ได้ผลดี

ประดิษฐ์ เอกทัศน์ (2539) ให้ความหมายว่า การจูงใจ หมายถึง การนำปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยจูงใจมาผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างมีทิศทางเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือเงื่อนไขที่ต้องการปัจจัยต่าง ๆ ที่นำมาผลักดันอาจจะเป็นเครื่องล่อรางวัล การลงโทษ การทำให้เกิดการตื่นตัว รวมทั้งทำให้เกิดความหวัง เป็นต้น

มาลี จุฑา (2542) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง การกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตามความต้องการหรือตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เช่น คุณแม่ได้พูดกับลูกว่าคุณแม่จะให้รางวัลแก่ลูก ถ้าสอบได้ A จะได้เงินรางวัลวิชาละ 1,000 บาท แสดงว่าคำพูดของคุณแม่เป็นการจูงใจให้ลูกตั้งใจเรียน มีความขยันหมั่นเพียรจนสอบได้ A หลายวิชาตามความต้องการของคุณแม่ เป็นต้น

ชนิดา เพชรทองคำ (2542) ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้ว่า เป็นองค์ประกอบที่ไปกระตุ้นบุคคลให้เกิดพลังและนำไปสู่การกระทำ

ไกรวุธ พนมพงษ์ (2544) กล่าวว่า แรงจูงใจ คือ ความจำเป็น ความต้องการ แรงกระตุ้น ความปรารถนาหรือแรงผลักดันในแต่ละบุคคลและนำไปสู่เป้าหมาย ซึ่งอาจเป็นไปโดยจิตใต้สำนึกก็ได้

กฤษริ คำขาย (2540) กล่าวว่า แรงจูงใจ (Motivation) หมายถึง พลังภายในตัวบุคคล ซึ่งมีผลต่อความคิด ความรู้สึกและการกระทำโดยสมัครใจของเขาทั้งในแง่ของทิศทาง ความเข้มแข็ง และความสม่ำเสมอภายใต้สถานการณ์เฉพาะสถานการณ์หนึ่ง

สุรางค์ โค้วตระกูล (2544) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง องค์ประกอบที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่มีจุดมุ่งหมายแต่เนื่องจากเราไม่สามารถสังเกตแรงจูงใจได้โดยตรงจึงต้องอาศัยพฤติกรรมที่สังเกตได้เป็นสิ่งที่อ้างอิง

สุปราณี สนธิรัตน์ และคณะ (2545) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งใด ๆ ที่ทำให้เกิดพฤติกรรมหรือการกระทำขึ้น (Whatever cause activity)

อารี พันธุ์ณี (2546) กล่าวว่า แรงจูงใจ (Motive) หมายถึง ภาวะใด ๆ ก็ตามที่กระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา

ประสาธ อิศรปริดา (2547) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง พลังทางจิตซึ่งเป็นภาวะภายในที่กระตุ้น (Arouses) กำหนดทิศทาง (Directs) และคงสภาพ (Maintain) พฤติกรรมเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์หรือเป้าหมาย

รังสรรค์ โฉมยา (2553) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง สาเหตุหรือสิ่งที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมซึ่งมาจากคำถามต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการศึกษาในทางจิตวิทยา โดยทั่วไปแรงจูงใจเป็นสภาวะที่บุคคลถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมใด ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนเองกำหนดไว้หรือพฤติกรรมที่สนองต่อความต้องการที่นำไปสู่เป้าหมายหรือพฤติกรรมที่ถูกกระตุ้นด้วยแรงขับ

Brown (1980) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นความคิดซึ่งเป็นแรงขับอยู่ภายใน ซึ่งประกอบไปด้วยอารมณ์ความปรารถนา ซึ่งเป็นเหตุให้คนแสดงออกมาเป็นปริมาณมากหรือน้อยไม่เท่ากัน

จากความหมายที่มีผู้นิยามความหมายของแรงจูงใจไว้แล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งที่อยู่ภายใต้ตัวบุคคล หรือความต้องการของบุคคลที่กระตุ้นหรือชักนำให้บุคคล แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อสนองตอบความต้องการให้บรรลุ เป้าหมายหรือเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการ

ความสำคัญของแรงจูงใจ

ชัยนาถ นาคบุปผา (2529) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของแรงจูงใจว่า เป็นสิ่งที่มีอิทธิพล ต่อการเรียนรู้และการทำงานของบุคคลเป็นอย่างมาก หากผู้เรียนหรือผู้ทำงานได้รับแรงจูงใจระดับสูง ย่อมทำให้พวกเขาตั้งใจเรียนหรือตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถโดยไม่ย่อท้อ

สุโท เจริญสุข (2531) กล่าวถึงความสำคัญของแรงจูงใจ ไว้ดังนี้

1. เป็นตัวการที่ก่อให้เกิดพลังงานในการแสดงพฤติกรรม
2. เป็นสิ่งเร้า สิ่งกระตุ้นให้ไม่อยู่นิ่ง
3. เป็นสิ่งซึ่งต้องได้รับการเสริมแรง เช่น เมื่อคนเกิดแรงจูงใจ คนต้องได้รับการ

ตอบสนอง อาจเป็นรางวัลหรือสิ่งของเป็นการเสริมแรงเสมอ

อุบลรัตน์ เพ็งสกลิต (2544) ได้กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจมีลักษณะสำคัญ 2 ประการคือ

1. ธรรมชาติของบุคคล มีผลต่อการเรียนรู้ นั้นย่อมมีความแตกต่างกันของแต่ละบุคคลตามอายุ แรงขับ อารมณ์ ความตั้งใจ และความสนใจ
2. สิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ จะมีผลทำให้แรงจูงใจในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน ซึ่งรวมทั้งการตั้งเป้าหมายระดับความทะเยอทะยานในการเรียนรู้ การแข่งขันและการเสริมแรง

จากความสำคัญของแรงจูงใจที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดพลังที่จะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการทำงานเป็นอย่างมาก เพราะการที่บุคคลจะทำกิจกรรมได้เต็มความสามารถหรือไม่นั้น มักจะขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นเต็มใจจะทำแค่ไหน ถ้ามีสิ่งจูงใจที่ตรงกับความพอใจของบุคคลนั้นก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้บุคคลเอาใจใส่ต่อการเรียนและงานที่ทำมากขึ้น และถ้าบุคคลมีความพอใจก็จะนำไปสู่ความทุ่มเทพลังความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้แก่งานและการเรียน

ประเภทของแรงจูงใจ

ซูซีฟ อ่อนโคกสูง (2522) แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) โดยใช้สิ่งเร้าภายนอก เช่น สิ่งของ หรือเกียรติยศเป็นเครื่องล่อ (Incentive) ให้เขาเกิดแรงจูงใจในการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ได้เครื่องล่อนี้

2. การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง แรงจูงใจในการใช้พฤติกรรม หรือสิ่งทีกระทำเป็นเครื่องล่อให้เกิดการอยากทำ แรงจูงใจภายในนี้จะมีผลยิ่งขึ้น ไม่หมดหรือหายไป ง่าย ๆ

ชนิษฐา วิเศษสาธิต และมุกดา ศรียงค์ (2535) กล่าวว่า การจูงใจ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลต้องการที่จะกระทำ หรือเรียนรู้บางสิ่งบางอย่างด้วยตนเอง ไม่ต้องอาศัยการชักจูงจากสิ่งเร้าภายนอก ได้แก่ ความต้องการ ความสนใจพิเศษ ความรู้สึกนึกคิด และเจตคติของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นตัวผลักดันให้บุคคลแสดง พฤติกรรม

2. การจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) เป็นสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้น จากสิ่งเร้าภายนอกทำให้มองเห็นเป้าหมาย เร้าให้บุคคลเกิดความต้องการและแสดงพฤติกรรมไปสู่ เป้าหมายนั้น ได้แก่ เงินเดือน โบนัส ความก้าวหน้าในงาน ฯลฯ แรงจูงใจสามารถแบ่งตามที่มาของ แรงจูงใจ

อนนกกุล กรีแสง (2526) แบ่งแรงจูงใจ เป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจทางร่างกาย (Physiological Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากความ ต้องการทางด้านร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย การพักผ่อน การขับถ่าย และความต้องการ ทางเพศ เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางสังคม (Social Motives) เป็นแรงจูงใจที่เกิดขึ้นภายหลังเป็นสิ่งที่ เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ นักจิตวิทยาบางคนแบ่งความต้องการทางสังคมออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ความต้องการเข้าร่วมพวก เช่น ต้องการความรักความเอาใจใส่จากพ่อแม่ ต้องการการยกย่องนับถือ จากคนในสังคม ต้องการให้ผู้รับสมัครเป็นพรรคพวก เป็นต้น ความต้องการทางสังคมอีกประการหนึ่ง คือ ความต้องการเกี่ยวกับฐานะ ได้แก่ ความต้องการมีอำนาจ ความเด่น ความมีชื่อเสียงเกียรติยศ เป็นต้น

3. แรงจูงใจส่วนบุคคล (Personal Motives) แรงจูงใจประเภทนี้ หมายถึง แรงจูงใจ ที่พัฒนาขึ้นในตัวคน ซึ่งแตกต่างกันไปไม่เหมือนกัน แรงจูงใจส่วนบุคคลมีรากฐานมาจากความ ต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการทางสังคมประกอบกัน แต่ความรุนแรงจะมากน้อยต่างกัน เช่น ในเรื่องความต้องการสะสมสิ่งของต่าง ๆ เป็นต้น

อารี พันธุ์มณี (2546) ได้แบ่งแรงจูงใจตามที่มาของแรงจูงใจได้ 3 ประเภทคือ

1. แรงจูงใจทางสรีระวิทยา (Physiological Motives) การจูงใจเกิดขึ้นเพื่อสนอง ความต้องการทางร่างกายทั้งหมด เพื่อให้บุคคลมีชีวิต เป็นความต้องการที่จำเป็นตามธรรมชาติของ

มนุษย์ เช่น ความต้องการ น้ำ พักผ่อน ปราศจากโรค โดยสามารถวัดระดับความต้องการทางสรีระได้จากการสังเกตพฤติกรรม

2. แรงจูงใจทางจิตวิทยา (Psychological Motives) มีความสำคัญน้อยกว่าแรงจูงใจทางสรีระวิทยา เพราะจำเป็นในการดำรงชีวิตน้อยกว่า แต่จะช่วยทางด้านจิตใจ ทำให้มีสุขภาพจิตดีขึ้นและสดชื่น เช่น ความอยากรู้อยากเห็น การตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม ความต้องการความรักและการเอาใจใส่ดูแล

3. แรงจูงใจทางสังคม (Social Motives) แรงจูงใจนี้มีจุดเริ่มต้นจากประสบการณ์ทางสังคมในอดีตของบุคคล และเป้าหมายของแรงจูงใจนี้มีความสัมพันธ์กับการแสดงปฏิกิริยาของบุคคลอื่นที่มีต่อเรา เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motives) แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Afflictive Motives) และแรงจูงใจต่อความนับถือตนเอง (Self-Esteem)

Morgan Clifford (1966) แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ความต้องการผูกพันกับคนอื่น (Affiliation Need) เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมจึงจำเป็นต้องอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นนอกเหนือจากพ่อแม่พี่น้อง ความผูกพันกันนั้นทำให้เกิดความพึงพอใจและสบายใจในการที่จะอยู่ร่วมกัน หรือทำงานเกี่ยวข้องกันเพื่อตอบสนองความต้องการในด้านต่าง ๆ

2. ความต้องการทางฐานะ (Status Need) ในกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก การแบ่งแยกระดับชั้นจะเกิดขึ้นเสมอ คนส่วนมากจะพยายามสร้างฐานะของตนเองให้ทัดเทียมกับคนอื่น ๆ ในสังคมเดียวกัน ซึ่งมีได้หลายรูปแบบ เช่น อยากรู้ได้ตำแหน่ง อยากรู้ได้เกียรติยศและอำนาจตามที่นักจิตวิทยา ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็นประเภทต่าง ๆ แล้วนั้น สามารถสรุปประเภทแรงจูงใจ ออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

2.1 แรงจูงใจทางด้านร่างกาย คือ ความต้องการทางด้านชีววิทยาของร่างกายต่าง ๆ อันได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เป็นต้น

2.2 แรงจูงใจทางด้านสังคม คือ ความต้องการทางด้านจิตใจนั่นเอง เพื่อให้เกิดความพึงพอใจเป็นการเสริมแรงจูงใจทางด้านร่างกายให้สมบูรณ์

2.3 แรงจูงใจทางจิตวิทยา คือ ความต้องการความรัก ความเอาใจใส่จากผู้อื่น ความอยากรู้อยากเห็นและการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม

โดยสรุป จากแนวคิดเกี่ยวกับประเภทของแรงจูงใจที่กล่าวมาแล้ว สามารถจำแนกประเภทแรงจูงใจออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจในทางด้านร่างกาย คือ ความต้องการทางด้านชีววิทยาของร่างกายด้านต่าง ๆ อันได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เป็นต้น

2. แรงจูงใจทางด้านสังคม คือ ความต้องการด้านจิตใจ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจเป็นการเสริมแรงจูงใจทางด้านร่างกายให้สมบูรณ์ขึ้น

3. แรงจูงใจทางด้านจิตวิทยา คือ ความต้องการความรัก ความเอาใจใส่จากผู้อื่น ความอยากรู้อยากเห็น และการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบที่มีผลต่อแรงจูงใจ

อารี พันธมณี (2546) กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อแรงจูงใจว่า แรงจูงใจจัดว่ามีผลต่อการเรียนรู้พฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลเป็นอันมาก เพราะการที่บุคคลเกิดแรงจูงใจในการที่จะกระทำพฤติกรรม ย่อมจะทำให้พฤติกรรมหรือการเรียนรู้ในสิ่งนั้นมีประสิทธิภาพและการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วมากกว่าบุคคลที่ไม่เกิดแรงจูงใจ ลักษณะของแรงจูงใจของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ธรรมชาติของแต่ละบุคคล ทุกคนจะมีธรรมชาติของตนแตกต่างกันกับคนอื่นหรือมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งประกอบด้วย

1.1 แรงขับ แรงขับของบุคคลจัดว่าเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการเกิดพฤติกรรม แรงขับเป็นสภาวะที่เกิดจากความไม่สมดุลภายในร่างกายของมนุษย์ เช่น สภาวะความต้องการอาหาร น้ำ สภาวะความตึงเครียด ความรู้สึกเจ็บปวด เป็นต้น เมื่อบุคคลเกิดสภาวะขาดความสมดุลในร่างกายขึ้น จะทำให้บุคคลพยายามที่จะทำให้อวัยวะเกิดความสมดุลจึงเกิดแรงขับขึ้น ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของบุคคลที่เป็นแรงจูงใจของบุคคลเพื่อทำให้อวัยวะในร่างกายอยู่ในสภาวะสมดุล แรงขับเกิดขึ้นได้จากลักษณะ 2 ประการ คือ

1.1.1 แรงขับที่เกิดขึ้นจากภายในร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย ความง่วงนอน เป็นต้น

1.1.2 แรงขับที่เกิดขึ้นจากภายนอกในร่างกาย เช่น การได้รับความเจ็บปวดจากสิ่งเร้าภายนอก สภาวะความกดดันจนทำให้บุคคลเกิดความตึงเครียด เป็นต้น

1.2 ความวิตกกังวล จากการศึกษาพบว่า ความวิตกกังวลจะมีผลต่อการเรียนรู้หรือการกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่มีความวิตกกังวลใจสูงมาก มักจะมีการกระทำหรือพฤติกรรมด้อยกว่ากลุ่มที่ไม่มีความวิตกกังวลใจ และเมื่อศึกษาต่อไปพบว่า กลุ่มที่มีความวิตกกังวลใจน้อยควรจะได้รับ การกระตุ้นจากสิ่งเร้า ส่วนกลุ่มที่มีความวิตกกังวลใจสูงแม้จะได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าก็ไม่ทำให้เกิดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ ความวิตกกังวลใจจะมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคลซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล เมื่อบุคคลมีอายุเพิ่มมากขึ้น มีประสบการณ์เพิ่มขึ้นย่อมจะเกิดความวิตกกังวลเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากเด็กเล็ก ๆ จะไม่มี ความกังวลใจแต่จะมีความกลัว เมื่ออายุเพิ่มมากขึ้นความกลัวจะลดน้อยลงไปกลายเป็นความวิตกกังวลเพิ่มขึ้นทันที

2. สถานการณ์ต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละสิ่งแวดล้อมย่อมจะส่งผลทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจแตกต่างกัน เป็นต้นว่า ส่งผลให้บุคคลเกิดความสับสนวุ่นวายหรืออื่น ๆ

และวัฒนธรรมแต่ละสังคมย่อมจะส่งผลให้พัฒนาการของผู้เรียนมีความแตกต่างกันไปด้วยลักษณะสถานการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อแรงจูงใจ ได้แก่

2.1 การแข่งขัน หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่มีความปรารถนาจะเอาชนะผู้อื่นหรือความปรารถนาจะทำให้ตนเองมีสภาพการณ์ที่ดีขึ้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นความรู้สึกที่มีความต้องการแข่งขันหรือเอาชนะผู้หนึ่งผู้ใด หรือทำตัวให้ดีขึ้น จัดเป็นเรื่องของการแข่งขัน นั้นแสดงว่าเกิดแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรม ลักษณะการแข่งขันจะมีลักษณะที่สำคัญ 2 ลักษณะ คือ

2.1.1 การแข่งขันกับตนเอง เป็นการแข่งขันทำให้ตนเองดีขึ้นด้วยความเต็มใจและความต้องการของตนเอง ไม่มีผู้ใดมาบังคับให้เกิดพฤติกรรมและเป็นความปรารถนาของบุคคลนั้น เป็นสำคัญ

2.1.2 การแข่งขันกับบุคคลอื่น เป็นความรู้สึกที่ต้องการเอาชนะบุคคลอื่น ต้องการให้ตนอยู่เหนือกว่าบุคคลอื่นและมักจะพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้ตนชนะผู้อื่นเสมอ

2.2 ความร่วมมือ หมายถึง แรงจูงใจที่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับแรงผลักดันทางสังคมเป็นลักษณะของการมีพฤติกรรมแบบประนีประนอมให้ความร่วมมือช่วยเหลือเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อให้งานหรือพฤติกรรมที่มุ่งปรารถนานั้นสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ฉะนั้นความร่วมมือของบุคคลจึงจัดว่าเป็นแรงจูงใจที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้น

2.3 การตั้งเป้าหมาย หมายถึง การที่บุคคลได้มีการตั้งเป้าหมายในชีวิตไว้อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีผลทำให้บุคคลมีความพยายามที่จะกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนได้ตั้งความคาดหวังไว้ แต่ในบางครั้งแม้ว่าบุคคลจะมีการตั้งเป้าหมายไว้ก็ตามแต่บุคคลนั้นก็ไม่สามารถกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนได้ตั้งไว้ได้ด้วยเหตุนี้ การตั้งเป้าหมายในชีวิตจึงเป็นแรงจูงใจในการที่จะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ลักษณะของการตั้งเป้าหมายมี 2 ลักษณะ คือ

2.3.1 เป้าหมายรวม เป็นเป้าหมายที่มักจะมีเป้าหมายย่อย ๆ อื่น ๆ มาเกี่ยวข้องเสมอ เช่น มีเป้าหมายในชีวิตว่าจะต้องเป็นนักวาดรูปที่มีชื่อเสียงของโลก แต่ในขณะนี่ยังอายุน้อยและเรียนหนังสืออยู่จึงมีเป้าหมายย่อย ๆ หลาย ๆ เป้าหมายรวมนั้นคือ

2.3.1.1 จะวาดรูปให้ชนะการแข่งขันจนได้รับรางวัล

2.3.1.2 จะวาดรูปเพื่อให้ได้รับคำชมเชยจากครู

2.3.1.3 จะแสดงความสามารถในการวาดรูปเพื่อให้เพื่อนยอมรับ

2.3.2 เป้าหมายระยะไกล เป็นเป้าหมายที่ได้ตั้งขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายใด

จุดมุ่งหมายหนึ่งโดยเฉพาะการตั้งเป้าหมายระยะไกลนี้จะเกิดขึ้นกับบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางด้านสมองพอสมควร จะไม่เกิดในเด็กเล็ก ๆ ดังนั้น เป้าหมายระยะไกลอาจจะเป็นประโยชน์สำหรับเด็กในวันหนึ่งข้างหน้าอาจจะเป็นวัน สัปดาห์ เดือน ปี หรือหลาย ๆ ปีก็ได้

2.4 การตั้งความทะเยอทะยาน เป็นการตั้งความหวังสูงไว้ เช่น เด็กบางคนมีความคาดหวังว่าต้องหารที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงเก่าแก่ของประเทศไทย คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลก็คือทำให้เด็กคนนั้นเกิดความมูมานะ มีความพยายามอย่างมากเพื่อที่จะให้ได้ศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาแห่งนั้น นั่นแสดงว่า การตั้งความหวังหรือความทะเยอทะยานจึงเป็นแรงจูงใจที่ผลักดันให้เกิดพฤติกรรมขึ้น แต่ถ้าบุคคลตั้งความทะเยอทะยานสูงเกินความสามารถของตนเองแล้ว จะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกล้มเหลวได้ง่าย ทำให้ไม่มีแรงจูงใจหรือเกิดความท้อถอยในการทำงานนั้น ๆ ง่ายเกินไป อย่างไรก็ตาม การตั้งระดับความทะเยอทะยานและการตั้งเป้าหมายยังขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้

2.4.1 ความยาก งานนั้นมีความยากมาก จนกระทั่งบุคคลไม่สามารถมองเห็นหนทางที่จะทำงาน

2.4.2 ความง่าย งานนั้นมีความง่ายจนเกินไปทำให้ไม่มีความรู้สึกอยากจะทำงาน

2.4.3 ความมั่นใจ บุคคลขาดความมั่นใจที่จะตั้งเป้าหมายในชีวิตหรือขาดความมั่นใจที่จะตั้งความหวังหรือความทะเยอทะยาน

2.4.4 ความมุ่งหมายต่ำ ผู้เรียนตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิตหรือตั้งระดับความทะเยอทะยานไว้ต่ำเกินความเป็นจริง หรือต่ำกว่าความสามารถ

2.4.5 คำแนะนำ บุคคลมักจะได้รับคำแนะนำอย่างถูกต้องเกี่ยวกับการตั้งความหวังหรือการตั้งเป้าหมายในชีวิต

3. ความเข้มของแรงจูงใจ โดยปกติแล้ว ลักษณะของความเข้มของแรงจูงใจในแต่ละบุคคลย่อมจะมีความแตกต่างกัน และขึ้นอยู่กับลักษณะต่อไปนี้

3.1 การเสริมแรง หมายถึง การส่งเสริมให้บุคคลแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นแล้วให้มีความคงทนถาวร หรือเกิดซ้ำ ๆ การเสริมแรงมี 2 ลักษณะ คือ

3.1.1 การเสริมแรงทางบวก หมายถึง การที่อินทรีย์ได้รับสิ่งเร้าแล้วเกิดความพอใจ เช่น การให้รางวัล การยกย่องชมเชย เป็นต้น การเสริมแรงทางบวกนั้นอาจจะมีผลดีและผลเสียในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างมาก เช่น บุคคลที่ได้รับรางวัลจะมีความรู้สึกที่ตนได้ประสบความสำเร็จ แต่เด็กคนอื่น ๆ ที่ไม่ได้รับรางวัลอาจจะเกิดความรู้สึกคับข้องใจ ฉะนั้นในเรื่องของรางวัลจึงมีข้อควรระวัง ดังนี้

3.1.1.1 การให้รางวัลจะมีผลทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อต้องการรางวัลหรือยึดติดกับรางวัล

3.1.1.2 ถ้าปราศจากรางวัลแล้วจะมีผลทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนลดลงอย่างรวดเร็ว

3.1.2 การเสริมแรงทางลบ หมายถึง การที่อินทรีย์ถูกนำสิ่งที่ไม่พอใจออกไป แล้วทำให้อินทรีย์พอใจ เช่น การลงโทษ ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกเจ็บปวด อับอาย เกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจ ข้อสังเกตในการใช้การเสริมแรงทางลบ คือ

3.1.2.1 การลงโทษจะเป็นการป้องกันมิให้พฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นอีกต่อไป

3.1.2.2 การลงโทษอาจจะมีผลทำให้พฤติกรรมอื่นเข้ามาแทนที่

3.2 ความสนใจ หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด การที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมใด ๆ ได้ดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับระดับความสนใจของบุคคลนั้นประการหนึ่ง ถ้าบุคคลไม่มีความสนใจย่อมจะทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ค่อนข้างยาก สาเหตุที่ทำให้เกิดความสนใจ ได้แก่

3.2.1 ความถนัดหรือพรสวรรค์ เป็นความสามารถที่อยู่ในตัวของบุคคลมาตั้งแต่กำเนิด ความสนใจในลักษณะนี้ ถ้าได้รับการสนับสนุนหรือได้รับความช่วยเหลืออย่างถูกต้อง จะทำให้บุคคลสามารถทำงานหรือมีพฤติกรรมที่ดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด

3.2.2 ความสำเร็จ เป็นความสนใจที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับความสำเร็จในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทำให้บุคคลได้หันมาให้ความสนใจในสิ่งที่ตนได้รับความสำเร็จ เช่น สอบวิชาจิตวิทยาทั่วไปได้เกรดเอ จากความสำเร็จดังกล่าวเป็นแรงจูงใจทำให้สนใจวิชาจิตวิทยา และอาจเลือกเรียนวิชาเอกจิตวิทยา เป็นต้น

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ

1. ทฤษฎีการเลือกอาชีพ (Honland's Theory of Vocational Choice)

รัศมี ทองเกิด (2554) อ้างอิงมาจาก Hooland (1973) กล่าวว่า คนเรามักจะเลือกประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับลักษณะบุคลิกภาพของตนเอง ตามแนวคิดที่ว่ามนุษย์ใช้อาชีพเป็นเครื่องมือแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพของตนเอง ซึ่งบุคคลต่างมีความคิดเกี่ยวกับอาชีพและความคิดเหล่านั้นล้วนมีผลต่อการเลือกอาชีพบุคคลนั้นถ้าบุคคลแต่ละบุคคลนั้นมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมสำหรับอาชีพหนึ่งอาชีพใดและได้รับความช่วยเหลือจากการได้รับข้อมูลด้านอาชีพและการให้คำปรึกษาด้านอาชีพแล้วจะทำให้เลือกอาชีพได้สะดวกและเหมาะสม ถ้าบุคคลใดมีบุคลิกภาพที่ไม่คงที่ในทางใดทางหนึ่งแล้ว หรือไม่มีความชอบหรือความสนใจในด้านใดเสียเลยจะประสบปัญหาในการเลือกอาชีพ ถ้าบุคคลใดไม่สามารถเลือกอาชีพตามความต้องการอันดับแรกของตนได้ ก็จะไปเลือกอันดับรองลงมา ซึ่งเหมาะสมกับบุคลิกภาพของเขาต่อไป แต่ถ้ามีความชอบที่กำกวมก็จะทำให้เลือกอาชีพได้ยากและยังกล่าวถึงความคาดหวังเกี่ยวกับระดับอาชีพของบุคคลขึ้นอยู่กับการทำงานที่บุคคลประเมินตนเอง โดยเขาเน้นว่าการที่บุคคลรู้จักบุคลิกภาพของตนเองและมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพมีความสำคัญมากในกระบวนการเลือกอาชีพ

2. ทฤษฎีการจัดช่วงชั้นทางสังคม (Social Stratification Theory)

การจัดช่วงชั้นทางสังคม เป็นการเน้นถึงระบบและกระบวนการประเมินคุณค่าของสถานภาพและบทบาท ตำแหน่งและการกระทำต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่ในสังคม ผู้ที่มีสถานภาพและตำแหน่งระดับเดียวกัน เรียกว่าอยู่ในช่วงชั้น (Stratum) เดียวกัน หรือมักจะเรียกว่าเป็นคนชั้นเดียวกัน และการจัดช่วงชั้นทางสังคมถือเป็นวัฒนธรรมสากลหนึ่งและจะมีปรากฏอยู่ในทุกสังคมไม่ว่าจะเป็นสังคมเกษตรกรรมหรือสังคมอุตสาหกรรมหรือไม่ว่าจะเป็นอดีตหรือปัจจุบันจะต้องมีการจัดแบ่งชนชั้นของคนในสังคมหรือมีการวัดความแตกต่างของคนในสังคมว่าใครคือพวกของตน ใครดีกว่าใครต่ำกว่าและด้อยกว่าตน (บรรพต วีระลัย, 2520)

Horton P.B. and Hunt (1984) กล่าวถึงเกณฑ์การแบ่งการจัดช่วงชั้นทางสังคมออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ความมั่นคงและรายได้ เป็นเกณฑ์การแบ่งชนชั้นที่เด่นมากเพราะการที่บิดามารดาเป็นเจ้าของทรัพย์สินต่าง ๆ และมีรายได้ที่สูงจะถูกจัดให้อยู่ในสถานภาพทางสังคมระดับสูง ถ้าบิดามารดาไม่มีสิ่งเหล่านี้จะนำมาสนับสนุนและส่งเสริมให้บุตรมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตได้มากกว่าที่บิดามารดาที่อยู่ ซึ่งจัดอยู่ในสถานภาพชั้นทางสังคมที่ต่ำเพราะการที่มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนและมีอาชีพที่ดীনย่อมขึ้นอยู่กับทรัพย์สินของบิดามารดาของบุคคลนั้น ๆ

2. อาชีพ เป็นเกณฑ์ตัวชี้การจัดช่วงชั้นทางสังคมอีกตัวหนึ่งให้เห็นได้ชัด คือ บุคคลที่มีอาชีพทางสังคมยกย่องก็มีโอกาสจะได้ดำรงตำแหน่งสูง ๆ ซึ่งเป็นการแบ่งแยกความแตกต่างระหว่างกลุ่มอาชีพในสหรัฐอเมริกาได้มีการจัดช่วงชั้นทางสังคมกันเป็นอย่างมาก และพบว่าอาชีพที่ดีนั้นย่อมขึ้นอยู่กับทรัพย์สินของบิดามารดาของบุคคลนั้น

3. การศึกษา ผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงย่อมมีฐานะทางสังคมที่แตกต่างกันออกไปจากผู้ที่ได้รับการศึกษาน้อย เนื่องจากผู้ที่มีการศึกษาสูงมีโอกาสจะดำรงตำแหน่งสูงในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ส่วนผู้ที่มีโอกาสทางการศึกษาน้อยจะทำให้เขาประกอบอาชีพที่มีรายได้น้อยเป็นอาชีพที่อยู่ในระดับต่ำ การจัดช่วงชั้นทางสังคมเป็นระบบที่บุคคลในสังคมถูกประเมินให้อยู่ในลำดับชั้นที่แตกต่างกันโดยพิจารณาจากความไม่เท่าเทียมกันในเรื่องสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ แบบแผนของชีวิตในสังคม ความสะดวกสบายและอำนาจที่สมาชิกในสังคมได้รับ ซึ่งความแตกต่างในเรื่องดังกล่าวเป็นสิ่งที่เราต้องเผชิญอยู่เป็นประจำในชีวิตประจำวัน ซึ่งการศึกษาเรื่องการจัดช่วงชั้นทางสังคมจะต้องอาศัยตัวชี้วัดต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการวัดและตัวชี้วัดที่นิยมนำมาใช้เสมอ ได้แก่ อาชีพ การศึกษา และรายได้ ซึ่งบุคคลที่มีสิ่งดังกล่าวที่แตกต่างกันจะทำให้อยู่ในชนชั้นที่แตกต่างกัน

3. ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ (Theory of Motivation)

3.1 ทฤษฎีแรงจูงใจตามลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์

Maslow (1970) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมของมนุษย์จำนวนมากสามารถอธิบายโดยใช้แนวโน้มของบุคคลในการค้นหาเป้าหมายที่ทำให้ชีวิตของเขาได้รับตามปรารถนาและความปรารถนาเหล่านี้จะเป็นการเรียงลำดับชั้นของความปรารถนาเริ่มแรกและต่อมาสูงขึ้นเป็นลำดับ โดยเริ่มจากความต้องการขั้นมูลฐานที่สุดเรียงไปจนถึงความต้องการขั้นสูงสุดรวม 5 ชั้นด้วยกัน ดังนี้

1) ความต้องการด้านร่างกาย (Physical Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน หรือเป็นสิ่งจำเป็นต่อการอยู่รอดของมนุษย์ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย เป็นต้น ดังนั้นเพื่อที่จะได้รับการตอบสนองดังกล่าว มนุษย์จึงต้องทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งปัจจัยที่จะนำมาบำบัดความต้องการของตน

2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการให้ตนเองมีความปลอดภัยในชีวิต ตลอดจนความมั่นคงในการประกอบอาชีพหรือหน้าที่การงานซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ปรารถนา

3) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belonging and Love) เป็นความต้องการที่จะให้ผู้อื่นรัก ต้องการความอบอุ่น มีส่วนร่วมในความรับผิดชอบร่วมเป็นเจ้าของกิจการต่าง ๆ เข้าร่วมเป็นสมาชิกในหมู่คณะ เป็นต้น

4) ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ (Esteem Needs) เป็นความต้องการด้านชื่อเสียง ความร่ำรวย ฐานะทางสังคม การยอมรับจากสังคม มีความนับถือตัวเอง เป็นลักษณะที่เรียกว่า Ego Needs บุคคลมีความต้องการหรือมีแรงจูงใจประเภทนี้มักจะพยายามทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ ให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสายตาผู้อื่น

5) ความต้องการสัจจะการแห่งตน (Needs for Self Actualization) เป็นความต้องการที่จะเข้าใจสังคม ได้แก่ ความต้องการเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ เข้าใจความเป็นจริงของชีวิต ความต้องการขั้นนี้เป็นความต้องการที่บุคคลตระหนักถึงศักยภาพแห่งตน ซึ่งเป็นความต้องการด้านอุดมคติ จากทฤษฎีความต้องการของ Maslow ทำให้เราทราบว่าความต้องการมนุษย์ทุกคนมีความต้องการที่แตกต่างกันไป และไม่จำเป็นว่าทุกคนจะมีความต้องการครบทั้ง 5 ชั้น แต่ความต้องการทั้งหมดเหล่านี้จะมีอยู่ตลอดชีวิตของบุคคล ดังนั้น ความต้องการของมนุษย์ดังกล่าวข้างต้นจะเป็นแรงผลักดันให้แสดงพฤติกรรมโน้มไปในทางที่จะบำบัดความต้องการเหล่านี้เสมอ

3.2 ทฤษฎี ERG

แอลเฟรด แอดเลอร์ (ชนิดา เพชรทองคำ, 2542) กล่าวว่า ทฤษฎี ERG เป็นทฤษฎีการจูงใจอีกทฤษฎีหนึ่งที่สำคัญกับความต้องการ แอลเฟรด แอดเลอร์ เป็นผู้ตั้งทฤษฎีนี้ขึ้นโดย E มาจาก Existence R มาจาก Relatedness และ G มาจาก Growth ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์เป็น 3 ประเภท คือ

- 1) ความต้องการเกี่ยวกับการดำรงชีวิต (Existence Needs) เป็นความต้องการทางวัตถุและสามารถตอบสนองให้พึงพอใจได้ โดยปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น อาหาร น้ำ เงินเดือน รายได้อื่น ๆ นอกเหนือจากค่าจ้างและสภาพการทำงาน
- 2) ความต้องการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (Relatedness Needs) เป็นความต้องการมีความสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น ๆ ที่สำคัญต่อตัวเขา ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชา ครอบครัว และเพื่อนฝูง
- 3) ความต้องการพัฒนา (Growth Needs) ความต้องการนี้เกี่ยวข้องกับความปรารถนาที่จะพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง ความต้องการดังกล่าวจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาความสามารถ ความเฉลียวฉลาด ความมีอำนาจที่จะกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญต่อบุคคล

4. ทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม (The Multiple Factors Theory of Decision Making and Social Action)

Reader (วรัญญา เปรมฤทัย, 2545) นักสังคมวิทยาได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลและตั้งเป็นทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม Reader ได้อธิบายว่า เหตุผลในการตัดสินใจกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคลนั้นประกอบด้วยปัจจัยหลาย ๆ ประการ ในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อนั้นผู้เรียนจะต้องพิจารณาด้วยเหตุผลต่าง ๆ ประกอบกันช่วยสนับสนุนการตัดสินใจและการตัดสินใจแต่ละครั้ง อาจแปรเปลี่ยนไปตามแต่ละบุคคลในแต่ละสถานการณ์ขึ้นอยู่กับเหตุผลในการตัดสินใจที่อาจจะมาจากปัจจัยต่อไปนี้ คือ

1. ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) แนวคิดที่สัมพันธ์กับการศึกษาต่อครั้งนี้ประกอบด้วย

- 1.1 จุดประสงค์ หรือจุดมุ่งหมาย (Goal) หมายถึง สิ่งที่ผู้กระทำการให้เกิดขึ้นจากการกระทำในการศึกษาต่อ จุดประสงค์ของผู้เรียนในการศึกษาต่อเพื่อให้มีความรู้เพิ่มขึ้น มีความสามารถในการประกอบอาชีพได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์ของรัฐบาลในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ

1.2 ความเชื่อ (Believe Orientation) หมายถึง ความคิด ความรู้ ที่ผู้กระทำเข้าใจในเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจกระทำ ซึ่งผู้กระทำจะเลือกแบบของการกระทำไปตามค่านิยมที่เชื่อถือได้

1.3 มาตรฐานค่านิยม (Value Standards) เป็นสิ่งที่ผู้กระทำได้รับมาจากความเชื่อ ทศนคติ ซึ่งเป็นเกณฑ์การตัดสินใจว่าดีหรือไม่ดี ค่านิยมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจผู้กระทำจะกระทำไปตามค่านิยมที่เชื่อถือได้

1.4 นิสัยและขนบธรรมเนียมประเพณี (Habits and Customs) คือรูปแบบการแสดงออกที่ผู้กระทำได้รับการกระตุ้นให้แสดงออกและเป็นรูปแบบที่แน่นอนและมีการยอมรับ

2. ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) แนวคิดที่สัมพันธ์กับการศึกษาต่อครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 ความคาดหวัง (Expectations) ในการศึกษาต่ออันผู้เรียนมีความคาดหวังว่าหลังจบการศึกษาแล้วเขามีความคาดหวังในการประกอบอาชีพที่ตนถนัดหรือเป็นพื้นฐานเพื่อการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นตามที่มุ่งหวังที่ตั้งไว้

2.2 ข้อผูกมัด (Commitment) คือ สิ่งที่ผู้กระทำมีความเชื่อว่า เขาถูกผูกพันที่จะต้องกระทำให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้น ๆ

2.3 แรงเสริม (Forces) หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวกระตุ้นและนำไปสู่การตัดสินใจและการกระทำทางสังคม เช่น ในการศึกษาต่อ แรงเสริม หมายถึง กำลังใจจากคนในครอบครัวหรือเพื่อน ๆ ตลอดจนการสนับสนุนจากบุคคลใกล้ชิด ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้นำไปสู่การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อ

3. ปัจจัยสนับสนุน (Able Factors) แนวคิดที่สัมพันธ์กับการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

3.1 โอกาส (Opportunity) หมายถึง สถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีทางเลือกในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด เช่น ในสถานการณ์ที่ผู้เรียนได้เลือกเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาเอกชน ผู้เรียนพิจารณาจากความสะดวกในการเดินทางไปเรียน เพราะการคมนาคมที่ไม่สะดวกมีผลทำให้โอกาสที่จะเรียนต่อมีน้อยลง

3.2 ความสามารถ (Ability) หมายถึง ความรู้สึกที่ผู้กระทำรู้ถึงความสามารถของตนเองที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการกระทำนั้น ๆ ได้

3.3 การสนับสนุน (Support) หมายถึง สิ่งที่ผู้กระทำคาดหวังว่าจะได้รับจากผู้อื่นในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การสนับสนุนด้านการศึกษาจากคนในครอบครัวและการสนับสนุนทุนการศึกษา ได้แก่ กองทุนการศึกษา กองทุนกู้ยืม ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้การตัดสินใจศึกษาต่อมีความมั่นคงยิ่งขึ้น

5. ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด (McClelland' Achievement Motivation Theory)

McClelland (1966) ได้เน้นถึงแรงจูงใจทางสังคม 3 ประเภท คือ

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) ซึ่งก็คือ ความปรารถนาที่จะกระทำการหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยพยายามแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ และมีความวิตกกังวลเมื่อพบกับความล้มเหลว
2. แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affinitive Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับของคนอื่น ต้องการเป็นที่นิยมชมชอบ หรือรักใคร่ชอบพอของคนอื่น สิ่งเหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากบุคคลอื่น
3. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) หมายถึง ความปรารถนาที่จะได้มาซึ่งอิทธิพลเหนือกว่าคนอื่น ๆ ในสังคมทำให้บุคคลแสวงหาอำนาจเพราะจะเกิดความรู้สึกว่าหากทำอะไรได้เหมือนคนอื่นเป็นความภาคภูมิใจ ผู้มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจจะเป็นผู้ที่พยายามควบคุมสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองบรรลุความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น

Hermans (1970) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ดังนี้

1. มีความทะเยอทะยานสูง
2. มีความหวังว่าจะประสบความสำเร็จถึงแม้การกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส
3. มีความพยายามไต่เต้าไปสู่สถานภาพทางสังคมที่สูงขึ้น
4. มีความอดทนในการทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน
5. เมื่อสิ่งที่กำลังทำอยู่มีอุปสรรค ผู้ที่มีเหตุจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะพยายามทำต่อไปจนสำเร็จ

สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแรงจูงใจโดยตรงต่อการศึกษา แรงจูงใจเป็นสิ่งที่อยู่ในมนุษย์ทุกคน เป็นความต้องการทางจิตใจที่จะเอาชนะอุปสรรคและบรรลุเป้าหมายอันดีเลิศ ต้องการเป็นคนเก่ง มีความสามารถในการแข่งขันและเอาชนะคนอื่น ๆ ต้องการเพิ่มการยอมรับตนเอง โดยการบรรลุความสำเร็จในกิจกรรมนั้น ๆ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะบรรลุผลสำเร็จในการศึกษา และมีมานะพยายามที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

แรงจูงใจในการเลือกเรียน

แรงจูงใจมีผลต่อการเรียนรู้พฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล เพราะการที่บุคคลเกิดแรงจูงใจในการที่จะกระทำพฤติกรรมย่อมทำให้พฤติกรรมหรือการเรียนรู้ในสิ่งนั้น ๆ มีประสิทธิภาพและเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วมากกว่าบุคคลที่ไม่เกิดแรงจูงใจ ลักษณะของแรงจูงใจของบุคคลขึ้นอยู่กับธรรมชาติ

ของแต่ละบุคคล ทุกคนจะมีธรรมชาติของตนแตกต่างกันไป สถานการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละสิ่งแวดล้อมย่อมส่งผลทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจได้ต่างกันและส่งผลให้พัฒนาการของผู้เรียนมีความแตกต่างกันไปด้วย พฤติกรรมของบุคคลที่มีความปรารถนาจะทำให้ตนเองมีสภาพที่ดีขึ้น ความร่วมมือเพื่อให้งานหรือพฤติกรรมที่มุ่งปรารถนานั้นสำเร็จลุล่วงด้วยดี และการที่บุคคลได้มีเป้าหมายในชีวิตไว้อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งมีผลทำให้บุคคลมีความพยายามที่จะทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ ดังนั้นการศึกษาของแต่ละคนจึงขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ ซึ่งมีผู้ที่ได้กล่าวเกี่ยวกับแรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาไว้ดังนี้

เจือจันทร์ สถิตอยู่ (2525) ได้กล่าวไว้ว่า สาเหตุที่เกิดแรงจูงใจในการศึกษาต่อขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน
2. ทุนทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษามากหรือน้อยต่างกัน
3. คุณภาพของการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันไป
4. ภูมิฐานะของสถานศึกษาที่อยู่ในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค
5. ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2526) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาว่า แรงจูงใจในการศึกษาของบุคคลในแต่ละระดับจะแตกต่างออกไปตามวัย ฐานะและโอกาส ความคิดเกี่ยวกับการเรียนอาจจะเริ่มมีแนวหันเหเข้าสู่ผลได้ทางเศรษฐกิจ เช่น จะเรียนในสาขาที่หางานทำได้ง่ายมีรายได้ดีและที่สำคัญก็ต้องเป็นประเภทที่ตนมีใจรักและชอบที่จะทำ

สุภัททา ปิณฑะแพทย์ (2542) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจในการศึกษาต่อว่า ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. แรงจูงใจเกิดจากความต้องการความสุขส่วนตัว มนุษย์มีความต้องการหาความสุขให้กับตนเอง หลีกหนีความไม่พอใจ ดังนั้นแรงจูงใจจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ใ้มนุษย์แสดงพฤติกรรมเพื่อแสวงหาความสมดุล ไม่ว่าจะเป็นด้านความสุขหรือความเจ็บปวด ซึ่งขึ้นอยู่กับความพอใจแห่งตน
2. แรงจูงใจเกิดจากการตอบสนองสัญชาตญาณโดยไม่ต้องมีการเรียนรู้ เช่น การตอบสนองต่ออาหาร ตอบสนองต่อสิ่งเร้าทางเพศและความเจ็บปวดต่าง ๆ
3. แรงจูงใจเกิดขึ้นตามเหตุและผล คนเรามีอิสระที่จะกระทำหรือตัดสินใจต่าง ๆ โดยมีเหตุผลและรู้ว่าตนต้องการอะไร ทำให้การตัดสินใจเลือกเป็นแรงจูงใจตามหลักเหตุและผล
4. แรงจูงใจเกิดจากแรงขับ การกระทำที่มนุษย์เลือกกระทำขึ้นอยู่กับความมากน้อยของแรงขับที่จะตัดสินใจให้เกิดแรงกระทำนั้น ๆ
5. แรงจูงใจเกิดจากการกระตุ้นทางอารมณ์ ในบางครั้งบุคคลก็แสดงพฤติกรรมตามพลังของอารมณ์

พจน์ สะเพียรชัย (2542) กล่าวว่า แรงจูงใจในการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นวันนี้ แนวโน้มสูงขึ้นอันเนื่องมาจากค่านิยมในปริญญา ความต้องการของผู้เรียนและการที่มีหรือไม่มีงานทำ จากการพิจารณาการศึกษาที่ผ่านมา ๆ มา สิ่งที่เห็นชัดเจนอย่างยิ่งคือการศึกษาได้รับการยอมรับให้เป็นปัจจัยพื้นฐานอย่างหนึ่งที่จะทำให้ชีวิตเป็นชีวิตที่สมบูรณ์เช่นเดียวกับปัจจัยอาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่มและที่อยู่อาศัย

สุนทร โคตรบรรเทา (2531) ได้ทำการศึกษาผู้เรียนโดยการสัมภาษณ์นักศึกษาที่เรียนอยู่อย่างสม่ำเสมอ จำนวน 23 คน อย่างละเอียด พบว่า ผู้เรียนประเภทผู้ใหญ่ แบ่งออกตามแรงจูงใจในการเข้าศึกษาได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ผู้เรียนโดยเน้นเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ที่ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านวิชาชีพ โดยหวังที่จะนำความรู้ไปใช้กับหน้าที่การงานหรือในชีวิตประจำวัน
2. ผู้เรียนโดยเน้นกิจกรรม ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนร่วมเพราะเห็นความหมายของสภาพการเรียนรู้ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับเนื้อหา หรือเป้าหมายของกิจกรรม กล่าวคือ เข้าร่วมกิจกรรมเพราะชอบบรรยากาศของการศึกษา ชอบเข้าสังคม มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ชัดความเหงาและต้องการมีเพื่อน
3. ผู้เรียนโดยเน้นการเรียนรู้ ได้แก่ ผู้ที่มาหาความรู้ กล่าวคือ ต้องการหาความรู้ใหม่ ๆ เรียนเพราะใจรัก ต้องการใช้ความสามารถในการเรียนที่มีอยู่ให้มากที่สุด โดยมีได้หวังที่จะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในเป้าหมายใดเป้าหมายหนึ่งโดยเฉพาะ

วันวิสาข์ แก้วสมบูรณ์ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจที่ทำให้หนีตึกเข้าศึกษาต่อนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านความครบถ้วนของสถานศึกษา เช่น มีหลักสูตรตรงตามความต้องการของนักศึกษา มีอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย เป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง อาจารย์ที่สอนมีคุณภาพ มีการทดลองการปฏิบัติงาน หรือมีการฝึกปฏิบัติงานจริง มีอาคารสถานที่ที่สะดวกสบาย มีสวัสดิการต่าง ๆ
2. ด้านค่าจัดการศึกษา เช่น ค่าเล่าเรียนมีความเหมาะสม ระบบการจ่ายค่าเล่าเรียนมีความสะดวก รวมทั้งมีทางเลือกในการชำระเงินค่าเล่าเรียนหลายวิธี
3. ด้านอาคารสถานที่ เช่น มีที่จอดรถกว้างขวาง สะดวกสบาย มีสภาพแวดล้อมที่ดี สถานที่ตั้งของสถาบันการศึกษามีความสะดวกสบายในการเดินทาง มีรถประจำทางผ่าน
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด เช่น มีการประชาสัมพันธ์ในสื่อต่าง ๆ มีระบบผ่อนผันค่าเล่าเรียน หรือทุนการศึกษา หรือสวัสดิการด้านการศึกษาอื่น ๆ

5. ด้านหน้าที่การงาน เช่น มีระบบการปรับวุฒิการศึกษาในกรณีที่จบการศึกษาที่สูงขึ้น เพื่อให้ได้รับตำแหน่งที่สูงขึ้น หรือได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้น

6. ด้านเหตุผลส่วนตัว เช่น อยากมีชื่อเสียงเกียรติยศ อยากเพิ่มพูนความรู้เพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

7. ด้านได้รับอิทธิพลจากการชักจูงจากบุคคลอื่นและสื่อ เช่น ได้รับคำชี้แนะจากเพื่อน ๆ หรืออาจารย์ที่เคยสอนมา ญาติพี่น้องหรือคู่สมรสให้การสนับสนุน ตลอดจนได้รับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

8. ด้านการเป็นสาขาที่ตรงกับความต้องการของสังคม เนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่ก่อนที่จะตัดสินใจเข้าศึกษาต่อนั้นต้องมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความต้องการของตลาดแรงงาน

สรุปได้ว่า แรงจูงใจในการเลือกเรียน หมายถึง สิ่งที่อยู่ภายในหรือแรงกระตุ้นที่เป็นสิ่งเร้าและเป็นเหตุชักนำหรือโน้มน้าวให้นักศึกษาเกิดความต้องการและตัดสินใจเลือกเรียน

องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนด้านต่าง ๆ

1. องค์ประกอบด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

1.1 ความหมายของภาพลักษณ์

คำว่า “ภาพลักษณ์” มีความหมายหลายแง่มุมในทัศนะของแต่ละบุคคลซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

พรทิพย์ วรกิจโกศาทร (2537) “ภาพลักษณ์” เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในจิตใจของคนที่เห็นหน่วยงานเป็นภาพในลักษณะที่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือหลายสิ่งของหน่วยงานนั้น ทั้งที่ประจักษ์และไม่ประจักษ์

วิรัช อภิรัตน์กุล (2540) “ภาพลักษณ์” ในด้านการประชาสัมพันธ์หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นในใจ (Mental Picture) ของคนเราอาจจะเป็นภาพที่มีต่อสิ่งมีชีวิตหรือสิ่งไม่มีชีวิตก็ได้ เช่น ภาพที่มีต่อบุคคล (Person) องค์กร (Organization) สถาบัน (Institution) ฯลฯ และภาพดังกล่าวนี้อาจจะเป็นภาพที่สิ่งเหล่านั้นกล่าวคือบุคคลองค์กรสถาบัน ฯลฯ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งสร้างให้เกิดขึ้นแก่จิตใจเราหรืออาจเป็นภาพที่เรานึกสร้างเองได้

เจฟคินส์ อ้างถึงใน วจิภรณ์ อาทรมิตร (2541) ภาพลักษณ์นั้นเกิดจากความประทับใจอันได้มาจากความรู้และความเข้าใจในข้อเท็จจริงนั้น ๆ

แอนเดอร์สัน และรูบิน อ้างถึงใน วจิภรณ์ อาทรมิตร (2541) กล่าวว่า ภาพลักษณ์เป็นการรับรู้ของผู้บริโภคเกี่ยวกับองค์การทั้งหมดโดยองค์การก็เปรียบเสมือนคนที่ยอมมีบุคลิกภาพและภาพลักษณ์ต่างกัน

บรูส์ติน อ้างถึงใน วจิภรณ์ อาทรมิตร (2541) กล่าวว่า ภาพลักษณ์เป็นภาพที่มนุษย์รับรู้ด้วยการสร้างเหตุการณ์เทียม (Pseudo-events) ซึ่งเป็นสิ่งที่จำลองเหตุการณ์ที่ไม่ได้เกิดตามธรรมชาติเป็นการสร้างให้เข้าใจง่ายและสามารถเข้าใจได้ในหลายความหมายและต้องมีความน่าเชื่อถือด้วยในสายตาของผู้รับสาร ซึ่งบรูส์ตินกล่าวไว้ถึงภาพลักษณ์ในแง่ต่าง ๆ ดังนี้

1. ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่ถูกจำลองขึ้นมา (An Image is Synthetic) หรือสังเคราะห์ขึ้นมาได้เกิดเองตามธรรมชาติเพื่อการสนองวัตถุประสงค์บางอย่างภายใต้การวางแผนที่กำหนดไว้เป็นแบบแผน เช่น แผนงานประชาสัมพันธ์
2. ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่เชื่อถือได้ (An Image is Believable) เพราะความเชื่อถือได้คือหัวใจของการสร้างภาพลักษณ์
3. ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่อยู่นิ่งและรับรู้ได้ (An Image is Passive) และต้องไม่ขัดแย้งกับความจริงแม้ในบางครั้งจะเป็นภาพที่สร้างขึ้นก็ตามแต่ต้องถูกนำเสนอให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงจึงจะได้รับความเชื่อถือ
4. ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดเจน (An Image is Vivid and Concrete) คือการพยายามสร้างการรับรู้จากนามธรรมให้เป็นรูปธรรม เพื่อผลทางด้านอารมณ์ความสนใจความน่านับถือ
5. ภาพลักษณ์ต้องเป็นสิ่งที่ง่ายแก่การเข้าใจ (An Image is Simplified) คือต้องชัดเจนง่ายแก่การทำความเข้าใจและจดจำรวมทั้งต้องมีความแตกต่างที่โดดเด่นและสื่อความหมายได้ครบถ้วนตามต้องการ
6. ภาพลักษณ์ในบางครั้งก็มีความหมายที่สามารถตีความได้หลายแง่ (An Image is Ambiguous) เพราะเป็นสิ่งที่มีความกำกวมก้ำกึ่งระหว่างความคาดหวังในใจหรือความอยากให้เป็นกับความเป็นจริง ดังนั้นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต้องสามารถหาจุดร่วมระหว่างความจริงและความคาดหวังให้ได้สมดุลกัน

โรบินสัน และบาร์โลว์ อ้างถึงใน วิรัช อภิรัตน์กุล (2540) กล่าวว่าภาพลักษณ์หมายถึง ภาพที่เกิดขึ้นในใจซึ่งบุคคลมีความรู้สึกนึกคิดต่อองค์การต่อบุคคลหนึ่ง ๆ ซึ่งได้มาจากการประสบการณ์โดยตรงและประสบการณ์ทางอ้อมของตนเอง เช่น ได้พบประสบมาด้วยตนเองหรือได้ยินได้ฟังจากคำบอกเล่าของผู้อื่น เพื่อนฝูงญาติมิตร หรือจากกิตติศัพท์เล่าลือต่าง ๆ เป็นต้น

โบลด์ิง อ้างถึงใน วจิภรณ์ อาทรมิตร (2541) กล่าวว่า การสร้างภาพลักษณ์เป็นเรื่องของความรู้สึกและอารมณ์ที่เรามีต่อสิ่งต่าง ๆ เป็นความรู้ในเชิงอัตวิสัย (Subjective Knowledge) เนื่องมาจากประสบการณ์ของเราแต่ข้อจำกัดคือเราไม่สามารถรับรู้และทำความเข้าใจกับทุกสิ่งได้เสมอไปดังนั้นเราจะได้เพียง “ภาพ” ซึ่งเราจะต้องมาตีความโดยตัวเราเอง ซึ่งต้องใช้ค่านิยมความเชื่อทัศนคติเดิมของเราในการตีความนั้น ๆ ดังนั้นภาพลักษณ์จึงเป็นเรื่องของการตีความ

โดยผ่านทางประสบการณ์ตรงและประสบการณ์โดยอ้อมแทนความหมายเชิงอัตวิสัยของสิ่งต่าง ๆ ที่เรารับรู้มาเป็นการตีความหมายหรือสิ่งประทับใจภาพที่ปรากฏ (Appearance) จะเป็นตัวแทนของการรับรู้ (Perception) ในเชิงความหมาย (Interpreted Sensation) ที่ผ่านกระบวนการของการรับรู้ อย่างเลือกสรรและก่อให้เกิดการใช้ความหมายต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งกระบวนการนี้คือกระบวนการเกิดภาพลักษณ์ (Process of Imagery)

โบลด์ิง กล่าวว่า ภาพลักษณ์ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ส่วนซึ่งต่างก็มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันไม่สามารถจะแยกจากกันได้อย่างเด็ดขาดคือ

1. องค์ประกอบเชิงการรับรู้ (Perceptual Component) ซึ่งบุคคลจะได้จากการสังเกตโดยตรงอันจะนำไปสู่การรับรู้ (Cues) หรือมีสิ่งที่ถูกรับรู้ขึ้นเองโดยจะเป็นบุคคลสถานที่ เหตุการณ์ หรือความคิดต่าง ๆ ก็ได้
2. องค์ประกอบเชิงความรู้สึก (Affective Component) ได้แก่ภาพลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นความรู้สึกที่มีได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ
3. องค์ประกอบเชิงการเรียนรู้ (Cognitive Component) ได้แก่ภาพลักษณ์ที่เป็นความรู้เกี่ยวกับประเภทคุณสมบัติ (Attribute) ความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการเรียนรู้
4. องค์ประกอบเชิงการกระทำ (Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบของภาพลักษณ์ที่เกี่ยวข้องเจตนาหรือความมุ่งหมาย ซึ่งเป็นแนวทางของการปฏิบัติตอบโต้ต่อสิ่งเร้า เป็นผลพวงจากปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบเชิงความรู้สึกและเชิงการเรียนรู้

วิจิตร อวาทกุล (2541) กล่าวว่า ภาพลักษณ์ หมายถึง ภาพของสถาบัน หน่วยงาน บริษัทห้างร้าน หรือบุคคลที่เกิดความรู้สึกในจิตใจของคนเรามาดี ไม่ดี ชอบ ไม่ชอบ เชื่อถือ ไม่เชื่อถือ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เป็นต้น หรือเฉย ๆ อยู่ตรงกลางไม่ดี ไม่เลว ถ้าความเห็นของคนส่วนมากเป็นเช่นไร ภาพลักษณ์ของหน่วยงานก็จะเป็นเช่นนั้น ถ้าผลออกมาไม่ดีหรือปานกลางก็จะต้องรีบเร่งสร้างภาพลักษณ์ให้ดีขึ้น มิฉะนั้นหากภาพลักษณ์ตกต่ำลงจะทำให้การดำเนินงานของสถาบันนั้นล้มเหลวได้

เกรียงศักดิ์ โลหะชาละ (2537) ได้เสนอแนวคิดของภาพลักษณ์ว่า หมายถึง ความรู้สึกที่แน่นอนในจิตใจในความรู้สึกนึกคิด ทศนคติของคนทั่วไปเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากความประทับใจที่แท้จริง ภาพที่ดีต่อความรู้สึกนึกคิดจะเกิดขึ้นได้จากความเชื่อถือศรัทธาของประชาชน เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้เสมอ แต่จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยเวลานานประกอบกับความเพียรพยายามสะสมเพิ่มพูนขึ้นทีละน้อยจนฝังรากฐานมั่นคง

สรุปได้ว่า ภาพลักษณ์เป็นเสมือนสิ่งที่เกิดขึ้นจากความรู้สึกของแต่ละบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิตและมักจะเป็นความรู้สึกที่สร้างขึ้นเองโดยมีข้อเท็จจริงเป็นหลักอ้างอิงอยู่ด้วยอาศัยประสบการณ์ การค้นคว้าหาความรู้คติวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ จนทำให้เกิดความเชื่อ การรับรู้

การเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ประกอบกันขึ้นเป็นภาพลักษณ์ของตนเองและแสดงออกในรูปของพฤติกรรม โดยผ่านการคิดและกลั่นกรองของแต่ละคนมาแล้วจึงทำให้ภาพลักษณ์นั้นมีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับจิตใจโดยตรง

1.2 ความสำคัญของภาพลักษณ์

เบอเนยส์ (Bernays, 1961) ได้กล่าวว่า หน่วยงานหรือองค์การใดก็ตามหากมีภาพลักษณ์ที่เป็นที่เป็นไปในทางที่เสื่อมเสียแล้ว หน่วยงานองค์การนั้นย่อมไม่ได้รับความเชื่อถือหรือไว้วางใจจากประชาชนประชาชน อาจมีความระแวงสงสัยหรือเกลียดชังรวมทั้งไม่ให้ความร่วมมือสนับสนุนในทางตรงกันข้ามหากหน่วยงานหรือองค์การใดมีภาพลักษณ์ที่ดีภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานองค์การย่อมสวยสดงดงาม เกิดความเชื่อถือศรัทธาไว้วางใจ ภาพลักษณ์จึงมีความสำคัญอย่างมากต่อองค์การหรือสถาบันในสังคม ทั้งที่เป็นหน่วยงานของสถาบันรัฐวิสาหกิจ ธุรกิจเอกชนและสาธารณสุขทางด้านช่วยเสริมสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นแก่กิจการต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีหรืออาจจะดีกว่าที่เป็นอยู่เดิม เนื่องจากได้รับความเชื่อถือไว้วางใจปราศจากความเคลือบแคลงสงสัย รวมทั้งมีความประทับใจเกิดขึ้นในจิตใจของกลุ่มชนที่เกี่ยวข้อง

ภาพลักษณ์เป็นสิ่งที่สำคัญมากทั้งต่อองค์การและต่อบุคคล ดังที่นักวิชาการศึกษาได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของภาพลักษณ์ไว้ต่าง ๆ ดังที่ ดวงพร คำบุญวัฒน์ และวาสนา จันทร์สว่าง (2536) ได้กล่าวถึงแนวคิดของภาพลักษณ์ว่า ภาพลักษณ์ที่สำคัญนั้นอาจมีสาเหตุมาจาก

1. ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารมวลชน ทำให้คนในสังคมต่าง ๆ รับทราบข่าวสารอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีผลต่อการเกิดภาพลักษณ์ ตัวอย่างเช่น ภาพลักษณ์ของประเทศไทยเสียหายย่อยยับในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ เมื่อเดือนพฤษภาคม 2535 เพราะรายงานข่าวจากสำนักข่าวต่าง ๆ ผ่านการสื่อสารทุกรูปแบบเผยแพร่ข่าวและภาพการปราบปรามประชาชนที่ไร้อาวุธโดยกำลังทหาร เหตุการณ์นี้ทำให้เกิดภาพลักษณ์ในเชิงลบว่าประเทศไทยป่าเถื่อน ละเมิดสิทธิมนุษยชน ไม่มีความมั่นคงปลอดภัยทั้งในด้านชีวิต ทรัพย์สินและการลงทุนซึ่งมีผลเสียต่อชื่อเสียงและเศรษฐกิจของไทย

2. องค์กรต่าง ๆ ได้รับความสนใจจากสาธารณชนและมวลชนมากขึ้น ทุกคนต้องการรับรู้และมีส่วนเกี่ยวข้องในการแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ ถ้าองค์กรใดมีภาพลักษณ์ที่ดีก็จะได้รับความเชื่อถือไว้วางใจและการสนับสนุนร่วมมือในองค์การนั้นประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน แต่ถ้าองค์กรมีภาพลักษณ์ไม่ดีย่อมไม่ได้รับการต่อต้านและการดูหมิ่นเกลียดชัง

3. ภาพลักษณ์เป็นรากฐานแห่งความมั่นคงขององค์กร ถ้าองค์กรมีภาพลักษณ์ดีถือว่าการเตรียมความพร้อมขององค์กรแม้มีวิกฤตการณ์เกิดขึ้นก็สามารถจะแก้ไขได้อย่าง

ทันทั้งที เสมือนร่างกายของคนที่แข็งแรงมีภูมิคุ้มกันโรคถึงได้รับเชื้อโรคหรือมีเหตุต้องเจ็บป่วย อាកาก็ไม่ร้ายแรงและสามารถหายได้เร็วกว่าปกติ

วิจิตร อวาระกุล (2541) ได้กล่าวถึงแนวคิดของภาพลักษณ์ที่ดีจะสร้างความนิยม เชื่อถือ เลื่อมใส ศรัทธา ดึงดูด โนมน้าวความสนใจทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันและ ประชาชน ภาพลักษณ์เปรียบเสมือนบุคลิกภาพหรือการวางตัวของบุคคลที่มีท่าทางดีเป็นที่นิยม ชมชอบของคนทั่วไป

วิรัช อภิรัตน์กุล (2540) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับความสำคัญของภาพลักษณ์ใน ด้านการประชาสัมพันธ์ไว้ว่า หน่วยงานหรือองค์การสถาบันใดก็ตามหากมีภาพลักษณ์ในทางไม่ดี หน่วยงานนั้นย่อมไม่ได้รับความเชื่อถือหรือไว้วางใจจากประชาชนในทางตรงกันข้ามถ้ามีภาพลักษณ์ที่ ดี ภาพที่เกิดขึ้นในใจของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานสถาบันนั้นย่อมเป็นภาพที่บรรเจิดงดงาม นั่นคือ เป็นภาพของหน่วยงานสถาบันที่เป็นไปในทางที่ดีมีความน่าเชื่อถือ ศรัทธาสมควรแก่การไว้วางใจ

1.3 ประเภทของภาพลักษณ์

วิรัช อภิรัตน์กุล (2540) ได้จำแนกประเภทของภาพลักษณ์ออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ภาพลักษณ์ของบริษัท (Corporate Image) คือ ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจของ ประชาชนที่มีต่อบริษัทหรือหน่วยงานธุรกิจแห่งใดแห่งหนึ่ง ภาพลักษณ์ดังกล่าวนี้จะหมายรวมไปถึง ด้านการบริหารหรือการจัดการ (Management) ของบริษัทแห่งนั้นด้วย และหมายรวมไปถึงสินค้า ผลิตภัณฑ์ (Product) และบริการ (Service) ที่บริษัทนั้นจำหน่าย ฉะนั้นจึงมีความหมายค่อนข้าง กว้างและยังรวมถึงตัวหน่วยงานธุรกิจ ฝ่ายจัดการสินค้า หรือบริการของบริษัทด้วย

2. ภาพลักษณ์ของสถาบันหรือองค์การ (Institutional Image) คือ ภาพที่เกิดขึ้น ในใจของประชาชนที่มีต่อสถาบันหรือองค์การ ซึ่งโดยมากมักจะจะเป็นไปทางด้านตัวสถาบันหรือ องค์การเพียงอย่างเดียว ไม่รวมถึงสินค้าหรือบริการที่จำหน่ายจึงมีความหมายค่อนข้างแคบลงมาจาก ภาพลักษณ์ของบริษัท เพราะหมายถึงสถาบันหรือองค์การเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

3. ภาพลักษณ์ของสินค้าหรือบริการ (Service Image) คือ ภาพที่เกิดขึ้นในจิตใจ ของประชาชนที่มีต่อสินค้าหรือบริการของบริษัทเพียงอย่างเดียวไม่รวมถึงตัวองค์การหรือบริษัท

4. ภาพลักษณ์ที่มีต่อสินค้าตราใดตราหนึ่ง (Brand Image) คือ ภาพที่เกิดขึ้นใน ใจของประชาชนที่มีต่อสินค้านั้นๆ โดยที่หนึ่ง ส่วนมากมักจะใช้ในด้านโฆษณาและการส่งเสริม การจำหน่าย

1.4 ส่วนประกอบของภาพลักษณ์

ภาพลักษณ์ที่ดีและไม่ดีนั้นมีส่วนประกอบของภาพลักษณ์หลายประการ ดังที่ วิจิตร อวาระกุล (2541) ได้เสนอแนวคิดส่วนประกอบของภาพลักษณ์ ไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่หรือพนักงาน

2. บทบาทในสังคมขององค์กรหรือพนักงาน
3. อาคารสถานที่โอเอ่า สกปรก สะอาด
4. สินค้า ตรา เครื่องหมาย
5. การบริการสะดวก เร็ว ช้า
6. การมุ่งมั่นทำความดีอย่างต่อเนื่องไม่ทอดทิ้ง

ภาพลักษณ์องค์กรที่สังคมต้องการ อำนวย วีรวรรณ (2537) สรุปไว้ดังนี้

1. เป็นองค์กรที่เจริญก้าวหน้าทันโลก เพราะกิจกรรมที่แต่ละองค์กรกระทำย่อมมีผลต่อสังคมอย่างแน่นอน ถ้าองค์กรใดมีความเจริญก้าวหน้าทันโลก ย่อมมีการคล่องตัวในการปรับกิจกรรมให้ออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ ผลผลิตที่ออกมาย่อมมีประสิทธิภาพเกื้อหนุนสังคมให้มีความอยู่ดีกินดีไปด้วย
2. มีบริการและสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า องค์กรในฐานะผู้ผลิตสินค้าหรือบริการย่อมต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กับลูกค้า ซึ่งเป็นผู้ใช้ผลผลิตอย่างแน่นอน ในสายตาของลูกค้าซึ่งเป็นสมาชิกใน สังคมย่อมต้องการบริการที่มีประสิทธิภาพ คือต้องการความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง มีอัตราค่าใช่ไมตรี และบางครั้งต้องรักษาความลับในเรื่องที่ลูกค้าไม่ต้องการเปิดเผยได้ นอกจากนี้ลูกค้ายัง ต้องการองค์กรที่มีสัมพันธภาพที่ดีกับเขา เพื่อจะได้ทราบความต้องการของเขาและสามารถจัดสินค้าหรือบริการตอบสนองความต้องการของเขาได้อย่างถูกต้อง
3. มีระบบบริหารและฝ่ายจัดการที่สูงด้วยประสิทธิภาพ องค์กรที่มีระบบบริหารและฝ่ายจัดการที่สูงด้วยประสิทธิภาพ ย่อมสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ผลิตสินค้าหรือบริการที่มีประสิทธิภาพให้แก่สังคมด้วย นอกจากนี้องค์กรในลักษณะดังกล่าวย่อมมีแนวโน้มที่จะเจริญก้าวหน้าเป็นองค์กรที่มั่นคงในที่สุด ซึ่งการมีองค์กรที่มั่นคงมาก ๆ ย่อมเป็นผลทำให้เศรษฐกิจของประเทศมีความมั่นคงด้วย
4. ทำคุณประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้แก่ส่วนรวม เศรษฐกิจของประเทศชาติจะมั่นคง ประชาชนจะพอกินตามสมควรแก่อัตภาพย่อมเกิดจากองค์กรที่ประกอบกิจการโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้แก่ส่วนรวมเป็นสำคัญ
5. ปฏิบัติงานภายในกรอบกฎหมายของบ้านเมือง กฎหมายของบ้านเมืองบัญญัติขึ้นมา เพื่อรักษาประโยชน์ของคนโดยส่วนรวมเป็นสำคัญ ถ้าหากองค์กรใดปฏิบัติตามกรอบกฎหมายของบ้านเมืองย่อมแสดงถึงความรับผิดชอบที่มีต่อส่วนรวมด้วย องค์กรในลักษณะนี้จึงเป็นองค์กรที่สังคมต้องการ
6. มีความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับสูง องค์กรใดที่ประกอบกิจกรรมโดยคำนึงถึงความก้าวหน้า ความมั่นคงและสวัสดิการของประชาชนส่วนรวมและพยายามเกื้อหนุนสังคมให้อยู่ในระดับมาตรฐานที่ควรเป็นทั้งในด้านการศึกษาศีลธรรมและวัฒนธรรมย่อมถือได้ว่าเป็น

องค์การที่มีความรับผิดชอบอย่างสูงต่อสังคม และแน่นอนย่อมเป็นองค์การที่ได้รับความสนับสนุนร่วมมือเป็นอย่างสูงจากสังคมเป็นการตอบแทนด้วย

จากแนวคิดต่าง ๆ ข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านภาพลักษณ์ หมายถึง การยอมรับและศรัทธาที่บุคคลมีต่อมหาวิทยาลัยในด้านชื่อเสียงต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย สถานที่ตั้ง ค่าใช้จ่ายในการศึกษาและผลลัพธ์ในการผลิตบัณฑิต

2. องค์ประกอบด้านหลักสูตร

2.1 ความหมายของหลักสูตร

กูด อ่างถึงใน สุพร สนิธรัตน์ (2548) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา
2. หลักสูตร คือ คำโคร่งทั่วไปของเนื้อหา หรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอน ซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่เด็ก เพื่อให้มีความรู้จนจบชั้นหรือให้ได้รับประกาศนียบัตร เพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป

3. หลักสูตร คือ กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งนักเรียนได้เล่าเรียนภายใต้คำแนะนำของโรงเรียนและสถาบัน

ธารง บัวศรี (2542) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนนั้นเป็นความหมายตามทัศนะเดิมเนื่องจากความคิดเกี่ยวกับการศึกษา คือ การเรียนหนังสือ ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับคือความรู้ที่ได้จากหนังสือต่าง ๆ ที่ครูผู้สอนกำหนดให้เรียน

สำลี รักสุทธิ (2544) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร คือ มวลประสบการณ์หรือกิจกรรมที่จัดให้แก่ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียนอันจะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ความคิด เจตคติ และปฏิบัติในทิศทางที่พึงประสงค์

ชูระวี สุริยจันทร์ และคณะ (2550) ได้ให้ความหมายของหลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งหลายทั้งมวลที่ได้รวบรวมไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้เกิดมีประสบการณ์จนครบถ้วน โดยมุ่งหวังว่าผู้เรียนจะมีคุณสมบัติ มีความรู้และความสามารถเป็นไปตามที่ผู้สอนหรือผู้ถ่ายทอดต้องการ

2.2 ความสำคัญของหลักสูตร

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นทั้งมวลประสบการณ์ โครงการ กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมเสริมหลักสูตรแนวทางและยังเป็นกลุ่มวิชาทั้งหลายทั้งปวงที่มุ่งให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมได้รับประโยชน์

2. หลักสูตรช่วยถ่ายทอดวัฒนธรรม ปลูกฝังทัศนคติค่านิยมที่ดี เช่น ภาษาไทย เป็นวิชาบังคับสำหรับผู้เรียนทุกระดับชั้น ด้วยเหตุที่ว่าภาษาไทยเป็นวัฒนธรรมของประเทศไทย การสอนวิชาพลศึกษาจะช่วยปลูกฝังศีลธรรม จริยธรรมและความมีน้ำใจนักกีฬา เป็นต้น

3. หลักสูตรช่วยเสริมสร้างความเจริญเติบโตและความแข็งแรงทางร่างกายและจิตใจให้แก่ผู้เรียนสอดคล้องกับปณิธานการจัดการศึกษาของประเทศ เช่น วิชาสุขศึกษาและวิชาพลศึกษาช่วยพัฒนาร่างกายและพัฒนาจิตใจพร้อม ๆ กัน

อุดม เขยกิจวงศ์ (2545) ได้ให้ความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรต้องสอดคล้องกับความต้องการความสนใจของท้องถิ่นให้มากที่สุด รวมทั้งเป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแก้ไขและปรับปรุง

จากแนวคิดต่าง ๆ ข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านหลักสูตร คือ หลักสูตรสาขาวิชาที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรีในปีการศึกษา 2560 ซึ่งครอบคลุมในด้านเนื้อหาของหลักสูตร คุณภาพของหลักสูตร ความหลากหลายของหลักสูตร ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร

3. องค์ประกอบด้านอาจารย์ผู้สอน

3.1 ความหมายของอาจารย์ผู้สอน

ชูเกียรติ โพร้มมัน (2548) กล่าวว่า “ผู้สอน หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนต้องมีบุคลิกภาพดีมีการแสดงออกทางกายและความคิดที่ดี เช่น มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีร่างกายที่แข็งแรง การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เป็นคนมีเหตุมีผลและมีกิริยาท่าทางที่เหมาะสมและผู้สอนยังต้องมีสมรรถภาพในด้านวิชาชีพ ได้แก่ความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนได้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน มีความรู้ในเนื้อหาวิชาชีพที่สอนและเข้าใจหลักสูตรเป็นอย่างดี”

ทิตนา แคมมณี (2545) กล่าวว่า “ผู้สอน หมายถึง บุคคลผู้มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอนหลายประการ คือ มีความรู้ความเข้าใจในสาระที่สอน ความสามารถแรงจูงใจในการสอน สุขภาพของผู้สอน ความพร้อมของผู้สอนบุคลิกลักษณะของผู้สอน สิ่งเหล่านี้มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนและต่อพฤติกรรมการสอนของผู้สอนส่งผลถึงกระบวนการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน”

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540) กล่าวว่า “ผู้สอนหรือครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพผู้ทำหน้าที่สอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนการสอนที่ขาดไม่ได้บุคลิกภาพและความสามารถของผู้สอน มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนควรมีบุคลิกภาพที่ดีและรู้จักเลือกใช้วิธีสอนที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้”

ดังนั้นจึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้สอน หมายถึง บุคลากรซึ่งทำหน้าที่สอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน

3.2 ลักษณะของอาจารย์ผู้สอนที่ดี

สมน อมรวิวัฒน์ (2543) ได้กล่าวถึงลักษณะของอาจารย์ในสังคมยุคใหม่ว่า อาจารย์เป็นผู้สร้างบรรยากาศทางวิชาการ เป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถคิดค้น

แสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ตลอดจนเป็นตัวอย่างของคนที่มีคุณธรรมและมีปัญญาได้ นอกจากนั้น คุณลักษณะของความเป็นครู คือ ต้องมีความเป็นกัลยาณมิตร มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและศิษย์

สุรชาติ สังข์รุ่ง (2537) ได้วิเคราะห์คุณลักษณะอาจารย์ที่ดี โดยแบ่งเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านส่วนตัว คือ มีบุคลิกภาพดี กิริยาวาจาสุภาพ แต่งกายสะอาด มีความมั่นคง มองโลกในแง่ดี มีความกระตือรือร้น ความเป็นมิตรกับผู้เรียน ผู้บริหาร เพื่อนครูและผู้ปกครอง มีความสามารถปรับตัวเข้ากับผู้เรียน อดทนอดกลั้นต่องานที่มีความยากลำบาก เป็นคนกล้ามีความเป็นตัวของตัวเอง มีลักษณะเป็นผู้นำ มีเหตุผล ให้ความร่วมมือ มีสุขภาพดี รู้จักกาลเทศะ น่ารัก น่าเคารพ

2. คุณลักษณะด้านวิชาการ คือ มีสติปัญญาดี มีความรู้ในวิชาชีพที่สอน มีความรู้ในวิชาสามัญ มีความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพ รู้จักแสวงหาความรู้ และหมั่นแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ชอบอ่านหนังสือและมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ

3. คุณลักษณะทางด้านวิชาชีพ คือ มีความรัก ความศรัทธาและความผูกพันต่อวิชาชีพ มีความรักความเมตตาต่อผู้เรียน รับรู้ปัญหา ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือ มีความรับผิดชอบตั้งใจและมีความสุขกับการสอน มีความสามารถในการสื่อสารสามารถอธิบายและตอบคำถามได้อย่างชัดเจน มีวัฒนธรรมและเป็นผู้นำด้านวัฒนธรรมชุมชน ชยัน ซื่อสัตย์ ประหยัดและอดทน รู้จักสำรวจและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ มีระเบียบวินัย เคารพกติกา สามารถทำงานอย่างเป็นอิสระ มีความยุติธรรมและปราศจากความลำเอียง

4. คุณลักษณะด้านสมรรถนะและประสิทธิภาพในการสอน คือ สอนดีทำให้ผู้เรียนเข้าใจได้ ใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน รู้จักปรับปรุงเทคนิคการสอน แสวงหาแนวทางใหม่ ๆ ในการเรียนการสอน มีบันทึกการสอน ใช้สื่อการเรียนการสอนและรู้จักดัดแปลงวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ประเมินผลการเรียนตามวัตถุประสงค์และใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงการเรียนการสอน มีความสามารถในการจัดห้องเรียนและสร้างบรรยากาศของห้องเรียน จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้และความคิดอยู่เสมอ และมีแผนการสอนตลอดเวลา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของอาจารย์ในระดับอุดมศึกษา โดยเสนอเป็นทฤษฎี 9A ดังนี้

1. Attitude คือ ความศรัทธาในวิชาชีพ โดยอาจารย์จะต้องมีความคิดที่ดี เห็นว่าอาชีพนี้มีความสำคัญที่สุดในการสร้างคนของประเทศชาติ ดังนั้น คนเป็นอาจารย์ต้องให้ความรักความเมตตาซึ่งเป็นรากฐานสำคัญอย่างยิ่งของความเป็นครูและต้องตระหนักว่าอาชีพอาจารย์จะต้อง

รับผิดชอบชีวิตแต่ละคน ต้องพยายามสร้างคนให้เป็นคนดี มีศรัทธา มีเกียรติ ต้องเป็นแม่พิมพ์ให้แก่คนรุ่นหลังเพื่อให้เด็กทำตามแบบอย่างที่ดี

2. Academic คือ รักวิชาการ อาจารย์ต้องรู้ศาสตร์วิชาครูในการถ่ายทอด อาจารย์ที่เก่งวิชาการแต่ไม่ประสบความสำเร็จเพราะขาดทักษะการถ่ายทอด อาจารย์ต้องมีความรู้ตรงกับสาขาวิชา รู้ศาสตร์วิชาการและรู้ศาสตร์ในการถ่ายทอดในการพัฒนาคน ดังนั้นคำว่าวิชาการของครู คือ มีศาสตร์ที่จะสอน มีศาสตร์การสอนและมีศาสตร์ในการพัฒนาคน

3. Advise คือ การแนะนำให้คำปรึกษา นักศึกษาทุกคนจะมีอาจารย์ที่ปรึกษา ฉะนั้นอาจารย์ที่ดีในมหาวิทยาลัยต้องให้คำปรึกษา อาจารย์ส่วนใหญ่ทำหน้าที่นี้ได้แต่ไม่ครบถ้วน เพราะจะต้องแนะนำเรื่องอื่นด้วย เช่น แนะนำหลักสูตรการลงทะเบียน การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยที่ไม่ใช่เข้าห้องเรียนอย่างเดียว แต่เป็นการใช้ชีวิตในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย แนะนำอาชีพในอนาคต เช่น เตรียมตัวอย่างไรในการประกอบอาชีพในอนาคต โดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 3-4 ควรได้รับการแนะนำว่าจะหางานอย่างไร ทำตัวอย่างไร ฝึกทักษะทางสังคม มีกิจกรรมร่วมกันของนักศึกษาในความดูแล ถ้าเห็นข้อบกพร่องจะได้ช่วยให้ผู้เรียนแก้ไขและปรับตัวได้ดีขึ้น

4. Assist คือ การให้ความช่วยเหลือ เช่น เมื่อนักศึกษาเกิดปัญหาที่สามารถให้การช่วยเหลือได้ เช่น การจัดหาทุน การช่วยหาที่พัก ช่วยนิสิตนักศึกษาให้ประสบความสำเร็จทุกคน

5. Advance คือ การไต่หาความก้าวหน้า สร้างผลงานใหม่ ๆ สู่ชุมชน ติดตามความก้าวหน้าในศาสตร์ของตนเองและติดตามข่าวสารด้านวิชาการตลอด

6. Achieve คือ การไฝ่สัมฤทธิ์ โดยเวลาจะทำงาน อาจารย์จะต้องสร้างเป้าหมายเพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพได้

7. Associate คือ ทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในการทำงานของส่วนรวมและมีความเป็นผู้นำ

8. Appreciation คือ การชื่นชม ต้องรู้จักชื่นชมคนอื่น มองสิ่งที่ดีของผู้อื่น

9. Activity คือ การร่วมกิจกรรม อาจารย์ต้องรู้จักบริหารเวลา แบ่งเวลาบางส่วนให้แก่กิจกรรมของนิสิตนักศึกษาและหน่วยงานด้วย

ชาญชัย อาจิมสมาจาร (2545) กล่าวว่า ผู้สอนที่ดีควรมีลักษณะ ดังนี้

1. พอใจในการสอน ชอบสมาคมและชอบทำงานร่วมกับผู้เรียน
2. มีความรู้เพียงพอเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปและธรรมชาติของผู้เรียน
3. เข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งคนมีส่วนร่วมและพยายามปฏิบัติงานเพื่อผลสำเร็จด้วยวัตถุประสงค์นั้น ๆ

4. รู้วิธีแนะแนวในการเรียน มีความรู้ความสามารถที่จะใช้วิธีสอนต่าง ๆ ให้ได้ดี

5. มีความรู้ดีเป็นพิเศษในวิชาที่ตนรับผิดชอบสอน
6. สามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน ผู้สอนและผู้เรียนยกย่องนับถือกัน
7. เป็นผู้แสวงหาความเจริญในด้านอาชีพใส่ตน แสวงหาวิธีที่จะปรับปรุงตน

เพื่อให้เกิดความชำนาญและมีประสิทธิภาพในงานของตนอย่างรอบคอบ และให้ความร่วมมือกับเพื่อนผู้สอนด้วยกัน

จากแนวคิดต่าง ๆ ข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านอาจารย์ผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำการสอนซึ่งเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในวิชาที่สอน มีความรู้และประสบการณ์อย่างได้แก่ มีตำแหน่งทางวิชาการ มีคุณวุฒิทางวิชาการ มีความรู้ความเชี่ยวชาญตรงกับวิชาที่สอน เนื้อหาวิชาที่สอน มีจิตวิทยาในการสอน มีเทคนิคการสอนและมีการพัฒนาการสอนตลอดเวลา เป็นแบบอย่างที่ดี

4. องค์ประกอบด้านสื่อการเรียนการสอน

4.1 ความหมายของสื่อการเรียนการสอน

พิมพ์วรรณ เทพสุมาธานนท์ (2531) ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยนำความรู้จากผู้สอนหรือแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533) สรุปว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ผู้สอนและผู้เรียนนำมาใช้ในระบบการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2539) สรุปว่า สื่อการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนสามารถส่ง หรือถ่ายทอดความรู้ เจตคติและทักษะไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เกอร์ลัช และอีไล อ่างถึงโน กิดานันท์ มลิทอง (2531) ให้ความหมายของคำว่า สื่อการเรียนการสอนว่า สื่อการสอนมีบทบาทเป็นกุญแจสำคัญในการวางแผนและการใช้การสอนเชิงระบบ สื่อมีความหมายมากไม่ว่าจะเป็นบุคคล วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการหรือเหตุการณ์ที่สร้างเงื่อนไข ซึ่งสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ทักษะและทัศนคติต่าง ๆ ตามความหมายนี้ อาจารย์ดำรา และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเป็นสื่อทั้งสิ้น

สรุปได้ว่า สื่อการเรียนการสอนหรือสื่อและอุปกรณ์การเรียน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการและตัวกลางที่สามารถถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ไปยังผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้เรื่องราวหรือความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้

4.2 ประเภทของสื่อการเรียนการสอน

กิดานันท์ มลิทอง (2531) ได้จำแนกสื่อการเรียนการสอนตามทรัพยากรการเรียนรู้ เป็น 5 รูปแบบ คือ

1. คน หมายถึง บุคลากรที่อยู่ในระบบของโรงเรียน เช่น ครู ผู้บริหาร ผู้ช่วยสอน ผู้แนะแนวการศึกษาหรือผู้ที่อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
2. วัสดุ หมายถึง วัสดุที่บรรจุเนื้อหาในบทเรียน เช่น หนังสือ สไลด์ แผนที่ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นทรัพยากรในโรงเรียนและได้รับการออกแบบมาเพื่อช่วยอำนวยความสะดวก
3. อาคารสถานที่ หมายถึง อาคารที่ใช้ในการเรียนการสอน เช่น อาคารเรียน อาคารอเนกประสงค์ อาคารเฉพาะ สนามกีฬา แปลงเกษตร
4. เครื่องมือและอุปกรณ์ เป็นทรัพยากรทางการเรียนรู้เพื่อช่วยในการผลิตหรือใช้ร่วมกันกับทรัพยากรอื่น
5. กิจกรรม เป็นการดำเนินงานที่จัดขึ้นเพื่อกระทำร่วมกับทรัพยากรอื่น ๆ หรือเป็นเทคนิควิธีการพิเศษเพื่อการเรียนการสอน เช่น การออกแบบโปรแกรม เกม และการจำลองการจัดทัศนศึกษา

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2539) ได้แบ่งสื่อการสอนเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. วัสดุ หมายถึง สิ่งของช่วยสอนที่มีการผูกพันสิ่งเปลือย เช่น ซอล์ค फिल्म ภาพถ่าย สไลด์ภาพยนตร์
2. อุปกรณ์ หมายถึง สิ่งช่วยสอนที่เป็นเครื่องมือ เช่น กระดานดำ กล้องถ่ายรูป เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องรับโทรทัศน์ ฯลฯ
3. กระบวนการและวิธีการ ได้แก่ การจัดระบบ การสาธิต การทดลองและ กิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมที่ครูจัดทำขึ้นและมุ่งให้นักเรียนปฏิบัติ

4.3 หลักการใช้สื่อการเรียนการสอน

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533) ได้เสนอข้อคิดในการนำกรวยประสบการณ์ของเอดการ์ เดล (Edgar Dale) ไปใช้ 5 ประการดังนี้

1. สื่อประสบการณ์ต่าง ๆ ในกรวยประสบการณ์นั้น ได้จัดแบ่งตามลำดับ ประสบการณ์การเรียนรู้ ดังนั้นเราจะเริ่มใช้สื่อประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ และในบางกรณี อาจใช้สื่อประสบการณ์หลายๆ อย่างพร้อม ๆ กันก็ได้
2. สื่อประสบการณ์ต่าง ๆ ในกรวยประสบการณ์ไม่อาจนำเสนอโดยแบ่งแยกจากกันได้อย่างเด็ดขาด ดังนั้นประสบการณ์ทุกชั้นจึงมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน ส่วนประสบการณ์ชั้นใดจะเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้มากที่สุดย่อมขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ในการเรียนรู้มีทัศนคติใหม่ที่ไม่มีความรู้มาก่อน ประสบการณ์ตรงจะช่วยได้มากในเรื่องความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องสมบูรณ์
4. ในประเด็นที่ต้องพิจารณาตัวผู้เรียนและเนื้อหาเรื่องราวที่จะศึกษาไม่จริงเสมอไปที่ประสบการณ์ชั้นสูงเหมาะกับผู้ใหญ่ และชั้นล่างเหมาะกับเด็ก ๆ

5. การใช้กรวยประสบการณ์เพื่อการสอนนั้น เพื่อให้มีทางเลือกแก่ผู้สอนในการพิจารณาเลือกประสบการณ์ที่เหมาะสมกับตัวผู้เรียน จุดมุ่งหมายและเนื้อหา

จากแนวคิดต่าง ๆ ข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ วิธีการและตัวกลางที่สามารถถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ ไปยังผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้เรื่องราวหรือความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้ หรือเป็นสิ่งสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ได้แก่ สื่อและอุปกรณ์การเรียน ตำรา หนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศ ห้องเรียนพร้อมใช้ ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการทางภาษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และศูนย์การเรียนรู้ซึ่งครอบคลุมในด้านความพร้อมของสื่อ ความทันสมัยและความเพียงพอของสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ นั้น ๆ

5. องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม

5.1 ความหมายของสภาพแวดล้อม

พิทยา บวรวัฒนา (2544) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ นอกองค์การ อันได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ สภาพการเมือง ลักษณะของสังคม โครงสร้างของกฎหมาย นิเวศวิทยาและวัฒนธรรม

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2547) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมขององค์การ หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่ล้อมรอบองค์การและสามารถส่งผลกระทบต่อการทำงานและการเข้าถึงทรัพยากรที่หายาก ได้แก่ วัตถุดิบ คนงานที่มีความเชี่ยวชาญ ข้อมูลข่าวสารที่ใช้ในการปรับปรุงเทคโนโลยีการสนับสนุนจากลูกค้าและผู้มีส่วนร่วม สถาบันการเงิน และคู่แข่ง เป็นต้น

สาคร สุขศรีวงศ์ (2550) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมภายใน คือ ปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่ในองค์การและสามารถควบคุมได้ คือระบบงาน ผู้มีส่วนได้เสียในองค์การ สิ่งอำนวยความสะดวก และวัฒนธรรมองค์การ

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวเราในขณะที่ปฏิบัติงานทั้ง สิ่งมีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิต หรือที่สามารถสัมผัสจับต้องได้และไม่สามารถสัมผัสจับต้องได้ซึ่งมีผลต่อผู้ปฏิบัติงานและผู้เรียน

5.2 ความสำคัญของสภาพแวดล้อม

มารีสา ธรรมะ (2545) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม (Abstract Environment) ได้แก่ ระบบบุคคลที่มีคุณค่าที่ควรยึดถือ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมของกลุ่มสังคม ข่าวสารความรู้ความคิด ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอย่างตนเองหรือคนอื่นก็ตาม สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรมนี้อาจกล่าวโดยสรุปว่า สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรมก็คือ สภาพทางเศรษฐกิจสังคมการเมืองและวัฒนธรรมนั่นเอง สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเรียนการสอนอย่างยิ่งโดยเฉพาะทางด้านสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์

โดยสาเหตุที่การเรียนการสอนในชั้นจะเป็นรูปแบบกลุ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน นอกจากนี้สภาพแวดล้อมทางกายภาพก็เป็นสิ่งสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่ช่วยเอื้อความสะดวกนานาประการให้ผู้เรียนและผู้สอนได้บรรลุสัมฤทธิ์ผลได้เร็วยิ่งขึ้น

สุภัททา ปิณฑะแพทย์ (2542) ได้เรียบเรียงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ 3 ประการ คือ

1. สภาพแวดล้อมภายในครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่มีอิทธิพลต่อบุคคลในการสร้างและพัฒนาอารมณ์บุคลิกภาพ ความเชื่อ เจตคติ
2. สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา สถานศึกษาเป็นสถาบันที่มีความสำคัญ เพราะเป็นสถาบันที่อบรมสั่งสอนและให้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิต
3. สภาพแวดล้อมในสังคมและชุมชน ได้แก่ กลุ่มเพื่อน สื่อมวลชน ศาสนาและลัทธิความเชื่อ ซึ่งทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมความเชื่อถือ

5.3 ประเภทของสภาพแวดล้อม

แอสติน อ่างถึงใน ผกาทิพย์ เกษรากุล (2542) ได้จัดแบ่งสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาที่เป็นสิ่งเร้าให้นักเรียนแสดงพฤติกรรม กิจกรรมหรือลักษณะที่พึงประสงค์ต่าง ๆ ออกมาเป็น 4 ประเภท คือ

1. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่
2. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน
3. สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน
4. สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร

อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2545) จำแนกสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนออกเป็น 2 ประเภท คือ สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรมและสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม สภาพต่าง ๆ เหล่านี้สามารถสัมผัสได้ตลอดเวลา เช่น โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ต่าง ๆ สภาพอุณหภูมิภายในห้องเรียน เพื่อนร่วมชั้น ครู ภาวะเปียบของชั้นของโรงเรียน ค่านิยม ความรู้สึก ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะมีส่วนร่วมในการกำหนดพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร (2535) ได้จำแนกสภาพแวดล้อมในโรงเรียนออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านมนุษย์และด้านสภาพแวดล้อมกายภาพ โดยสภาพแวดล้อมในแต่ละด้านมีขอบเขตโดยสังเขป ดังนี้

1. ด้านมนุษย์จะมีอิทธิพลต่อผู้เรียนทางด้านสรีรวิทยา เช่น ความต้องการพื้นฐานทางชีวภาพของมนุษย์การรับรู้เกิดการเรียนรู้การจำและการคิดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ และพฤติกรรมภายนอก เป็นต้น นอกจากนี้จะมีอิทธิพลทางด้านบุคลิกภาพ ทางด้านสังคม ทางวัฒนธรรมอีกด้วย

2. ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ จะก่อให้เกิดโอกาสซึ่งเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้มนุษย์เกิดพฤติกรรมที่เข้มแข็งจะก่อให้เกิดคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น ความซับซ้อนความง่าย ลักษณะกำกวมซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะมีผลต่อการเรียนรู้การจำการคิด เป็นต้น นอกจากนี้ก็จะก่อให้เกิดตำแหน่งของสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน จะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เช่น นักเรียน นั่งแถวหน้า นักเรียนนั่งแถวกลางและนักเรียนที่นั่งแถวหลัง มีตำแหน่งแห่งสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วย

อนันต์ เลาทวิกุล (2544) ได้กล่าวถึง สถานที่ในสถาบันอุดมศึกษาไว้ว่า อาคารสถานที่สะอาด มีระเบียบถูกต้องและสอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยย่อมแสดงถึงความสามารถทางการบริหารสถาบันทางการศึกษาในการหาทรัพยากรในด้านการอำนวยความสะดวกให้แก่การเรียนการสอน การค้นคว้าและสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อยอื่น ๆ ด้วย ดังนั้นการที่สถาบันอุดมศึกษามีห้องเรียน ห้องทำงานเพียงพอ ย่อมส่งเสริมสมรรถภาพการทำงานของคนในสถาบันนั้น

อุดมศักดิ์ มุนิกานนท์ (2540) ได้ให้หลักในการเลือกทำเลที่ตั้งสถานศึกษาว่าควรจะได้พิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้

1. มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างที่ดินของสถานศึกษากับชุมชนในย่านนั้น
2. มีความสัมพันธ์กับจำนวนประชากร สามารถบริการทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึง
3. ระยะทางระหว่างบ้านกับสถานศึกษาไม่ห่างจนเกินไป
4. ต้องคำนึงบริเวณ (Zoning) ในด้านผังเมืองและสิ่งแวดล้อม
5. ต้องคำนึงถึงขนาดสถานศึกษาเมื่อถึงจุดอิ่มตัวสูงสุด
6. คำนึงสวนสาธารณะและบริเวณอื่น ๆ
7. คงสภาพต้นไม้และสิ่งที่มีอยู่แล้วให้คงสภาพตามธรรมชาติ
8. ลักษณะดินอยู่ในสภาพดีควรปลูกต้นไม้
9. มีการบริการด้านสาธารณูปโภคอย่างเพียงพอ

สิรินดา วรรณะวิภาค (2541) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่ซึ่งมีลักษณะเด่น ๆ อยู่ 8 ประการ คือ

1. ที่นั่งของนักเรียนห่างพอเหมาะสมที่จะอ่านอักษรบนกระดานได้
2. ห้องเรียนมีแสงสว่างและการระบายอากาศ
3. มีห้องสมุดและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้นักเรียนใช้ค้นคว้า
4. ขนาดโต๊ะ เก้าอี้พอเหมาะกับตัวนักเรียน
5. ที่นั่งในห้องเรียนมีครบจำนวนนักเรียน
6. สภาพอากาศในห้องเรียนไม่ร้อนอบอ้าว

7. สภาพห้องเรียนส่วนใหญ่ไม่ร้อนอบอ้าว

8. มีบริการถ่ายเอกสารและการพิมพ์

จากแนวคิดต่าง ๆ ข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพห้องเรียน ตึกเรียน อาคารสถานที่ และบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัย สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศในมหาวิทยาลัย ซึ่งครอบคลุมในด้านความร่มรื่น ความสะอาด ความเป็นระเบียบ ความสวยงามและถูกสุขลักษณะ

6. องค์ประกอบด้านสวัสดิการและบริการ

6.1 ความหมายของสวัสดิการ

ทัศนีย์ ลักษณะภิกขุชัช (2545) สวัสดิการ หมายถึง ระบบการจัดบริการสังคมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมและพัฒนาสังคม รวมทั้งการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคมเพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตได้ในระดับมาตรฐาน โดยบริการดังกล่าวจะต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนให้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรมทั้งในด้านการศึกษาที่ดี การมีสุขภาพอนามัย การมีที่อยู่อาศัย การมีรายได้ การมีสวัสดิการแรงงาน การมีความมั่นคงทางสังคม นันทนาการและการบริการสังคมทั่วไป

ศรีทับทิม พาณิชพันธ์ (2541) สวัสดิการ หมายถึง การมีวิถีชีวิตหรือการดำเนินชีวิตหรือสภาพความเป็นอยู่อย่างราบรื่นมั่นคง ตลอดจนการกินดีอยู่ดี และมีมาตรฐานในการครองชีพสูงขึ้น โดยเฉพาะการมีสุขภาพอนามัย มีความสุขหรืออยู่เย็นเป็นสุข

ดังนั้น สวัสดิการ จึงหมายถึง กิจกรรมการบริการ และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่หน่วยงานหรือองค์กรได้จัดให้นอกเหนือจากเงินเดือน ค่าจ้าง เพื่อจัดให้กับคนทุกคนในสังคมนั้น ๆ โดยเน้นสิทธิความเท่าเทียมกันที่จะได้รับการอย่างเป็นธรรมและเสมอภาค เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้ยังชีพได้อย่างมีความสุขและพึงพอใจในระดับหนึ่ง

6.2 แนวคิดงานบริการสวัสดิการนักศึกษา

มิลลเลอร์ และวินสตัน จูเนียร์ อ้างถึงใน สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2542) ได้ให้คำจำกัดความของงานบริการสวัสดิการนักศึกษา คือ หน่วยงานหรือองค์กรด้านบริหารในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบนอกชั้นเรียนและบางกรณีก็รับผิดชอบนักศึกษาในชั้นเรียนด้วย

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2542) ให้ความหมายของบริการสวัสดิการนักศึกษาว่างานที่บริการนักศึกษาและช่วยพัฒนานักศึกษาด้านวิชาชีพ สติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ

ดังนั้น งานบริการสวัสดิการนักศึกษาจึงเป็นการดำเนินงานหรือการให้บริการด้านการศึกษาที่ทางสถาบันอุดมศึกษาจัดให้แก่นักศึกษาเพื่อที่จะช่วยเหลือสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษาแก่นักศึกษาทั้งทางด้านวิชาการ วิชาชีพ สวัสดิการและความเป็นอยู่เพื่อให้นักศึกษาประสบ

ความสำเร็จตามความมุ่งหมายของตนและสังคม โดยอาจจัดอยู่ในรูปแบบของการบริการทางการศึกษา กิจกรรมและการควบคุมดูแล

6.3 การจัดสวัสดิการและบริการนักศึกษา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544) ได้กล่าวว่า ในการจัดสวัสดิการและบริการให้กับนักศึกษามีหลักควรพิจารณา ดังนี้

1. หลักการพัฒนาทัศนคตินักศึกษา การจัดงานบริการและสวัสดิการเพื่อส่งเสริมให้ทัศนคตินักศึกษาได้พัฒนาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การรักษาความสะอาด การมีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเองและมีความคิดในทางสร้างสรรค์สังคม

2. หลักความสะดวกสบาย บุคลากรควรคำนึงถึงความสะดวกสบายของนิสิต นักศึกษามากกว่าความสะดวกสบายของตนเอง เช่น เรื่องการให้บริการอาหารเครื่องดื่มแก่นิสิต นักศึกษาซึ่งเป็นงานที่อาจจะยุ่งยากสำหรับผู้บริหาร เพราะเป็นงานไม่มีเกียรติ แต่เป็นงานสนับสนุนความเจริญงอกงามทางสมองและร่างกายของนิสิตนักศึกษา ผู้บริหารจึงควรคำนึงเป็นพิเศษที่จะจัดบริการนี้ให้สิ่งแวดล้อมที่จะอำนวยความสะดวกแก่ชีวิตของนิสิตนักศึกษาควรจัดให้เป็นงานที่สำคัญลำดับแรกๆ

3. หลักการประหยัด งานบางอย่างสถาบันไม่สามารถจะจัดให้ได้เนื่องจากเป็นของฟุ่มเฟือยไม่จำเป็นก็ไม่ต้องจัดให้

4. หลักการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ บริการสวัสดิการที่จัดให้ความเป็นสิ่งทีเอื้อต่อการเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา ทำให้จิตใจสบายขึ้น อยากเรียนรู้มากขึ้น หรือมีกำลังใจที่จะเรียนยิ่งขึ้น

5. หลักการให้ก่อนขอ ผู้บริหารจะต้องสัมผัสสภาพต่าง ๆ ด้วยตนเอง ใช้วิจารณ์ญาณและเมื่อเห็นความจำเป็นในข้อใดที่จะสามารถทำให้ ก็ให้ก่อนที่มีการเรียกร้องขึ้น เช่น เห็นว่าควรมีโทรศัพท์สาธารณะที่จัดใต้อ่างควรดำเนินการติดตั้งก่อนที่จะมีการร้องเรียน

6. หลักความสามัคคี สวัสดิการที่จัดขึ้นควรมีหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์หรือสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับนักศึกษา นักศึกษากับอาจารย์ และอาจารย์กับอาจารย์ เพื่อให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

จากแนวคิดต่าง ๆ ข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านสวัสดิการและบริการ หมายถึง การจัดสวัสดิการสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งครอบคลุมในเรื่องแหล่งเงินทุนสนับสนุนการศึกษา เงินทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา หอพัก สถานพยาบาล สนามกีฬา สระว่ายน้ำ โรงอาหาร เป็นต้น

7 องค์ประกอบด้านการประชาสัมพันธ์

7.1 ความหมายของการประชาสัมพันธ์

ปิณิตา พุ่มแย้ม (2544) ได้กล่าวไว้ว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง การติดต่อ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ขององค์กรสถาบันนั้น ๆ ด้วยสื่อหรือวิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้กลุ่ม ประชาชนเป้าหมายเกิดทัศนคติภาพพจน์ที่ดีต่อองค์กร สถาบัน ยอมรับสนับสนุนให้ความร่วมมือเป็น ผลให้การดำเนินงานขององค์กร สถาบัน บรรลุวัตถุประสงค์

นงลักษณ์ สุทธิวัฒนพันธ์ (2545) การประชาสัมพันธ์เป็นการดำเนินงานอย่างมี ระบบแบบแผนและมีการกระทำอย่างต่อเนื่องกันไป เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสาธารณชน กับหน่วยงานขององค์กรด้วยวิธีที่ประชาชนยอมรับและมีการติดต่อไปมาทั้งสองฝ่าย การประชาสัมพันธ์จะเป็นการกระทำ คำพูด หรือสถานการณ์ใด ๆ ที่มีอิทธิพลในการชักจูงให้ ประชาชนช่วยเหลือสนับสนุน ยิ่งไปกว่านั้นการประชาสัมพันธ์ยังเป็นการสำรวจประชามติว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อสถาบันองค์กรอย่างไร ถ้าเห็นด้วยก็จะทำให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น แต่ถ้าไม่เห็นด้วย ก็จะต้องแก้ไขปรับปรุงต่อไป

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ได้ให้ความหมายว่า ประชาสัมพันธ์ คือ การติดต่อสื่อสาร เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันถูกต้องต่อกัน

สรุปได้ว่า การประชาสัมพันธ์ หมายถึง กระบวนการสื่อสารที่องค์กรหรือหน่วยงาน ใดหน่วยงานหนึ่งได้กระทำการสร้างความเข้าใจ ทัศนคติและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรกับ ประชาชน โดยมีการวางแผนและมีการกระทำอย่างต่อเนื่อง เป็นการส่งเสริมผลงานหรือบริการของ องค์กร เพื่อให้เกิดการยอมรับ เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างองค์กร สถาบันกับกลุ่มประชาชนที่ เกี่ยวข้องและความร่วมมือจากประชาชน อันจะส่งเสริมให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย

7.2 วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์

วิจิตร อาวะกุล (2541) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ทั่วไปของการประชาสัมพันธ์ไว้ว่า เพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับองค์กร สร้างความนิยมชมชอบ สร้างความเลื่อมใสศรัทธาจากประชาชน พนักงาน ป้องกันการคลาดเคลื่อน โดยดำเนินการรักษาความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับกลุ่มต่าง ๆ กระตุ้นเพื่อเพิ่มพูนความสัมพันธ์ เพิ่มขวัญกำลังใจในหมู่ประชาชน พนักงาน หุ่นส่วนผู้เกี่ยวข้องทุก กลุ่มตลอดเวลาและให้บริการด้านสาธารณประโยชน์ ผลประโยชน์ที่เป็นธรรมแก่สังคม โดยการ เชื่อมมั่นไว้วางใจเชื่อถือได้จากประชาชนยืนยันความมั่นคงแก่พนักงานและประชาชน

วิรัช อภิรัตน์กุล (2540) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์หน่วยงาน สถาบันต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. เพื่ออธิบายถึงนโยบาย วัตถุประสงค์การดำเนินงานและประเภทของการ ดำเนินงานธุรกิจของหน่วยงานนั้น ๆ ให้กลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้องได้ทราบ

2. เพื่ออธิบายให้ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายจัดการได้ทราบทัศนคติ ประชามติหรือ ความรู้สึกนึกคิดของประชาชนที่มีต่อหน่วยงาน

3. เพื่อคาดการณ์ล่วงหน้าและค้นหาจุดบกพร่องต่าง ๆ เพื่อป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในหน่วยงาน

4. เพื่อให้ประชาชนยอมรับ ซึ่งถ้าเป็นหน่วยงานธุรกิจภาพเอกชน เช่น บริษัท ห้างร้าน เพื่อให้ยอมรับในบริษัทตน รวมทั้งยอมรับในผลิตภัณฑ์และบริการที่บริษัทจำหน่ายอยู่รวมทั้งมีส่วนเพิ่มพูนปริมาณการขายทางอ้อมด้วย

5. เพื่อทำหน้าที่ขจัดปัญหายุ่งยากต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน

6. เพื่อแนะนำฝ่ายบริหารหรือฝ่ายจัดการให้สามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง เพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าและชื่อเสียงที่ดีของหน่วยงาน

7.3 สื่อประชาสัมพันธ์

สื่อประชาสัมพันธ์ คือ หนทางหรือวิถีทางในการนำข่าวสารที่ต้องการประชาสัมพันธ์ จากผู้ส่งไปสู่ผู้รับ พิจารณาตามลักษณะของสื่อได้เป็น 5 ประเภท คือ

1. สื่อสิ่งพิมพ์ เป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ที่หน่วยงานเป็นผู้ผลิตและเผยแพร่ ไปสู่กลุ่มเป้าหมายด้วยวัตถุประสงค์ในการผลิตและรูปแบบของสิ่งพิมพ์ที่แตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็น สิ่งพิมพ์ที่ไม่ได้เย็บเล่ม เช่น แผ่นปลิว แผ่นพับ โปสเตอร์ จดหมายข่าว เป็นต้น หรือที่เย็บเป็นเล่ม เช่น วารสาร เอกสารเผยแพร่ หนังสือในโอกาสพิเศษ รายงานประจำปี เป็นต้น ปัจจุบันความนิยมในการใช้สื่อประเภทสิ่งพิมพ์เพื่อการประชาสัมพันธ์นี้มีอยู่มากและมีรูปแบบที่หลากหลายออกไปอีกมากมาย เช่น ในรูปปฏิทิน รูปลอก สมุดบันทึก ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีอายุการใช้งานนาน แต่มีข้อจำกัดในเรื่องการนำเสนอเนื้อหาซึ่งต้องให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น แผ่นพับที่เขียนด้วยภาษาวิชาการ ถ้าส่งไปให้ประชาชนในชนบท อาจจะไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาที่ต้องการประชาสัมพันธ์ได้เลย

สื่อสิ่งพิมพ์มีลักษณะต่าง ๆ คือ

1) หนังสือพิมพ์ เป็นเครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่และการประชาสัมพันธ์ เพราะหนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่สามารถเข้าถึงประชาชนจำนวนมาก และมีระยะเวลากำหนดออกที่แน่นอนเป็นประจำสม่ำเสมอ

2) วารสาร จัดทำเพื่อผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม อาจเป็นภายในหรือภายนอกองค์การก็ได้ จัดทำเป็นรูปเล่ม มีระยะเวลาออกที่แน่นอน และมีความต่อเนื่อง

3) นิตยสาร เป็นเครื่องมือหรือสื่อในการประชาสัมพันธ์ประเภทสิ่งพิมพ์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง นิตยสารมีรูปเล่มที่กะทัดรัด สวยงาม และมีระบบการพิมพ์ที่ประณีต มีสีสันสวยงาม ช่วยดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้เป็นอย่างดี

4) หนังสือรายงานประจำปี มักจัดทำเป็นรูปเล่มและมีขนาดต่าง ๆ ตามความเหมาะสม มีเรื่องราวสำคัญและน่าสนใจขององค์กร เรียกว่า Annual Report

5) หนังสือรายงานประจำงวด ทำเป็นรูปเล่มคล้ายกับรายงานประจำปี โดยออกเป็นงวด ๆ เช่น 3 เดือน หรือ 6 เดือนต่อครั้ง เพื่อรายงานผลการดำเนินงานขององค์กรประจำงวด หรือรายงานผลโครงการที่ดำเนินการไปแล้ว

6) จดหมาย มีลักษณะเป็นแผ่นปลิวชนิดหนึ่ง เพื่อส่งให้กับกลุ่มลูกค้าที่เป็นเป้าหมาย หรือคาดคะเนว่าจะเป็นลูกค้าได้ในอนาคต มีหัวจดหมายที่สวยงามเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนหรือองค์กร

7) ป้ายประกาศและโปสเตอร์ เป็นสื่อที่ใช้เพื่อดึงดูดความสนใจของประชาชนที่มีความเด่นและสะดุดตา จัดทำด้วยสีเส้นสวยงาม มีภาพและตัวอักษรชัดเจน อ่านง่ายแม้อยู่ไกล

8) แผ่นพับ เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่จัดทำขึ้น เพื่อเผยแพร่ข่าวเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการขององค์กร

9) เอกสารแจกมัดทำเป็นเอกสารที่รวมเป็นเล่มเพื่อเผยแพร่หรือแจกให้อ่าน

10) จุลสาร เป็นเอกสารเชิงความรู้ทางวิชาการ มีลักษณะคล้ายแผ่นพับ แต่เย็บเป็นเล่ม

11) ใบปลิว มีลักษณะเป็นกระดาษแผ่นเดียวบรรจุข่าวสารเรื่องราวต่าง ๆ ที่ต้องการจะประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงในกลุ่มเป้าหมายอย่างกว้างขวาง

2. สื่อมวลชน

3. สื่อโซเชียล

4. สื่อสมัยใหม่ เป็นสื่อที่นิยมใช้กันในยุคสังคมข่าวสารหรือยุคสารสนเทศที่กระแสโลกาภิวัตน์ ประเภทของสื่อสมัยใหม่ที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ ได้แก่

1) ดาวเทียม หรือสถานีทวนสัญญาณไมโครเวฟที่ลอยอยู่เหนือพื้นโลกใช้ในการสื่อสารระหว่างประเทศ

2) อินเทอร์เน็ต ปัจจุบันอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของคนเราเป็นอย่างมาก ตลอดจนในสังคมและในหน้าที่การทำงานอาชีพต่าง ๆ แม้แต่การประชาสัมพันธ์ก็นำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ที่จัดทำขึ้นบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งถือว่าเป็นสื่อสมัยใหม่ที่นำมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดเช่นเดียวกับสื่ออื่น ๆ อินเทอร์เน็ตที่ใช้ทำประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่ผ่านทาง E-mail หรือระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์และระบบข้อมูลจาก World Wide Web (WWW) โดยการจัดทำเป็น Website มองแต่แห่งให้ผู้เปิดเข้าไปดูและติดตามข้อมูลต่าง ๆ ได้

5. สื่อบุคคล เป็นวิธีการสื่อสารที่เก่าแก่ที่สุด ใช้กันมาตั้งแต่เริ่มมีมนุษย์ขึ้นในโลก เป็นสื่อที่ใช้กันมากในกลุ่มประชาชนทั่วไป เครื่องมือของสื่อบุคคลมีทั้งที่เป็นคำพูด กริยาท่าทางการแสดงออกทางอากัปกิริยา หมายถึง ตัวบุคคลที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ สื่อบุคคลอื่น สื่อบุคคลจัดได้ว่าเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสูงในการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการโน้มน้าวจิตใจ เนื่องจากติดต่อกับผู้รับสารโดยตรง ส่วนใหญ่อาศัยการพูดในลักษณะต่าง ๆ เช่น การสนทนาพบปะ พูดคุย การประชุม การสอน การให้สัมภาษณ์ การโต้เถียง การอภิปราย การปาฐกถา และการพูดในโอกาสพิเศษต่าง ๆ แต่สื่อบุคคลก็มีข้อจำกัดคือ ในกรณีที่เนื้อหาเป็นเรื่องซับซ้อน การใช้คำพูดอย่างเดียวอาจไม่สามารถสร้างความเข้าใจได้ทันทีและไม่สื่อไม่ถาวร ยากแก่การตรวจสอบและอ้างอิง นอกจากนี้จะมีผู้บันทึกคำพูดนั้น ๆ ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรหรือบันทึกเสียงเอาไว้

จากแนวคิดต่าง ๆ ข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการรับสมัครเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย โดยใช้สื่อที่สามารถควบคุมได้ เช่น แผ่นพับ วารสาร จดหมายที่มอบอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยไปประชาสัมพันธ์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์และอินเทอร์เน็ต

8. องค์ประกอบด้านความเชื่อและค่านิยม

8.1 ความหมายของความเชื่อ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีผู้ให้ความหมายของความเชื่อไว้ดังนี้ อุดม เขยกิจวงศ์ (2545) กล่าวว่า ความเชื่อเป็นความรู้สึกเชื่อมั่น ศรัทธาของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ว่าจะบังเกิดให้เกิดทุกข์หรือสุขได้ หากการกระทำหรือการปฏิบัติต่อความเชื่อในทางที่ถูกที่ควรความสุขก็จะตามมา ในทางตรงกันข้ามหากกระทำการที่ไม่ถูกต้องหรือละเลย ความทุกข์ร้อนอาจจะเกิดขึ้นได้

ชนิษฐา จิตชินกุล (2545) กล่าวว่า ความเชื่อ คือ การยอมรับนับถือหรือการเกิดการยึดมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัยและมั่นคงในชีวิต นั่นอาจมีเหตุผลเพียงพอดต่อการยอมรับหรือไม่ก็ได้ และเมื่อมนุษย์เกิดการยอมรับในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วก็มักจะมีการแสดงออกไม่ว่าจะเป็นทางกายหรือทางใจ

ชัยยุทธ สมประดี (2546) กล่าวว่า ความเชื่อเป็นวัฒนธรรมประเภทหนึ่งซึ่งแสดงออกให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติมาแต่ดั้งเดิม และพฤติกรรมดังกล่าวของมนุษย์ได้สืบทอดกันมาจนกลายเป็นวัฒนธรรม ความเชื่อของกลุ่มชนแต่ละกลุ่มชน

สรุปได้ว่า ความเชื่อ หมายถึง ความคิด ความเข้าใจและการยอมรับนับถือ เชื่อมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยไม่ต้องมีเหตุผลใดมาสนับสนุนหรือพิสูจน์ให้เห็นจริง

8.2 ความหมายของค่านิยม

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่สังคมถือว่ามีค่าพึงปรารถนาต้องการให้เป็นเป้าหมายของสังคมและปลูกฝังให้สมาชิกของสังคมยึดถือเป็นเป้าหมายในการดำเนินชีวิตควรหลีกเลี่ยง เช่น ความยากจน สิ่งมีคุณค่าน่าปรารถนา หรือนำความสุขมาให้มีทั้งเป็นวัตถุและไม่เป็นวัตถุค่านิยม

ค่านิยม หมายถึง ทักษะของคนหรือสังคมที่มีต่อสิ่งของความคิด และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความปรารถนา คุณค่าและความถูกต้องของสังคมนั้น ๆ เช่น ชาวอเมริกันถือว่า “ประชาธิปไตย” มีค่าสูงสุดควรแก่การนิยมนควรรักษาไว้ด้วยชีวิตอเมริกันรักอิสระ เสรีภาพและความก้าวหน้าในการทำงาน เป็นต้น ส่วนค่านิยมของคนไทยหรือคนตะวันออกโดยทั่วไปนั้นแตกต่างจากค่านิยมในอเมริกันหรือคนตะวันตก เช่น คนไทยถือว่าความสงบสุขทางจิตใจและการทำบุญให้ทาน เป็นสิ่งที่พึงปรารถนา การเคารพเชื่อฟังบิดามารดาและการกตัญญูรู้คุณเป็นสิ่งที่ควรยกย่อง

ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คุณพอใจหรือเห็นว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า แล้วยอมรับไว้เป็นความเชื่อหรือความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ค่านิยมจะฝังอยู่ในตัวบุคคลในรูปของความเชื่อตลอดไป จนกว่าจะพบกับค่านิยมใหม่ซึ่งตนพอใจกว่าก็จะยอมรับไว้ เมื่อบุคคลประสบกับการเลือกหรือเผชิญกับเหตุการณ์ จะต้องตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งเข้าจะนำค่านิยมมาประกอบการตัดสินใจทุกครั้งไป ค่านิยมจึงเป็นเสมือนพื้นฐานแห่งการประพฤติปฏิบัติของบุคคลโดยตรง

ค่านิยม คือ ความคิด (Idea) ในสิ่งที่ควรจะเป็นหรือสิ่งที่ถูกต้องพึงปฏิบัติมีความสำคัญและคนสนใจเป็นสิ่งที่คนปรารถนาจะได้ หรือจะเป็นและมีความสุขที่จะได้เป็นเจ้าของ

ค่านิยม หมายถึง ความเชื่อว่าอะไรดี ไม่ดี อะไรควร ไม่ควร เช่น เราเชื่อว่าการขโมยทรัพย์สินของผู้อื่น การฆ่าสัตว์ตัดชีวิตเป็นสิ่งที่ไม่ดี ความกล้าหาญ ความซื่อสัตย์ เป็นสิ่งที่ดี

ค่านิยม หมายถึง ระบบความชอบพิเศษ เพราะสิ่งที่เราชอบมาก เราจะให้คุณค่ามากกว่าสิ่งที่เราไม่ชอบ ค่านิยมอาจแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ค่านิยมเฉพาะตัว (Individual Value)
2. ค่านิยมสังคม (Social Value)

ค่านิยมทางสังคม เป็นระบบความชอบพิเศษที่คนในแต่ละสังคมมีอยู่ ค่านิยมประเภทนี้เกิดจากการเรียนรู้จากสังคมในระดับต่าง ๆ ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม เช่น นาย ก ชอบสิ่งใดมากก็จะทำสิ่งนั้นมาก เป็นต้น ดังนั้นการสังเกตค่านิยมของสังคมอาจพิจารณาได้จากพฤติกรรมเด่นของสมาชิกในสังคมแล้วอนุมานกันว่า สังคมนั้นมีค่านิยมอย่างไร เช่น ค่านิยมสังคมไทยที่เป็นค่านิยมดั้งเดิม คือ ยึดถือตัวบุคคล ความรักสนุก และยึดทางสายกลาง เป็นต้น

8.3 ลักษณะของค่านิยม

ราตรี พัฒนรังสรรค์ (2544) ได้กล่าวถึง ลักษณะค่านิยมไว้ดังต่อไปนี้

1. ค่านิยมเป็นสิ่งที่เรียนรู้

2. ค่านิยมเป็นแรงจูงใจที่ผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง
3. ค่านิยมมักจะเป็นค่านิยมที่กลุ่มคนในสังคมยึดถือว่าสำคัญ ดังนั้นจึงมีผู้แบ่ง

ค่านิยมเป็นประเภทได้ 6 ประเภท คือ

- 3.1 ค่านิยมทางทฤษฎี หมายถึง หลักการและความจริงซึ่งมักจะยึดถือโดยนักวิทยาศาสตร์
 - 3.2 ค่านิยมทางเศรษฐกิจหรือความมั่งคั่ง มักจะยึดถือโดยผู้เลี้ยงชีพที่หวังจะร่ำรวย
 - 3.3 ค่านิยมทางสุนทรียภาพ เป็นค่านิยมของผู้ที่แสวงหาความงามตามธรรมชาติ เช่น พวกศิลปิน นักแต่งเพลง
 - 3.4 ค่านิยมทางการเมืองหรืออำนาจนิยม ซึ่งเป็นค่านิยมของบุคคลที่ต้องการอำนาจควบคุมผู้อื่น
 - 3.5 ค่านิยมทางสังคมหรือสวัสดิการเพื่อคนอื่นซึ่งเป็นค่านิยมของนักมนุษยธรรมและนักสังคมสงเคราะห์
 - 3.6 ค่านิยมทางศาสนา เป็นค่านิยมของบุคคลที่แสวงหาหลักการที่จะทำให้มนุษย์อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า
4. ค่านิยมประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ องค์ประกอบเชิงอารมณ์ความรู้สึก องค์ประกอบเชิงพุทธิปัญญาหรือการรู้คิด และองค์ประกอบเชิงพฤติกรรม
5. ค่านิยมเปลี่ยนแปลงได้แต่ยากกว่าการเปลี่ยนทัศนคติเพราะค่านิยมค่อนข้างรุนแรงซับซ้อน และมักจะมีการให้คำมั่นผูกมัดตนเองและพยายามที่จะแสดงให้ผู้อื่นทราบ
6. ค่านิยมเปลี่ยนแปลงตามชุมชน สังคมและวัฒนธรรมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิก เช่น ค่านิยมการเกรงใจ เป็นค่านิยมที่เป็นเอกลักษณ์ของคนไทย แต่ค่านิยมอื่น ๆ เช่นการเคารพผู้ที่มีอาวุโสเป็นค่านิยมที่ร่วมกับบุคคลที่อยู่ในประเทศที่มีวัฒนธรรมทางตะวันออก เช่น ประเทศญี่ปุ่น
- สาโรช บัวศรี (2525) ได้จำแนกค่านิยมออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้
- ค่านิยมพื้นฐาน เป็นค่านิยมที่สังคมนั้น ๆ ทุกคนมีการยึดถือปฏิบัติร่วมกันเพื่อก่อให้เกิดความผาสุก เกิดความเจริญมั่นคงเพื่อให้สังคมมีการพัฒนาให้ได้รับความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เช่น ทุกคนที่อยู่ร่วมกันในสังคมมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบเคารพกฎหมายมีมารยาทติดต่อกัน ไม่เบียดเบียนกันด้วยคำพูดหรือการกระทำก็จะทำให้สังคมสงบสุข บ้านเมืองก็จะพัฒนาอย่างรวดเร็ว
- ค่านิยมประเภทนี้ประกอบด้วยศีลธรรม คุณธรรม ธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรม และกฎหมายต่าง ๆ สำหรับปกครองบ้านเมือง

ค่านิยมวิชาชีพ คือ ค่านิยมที่บุคคลในอาชีพหรือวิชาชีพนั้นจะต้องยึดถือปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการปฏิบัติงาน ทำให้งานวิชาชีพมีความเจริญก้าวหน้า

สังคมให้ความสำคัญศรัทธาเลื่อมใส ขณะเดียวกันผู้ปฏิบัติงานนั้น ๆ ก็ได้รับการพัฒนาให้เกิดความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง ค่านิยมประเพณีประกอบด้วยอุดมการณ์วิชาชีพ วินัยวิชาชีพ มารยาททางวิชาชีพและพระราชบัญญัติวิชาชีพ

8.4 ค่านิยมทางการศึกษา

จิราภรณ์ ภูเทศ และดร.บารณี บุญทรง ได้ศึกษาค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษาของไทย : กรณีศึกษาจากสำนวนไทยและข่าวหนังสือพิมพ์ สรุปดังนี้

การศึกษาค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษาของคนไทยที่สะท้อนจากข่าวหนังสือพิมพ์
ปรากฏค่านิยมดังนี้

1. สนับสนุนการศึกษา
 - 1.1 ปฏิรูปการศึกษา
 - 1.2 ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
 - 1.3 ส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียน
 - 1.4 ส่งเสริมการอ่าน
 - 1.5 สนับสนุนทุนการศึกษา
2. ต้องประสบความสำเร็จด้านการเรียน
 - 2.1 แข่งขันด้านการเรียน
 - 2.2 นิยมการเรียนกวดวิชา
 - 2.3 เน้นความสำคัญของการมีวุฒิการศึกษาสูง
 - 2.4 นิยมเรียนสาขาที่สำเร็จการศึกษาง่าย
 - 2.5 นิยมเรียนภาษาต่างประเทศ
 - 2.6 นิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ

ค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษาของสังคมไทยในปัจจุบันได้แสดงให้เห็นว่า สังคมไทยให้การสนับสนุนการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ทั้งภาครัฐที่กำหนดนโยบายส่งเสริมการศึกษา พ่อแม่ผู้ปกครองที่ส่งเสริมให้บุตรหลานเรียนเพิ่มมากขึ้น และตัวเยาวชนเองที่ถูกปลูกฝังว่าคนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและมีอนาคตที่ดี คือ คนที่เรียน หนังสือเก่งแต่ในความเป็นจริงการเรียนเก่งเพียงอย่างเดียวคงไม่สามารถจะสร้างความสำเร็จในชีวิตให้เกิดขึ้นได้แต่ต้องอาศัยการประพฤติตนเป็นคนดีและคำนึงถึงส่วนรวม

จากแนวคิดต่าง ๆ ข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบด้านความเชื่อและค่านิยม หมายถึง ความคิดหรือความเชื่อที่บุคคลพิจารณาแล้วว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องและมีคุณค่า จึงนำมาใช้ในการประกอบการตัดสินใจที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน ซึ่งค่านิยมที่ผ่านการเลือกมาอย่างดีและเมื่อเลือกแล้วก็ถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอด้วยความมั่นใจและภาคภูมิใจ ซึ่งหมายรวมถึง

ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ ความชื่นชอบ ความปรารถนา คำแนะนำและความคาดหวังของนักศึกษา ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง อาจารย์ รุ่นพี่และเพื่อนเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเรียนในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ข้อมูลทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตั้งอยู่เลขที่ 80 ถนนนครสวรรค์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ 454 ไร่ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ศูนย์หนองโน ตั้งอยู่ที่บ้านหนองโน หมู่ 1 หมู่ 5 และบ้านกุดแคน หมู่ 6 ตำบลหนองโน (โคกก่อ) อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม มีพื้นที่ 1,050 ไร่ 3 งาน 32 ตารางวา เป็นที่ตั้งของคณะเทคโนโลยีการเกษตรและโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ (มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2560e)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามได้มีการพัฒนาเป็นลำดับ ดังนี้

พ.ศ. 2468 ตั้งเป็น “โรงเรียนประถมกสิกรรม” ขึ้นที่บริเวณวิทยาลัยเทคนิคมหาสารคามในปัจจุบัน

พ.ศ. 2470 ได้ย้ายไปตั้งที่โคกอีต้อย อยู่ห่างจากตัวเมืองมหาสารคามไปทางทิศตะวันตก ประมาณ 4 กิโลเมตร ซึ่งเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามในปัจจุบัน

พ.ศ. 2473 เปลี่ยนฐานะเป็น โรงเรียนประถมวิสามันต์และฝึกหัดครูกสิกรรมชั้นต่ำ

พ.ศ. 2474 ได้ยุบเลิกแผนกฝึกหัดครูกสิกรรมชั้นต่ำเหลืออยู่เฉพาะโรงเรียนประถมวิสามันต์

พ.ศ. 2481 ยกฐานะเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัดมหาสารคาม

พ.ศ. 2498 เปลี่ยนฐานะเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูมหาสารคาม

พ.ศ. 2505 (1 พฤษภาคม) ได้ยกฐานะเป็นวิทยาลัยครูมหาสารคาม

พ.ศ. 2519 จัดระบบงานใหม่ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู และพ.ศ. 2518 มีผลให้วิทยาลัยครูมหาสารคามเป็นสถาบันอุดมศึกษา

พ.ศ. 2535 (14 กุมภาพันธ์) วิทยาลัยครูทุกแห่งได้รับพระราชทานนามว่า “สถาบันราชภัฏ” ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า “Rajabhat Institute” และต่อท้ายด้วยชื่อเดิมหรือชื่อจังหวัด แปลว่า “คนของพระราชา”

พ.ศ. 2538 (25 มกราคม) ยกฐานะเป็นสถาบันราชภัฏมหาสารคาม และดำเนินงานตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 และวันที่ 6 มีนาคม 2538 พระบาทสมเด็จพระ

เจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานพระราชลัญจกรประจำพระองค์ ให้เป็นตรา
สัญลักษณ์ประจำสถาบันราชภัฏ

พ.ศ. 2547 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ
มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ซึ่งส่งผลให้สถาบันราชภัฏมหาสารคาม เปลี่ยนสถานะเป็น
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน 2547 จนถึงปัจจุบัน

ปณิธาน

วิชาการเป็นเลิศ ประเสริฐคุณธรรม นำชุมชนพัฒนา

ปรัชญา

พัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ คู่คุณธรรม นำชุมชนพัฒนาให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืน
เอกลักษณ์ (Uniqueness) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
เป็นแหล่งเสริมสร้างภูมิปัญญาเพื่อแผ่นดิน

อัตลักษณ์ (Identity) นักศึกษา

พร้อมทำงาน จิตบริการ สมานสามัคคี มีความรับผิดชอบ

ค่านิยม

สร้างสังคมการเรียนรู้ เชิดชูคุณธรรม นำอย่างมีวิสัยทัศน์ เน้นผลลัพธ์ที่มีคุณค่า

วิสัยทัศน์

1. วิสัยทัศน์ (Vision) “มหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามแนวปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและสังคม”

พันธกิจ

มาตรา 7 ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลัง
ปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความ
เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้
ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้
การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอนวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง
ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู

มาตรา 8 ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้กำหนด
ภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้

1. แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการบนพื้นฐานของภูมิปัญญา
ท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล
2. ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทย มีความรักและผูกพันต่อ
ท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการ

เปลี่ยนแปลงการผลิตบัณฑิตดังกล่าว จะต้องให้มีจำนวนและคุณภาพสอดคล้องกับแผนการผลิตบัณฑิตของประเทศ

3. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

4. เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนาและนักการเมืองท้องถิ่นให้มีจิตสำนึกประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรมและความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

5. เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง

6. ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

7. ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการแสวงหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

8. ศึกษา วิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริในการปฏิบัติการกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสาธารณะ มีความรู้ความสามารถและทักษะในระดับมาตรฐานสากล รุเทาทันการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

2. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้พิการ ผู้มีความสามารถพิเศษ บุคลากรประจำการ และประชาชนทั่วไป

3. เพื่อผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาใหม่คุณภาพตามมาตรฐานของวิชาชีพชั้นสูง

4. เพื่อผลิตผลงานวิจัยที่สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม พัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาท้องถิ่นและภูมิภาคทั้งภาครัฐและเอกชน นำไปสู่การสนับสนุนการแข่งขันของประเทศได้อย่างเข้มแข็ง

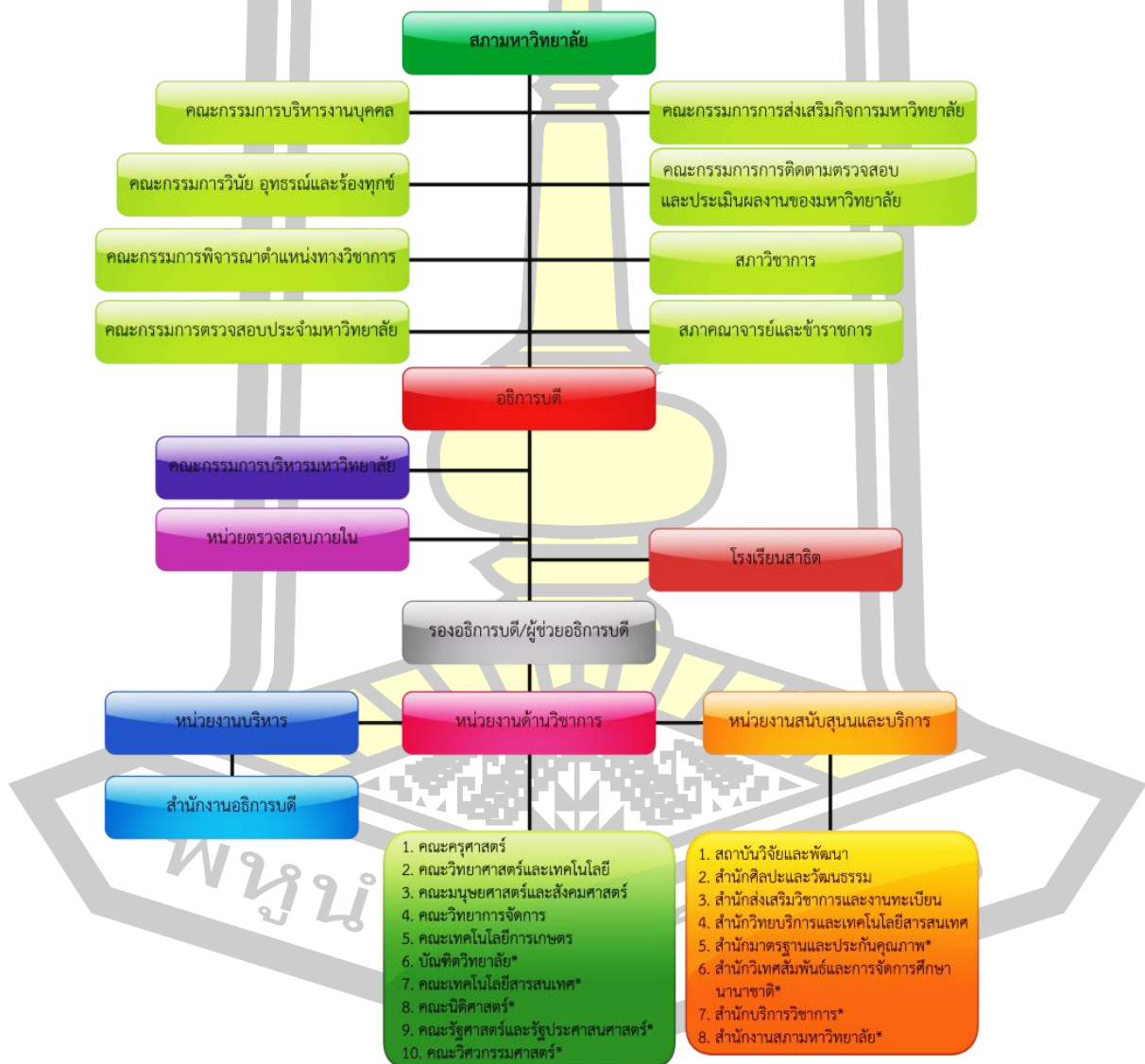
5. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ และทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

6. เพื่อให้บริการวิชาการแก่สังคมและท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การจัดการตนเองของชุมชนอย่างยั่งยืน

7. เพื่อใหม่ความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตร ภาคบริการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานประกอบการ และศิษย์เก่าในการพัฒนามหาวิทยาลัยและท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

8. เพื่อใหม่มีระบบการดำเนินงานภายในที่มีคุณภาพด้านการบริหารจัดการภายในองค์กร การควบคุมคุณภาพภายใน การจัดการคานทรัพย์ากรและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และการจัดการด้านสวัสดิการและสวัสดิภาพของบุคลากรที่เสมอภาคและเป็นธรรม เอื้อต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยและสังคมอย่างมีคุณภาพ

โครงสร้างการบริหารงาน

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างการบริหารงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ด้านการจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีการจัดการเรียนการสอน ทั้งหมด 10 คณะ ประกอบด้วย คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะนิติศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย มีหลักสูตรที่เปิดสอนทั้งสิ้น 26 หลักสูตร 111 สาขาวิชา ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนหลักสูตรและสาขาวิชาที่เปิดสอน

ระดับการศึกษา		จำนวนหลักสูตร	จำนวนสาขาวิชา
1.	ระดับปริญญาตรี	14	78
2.	ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต	1	1
3.	ระดับปริญญาโท	7	18
4.	ระดับปริญญาเอก	5	14
รวม		26	111

ด้านนักศึกษา

ปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีนักศึกษาที่เข้าใหม่จำนวน 4,084 คน เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 3,667 คน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตร จำนวน 91 คน นักศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 282 คน และนักศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 44 คน

ตาราง 2 จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เข้าใหม่ ปีการศึกษา 2560

คณะ	2560		
	ภาคปกติ	ภาคสมทบ	รวม
คณะครุศาสตร์	774	-	774
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	359	34	393
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	711	70	781
คณะวิทยาการจัดการ	435	126	561

ตาราง 2 (ต่อ)

คณะ	2560		
	ภาคปกติ	ภาคสมทบ	รวม
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	164	-	164
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	108	-	108
คณะนิติศาสตร์	231	59	290
คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์	218	89	307
คณะวิศวกรรมศาสตร์*	289	-	289
รวมทั้งสิ้น	3,289	378	3,667

ด้านบุคลากร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีบุคลากรจำนวนทั้งสิ้น 1,120 คน จำแนกได้
ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ประเภทบุคลากร	สายสอน	สายสนับสนุน	จำนวน	ร้อยละ
1. ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา	122	13	135	12.05
2. ผู้มีความรู้ความสามารถพิเศษ	20	-	20	2.24
3. พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา (งบแผ่นดิน)	174	82	256	22.86
4. พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา (งบรายได้)	337	306	643	57.40
5. พนักงานราชการ	4	40	44	3.93
6. ลูกจ้างชาวต่างประเทศ	6	1	7	0.63
7. ลูกจ้างประจำ	-	15	15	1.34
รวม	663	457	1,120	100

มีบุคลากรที่มีตำแหน่งทางวิชาการ จำนวนทั้งสิ้น 654 คน โดยมีตำแหน่งอาจารย์ จำนวน 538 คน ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 96 คน และตำแหน่งรองศาสตราจารย์ จำนวน 20 คน จำแนกได้ดังนี้

ตาราง 4 จำนวนบุคลากรสายการสอน จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการ และหน่วยงานที่สังกัด

หน่วยงาน	ตำแหน่งทางวิชาการ			รวม
	รศ.	ผศ.	อ.	
คณะครุศาสตร์	6	30	79	115
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2	23	87	112
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	3	25	101	129
คณะวิทยาการจัดการ	2	17	53	72
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	2	7	35	44
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	-	2	29	31
คณะนิติศาสตร์	-	1	12	13
คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์	4	7	18	29
คณะวิศวกรรมศาสตร์	1	8	44	53
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	-	-	61	61
รวม	20	120	519	659

ด้านทรัพยากรสารสนเทศ

ทรัพยากรสารสนเทศเพื่อให้บริการและสนับสนุนการเรียนการสอน การทำวิจัยสำหรับ นักศึกษา อาจารย์ บุคลากร และบุคคลทั่วไป ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ สื่อ โสตทัศนวัสดุ สรุปรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 5 จำนวนทรัพยากรสารสนเทศ

ประเภท	รายการ	จำนวน (หน่วย)
หนังสือ	หนังสือภาษาไทย	240,908 เล่ม
	หนังสือภาษาอังกฤษ	36,694 เล่ม
สื่อสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง	หนังสือพิมพ์	25 ชื่อเรื่อง
	วารสารภาษาไทย	700 ชื่อเรื่อง
	วารสารภาษาอังกฤษ	30 ชื่อเรื่อง

ตาราง 5 (ต่อ)

ประเภท	รายการ	จำนวน (หน่วย)
ฐานข้อมูล	โสตทัศนวัสดุ	18,826 ชื่อเรื่อง
	ฐานข้อมูลออนไลน์ (Online Database)	17 ฐาน
	ฐานข้อมูล e-Thesis	5 ฐาน
	ฐานข้อมูล CD-ROM	5 ฐาน
	ฐานข้อมูล E-book	7 ฐาน
	ฐานข้อมูล e-Journal	9 ฐาน
	ฐานข้อมูล Open Access Database	14 ฐาน

มีระบบเครือข่าย เพื่อให้บริการแก่นักศึกษา บุคลากร และบุคคลทั่วไปใช้บริการ โดยการเข้า
สัญญาจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจำนวน 2 ราย คือ

1. สำนักงานบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา : UniNet
 - 1.1 ความเร็วช่องสัญญาณ (ในประเทศ) 1,000 Mbps
 - 1.2 ความเร็วช่องสัญญาณ (ต่างประเทศ) 1,000 Mbps
2. บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (AIS)
 - 2.1 ความเร็วช่องสัญญาณ (ในประเทศ) 100 Mbps
 - 2.2 ความเร็วช่องสัญญาณ (ต่างประเทศ) 30 Mbps

มีจุดบริการอินเทอร์เน็ต (Access Point) เพื่อบริการนักศึกษา บุคลากร และบุคคลทั่วไป
บริเวณอาคารเรียน บ้านพักและหอพัก จำนวน 170 จุด และมีคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการสำหรับ
นักศึกษา บุคลากร และบุคคลทั่วไป ที่ศูนย์คอมพิวเตอร์ จำนวน 270 เครื่อง

การดำเนินการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์การรับนักศึกษา

จากวาระการประชุมกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ครั้งที่ 3/60 ได้
กล่าวถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ในการรับนักศึกษา ดังนี้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม, 2560b)

1. เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลาย
2. มีการประชาสัมพันธ์เชิงรุก

3. สนับสนุนงบประมาณห้องเรียนพร้อมใช้ สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
ที่ทันสมัย

4. ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณโครงการแนะแนวการศึกษาต่อ
5. ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยและตอบสนองความต้องการ
ของตลาดแรงงาน

6. ลดขั้นตอนและกระบวนการในการสมัครเรียน

แนวทางการดำเนินการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยโดยวิธีการณรงครับสมัครนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2560c)

วิธีการณรงครับสมัครผู้ที่คาดว่าจะเข้ามาเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม ในปี พ.ศ. 2560 ได้มีแนวความคิดของมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและ
กลยุทธ์การณรงครับสมัครนักศึกษา โดยศึกษาได้จากแนวทางดำเนินการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัย
โดยวิธีการณรงครับสมัครผู้ที่คาดว่าจะเข้าเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ดังนี้คือ

1. ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อชี้ชวนและสร้างความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับประโยชน์ของ
การเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม รวมทั้งให้ข้อมูลสำหรับการเตรียมความพร้อม
ในการศึกษาด้วยการประชาสัมพันธ์และการจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา

2. การประชาสัมพันธ์ต้องดำเนินอย่างต่อเนื่องตลอดปี โดยมุ่งประชาสัมพันธ์ผ่าน
สื่อต่าง ๆ เช่น ป้ายโฆษณา ป้ายประชาสัมพันธ์หน้ามหาวิทยาลัย หรือตามชุมชนและสถานที่ต่าง ๆ
รวมทั้งสื่อออนไลน์ต่าง ๆ

3. การจัดกิจกรรมการแนะแนวการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมาย โดยจัดกิจกรรม
ตามสถานศึกษา สถานประกอบการ และแหล่งชุมชนผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ที่มุ่งเป้าหมาย 2 กลุ่ม
คือ

3.1 ผู้ที่สำเร็จการศึกษาหรือผู้ที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา
และยังไม่มียานทำ เช่น ม.6 ปวช. ปวส. และอนุปริญญา

3.2 ผู้ที่มีงานทำแล้ว

แผนการประชาสัมพันธ์รับสมัครนักศึกษาใหม่เชิงรุก

แผนการประชาสัมพันธ์การรับนักศึกษาใหม่เชิงรุกผ่านสื่อมวลชน และมีการ
ประชาสัมพันธ์แบบเผชิญหน้า เพื่อให้สามารถแข่งขันกับสถาบันอื่น มีการณรงครับแบบเคลื่อนที่ ณ
ห้างสรรพสินค้า แหล่งชุมชนสำคัญ และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย โดยมหาวิทยาลัย

ได้จัดสรรงบประมาณให้สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน และทุกคณะ ในโครงการแนวทางการศึกษาต่อ ตามแผนปฏิบัติการรายจ่ายประจำปีของมหาวิทยาลัย

1. การประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อการรณรงค์ก่อนไปรับสมัคร

1.1 การจัดส่งหนังสือประชาสัมพันธ์ / แผ่นพับ / ปิดประกาศ / ใบปลิวถึงหน่วยงานกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ

เคเบิลทีวี

1.2 การประชาสัมพันธ์ผ่านสถานีวิทยุกระจายเสียง / โทรศัพท์ท้องถิ่นหรือ

1.3 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ / อินเทอร์เน็ต

1.4 จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ตามสถานที่ชุมชน

2. กิจกรรมในการให้บริการในการรณรงค์รับสมัครนักศึกษา

2.1 การจำหน่ายใบสมัคร

2.2 การรับสมัคร

2.3 การแนะแนวและให้คำปรึกษา

2.4 การบริการ CD แนะนำการศึกษา

2.5 การแจกเอกสาร/แผ่นพับประชาสัมพันธ์

2.6 การจัดนิทรรศการทางวิชาการข้อมูลของมหาวิทยาลัย คณะ และ

สาขาวิชา

การแนะแนวการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

แนวทางดำเนินการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยโดยวิธีการรณรงค์สำหรับผู้ที่ว่าจะเข้าเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำหนดกลุ่มเป้าหมายและรูปแบบวิธีการแนะแนวการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม คือ

1. กลุ่มเป้าหมาย

1.1 นักเรียน นักศึกษาที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาในกลุ่มต่าง ๆ

1.1.1 นักเรียน นักศึกษา ที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาในระบบที่มีชั้นเรียน ได้แก่ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับอุดมศึกษา

1.1.2 นักเรียน นักศึกษา ที่กำลังศึกษานอกระบบโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนการศึกษานอกโรงเรียน

1.1.3 ผู้สนใจที่ทำงานในหน่วยงานของภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน

ต่าง ๆ

1.1.4 ผู้ที่มีโอกาสศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในกรณีพิเศษ ได้แก่ ผู้เรียนจากโครงการความร่วมมือของมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ เช่น พนักงาน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นต้น

1.2 ผู้สนใจทั่วไปที่ติดต่อขอรับบริการโดยตรงที่มหาวิทยาลัย

2. รูปแบบวิธีแนะแนวการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2.1 ประชาสัมพันธ์การรับสมัครรับนักศึกษาใหม่ทางสื่อต่าง ๆ ได้แก่

2.1.1 สื่อสิ่งพิมพ์การส่งสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยไปถึง

กลุ่มเป้าหมายโดยตรง ทางไปรษณีย์ก่อนการเปิดรับสมัครนักศึกษาใหม่ ได้แก่ ไปสเตอร์

ประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษาใหม่ เอกสารแนะแนวการศึกษา แผ่นพับ เป็นต้น

2.1.2 รายการวิทยุกระจายเสียงและรายการวิทยุโทรทัศน์ การดำเนินการ

ผลิตรายการ วิทยุกระจายเสียงและรายการวิทยุโทรทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับการรับสมัครนักศึกษาใหม่

รวมทั้งร่วมมือกับงานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย หน่วยงานคณะ และหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ

จัดทำรายการเกี่ยวกับการรับสมัครนักศึกษาใหม่ในรายการต่าง ๆ ที่ “กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม”

2.2 การแนะแนวการศึกษาโดยบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยตรง ณ สถานศึกษาหรือสถานที่ต่าง ๆ

2.2.1 การแนะแนวการศึกษาโดยการติดต่อขอความร่วมมือจาก

สถานศึกษา ห้างร้าน บริษัท และหน่วยงานภาครัฐ เอกชน เป็นต้น

2.2.2 การแนะแนวการศึกษาโดยชมรมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาสารคาม

2.2.3 การแนะแนวการศึกษาโดยการสำรวจของฝ่ายแนะแนวการศึกษา

ตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดขึ้น

2.2.4 การแนะแนวการศึกษาโครงการร่วมมือกับหน่วยงานภายใน

มหาวิทยาลัย เช่น นิทรรศการเคลื่อนที่ ณ ห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ เป็นต้น

2.3 การจัดนิทรรศการพร้อมบรรยายในโอกาสต่าง ๆ ได้แก่ งานสัปดาห์แนะแนวการศึกษา งานแนะแนวการศึกษาต่อและประกอบอาชีพประจำปี งานตลาดหลักสูตรสัญจร การออกรายงานกาชาดประจำปี เป็นต้น

2.4 การให้บริการทางจดหมาย

2.5 การให้บริการทางโทรศัพท์

2.6 การให้บริการที่ฝ่ายแนะแนวการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ชนิดา เพชรทองคำ (2542) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการศึกษาต่อปริญญาโทของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร ไม่ว่าจะพิจารณาโดยรวมหรือจำแนกตามเพศ มีองค์ประกอบแรงจูงใจในการศึกษาต่อปริญญาโท 7 องค์ประกอบ คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านสังคม ด้านอาชีพ ด้านสถาบัน ด้านความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้านการปรับตัวเข้ากับสังคม และด้านคุณภาพของอาจารย์

จิราลักษณ์ ฤทธิเดชโยธิน (2544) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านชีวสังคม พบว่า ตัวแปรเพศและลำดับที่ของการเป็นบุตรมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนผลการเรียนมีความสัมพันธ์กับการเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) 2) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ตัวแปรการรับรู้ข่าวสารทางการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนตัวแปรในด้านการแนะนำของครูและความสะดวกในการเดินทางของนักเรียนจากบ้านมาโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม พบว่า ตัวแปรรายได้ของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครองสถานภาพสมรสของผู้ปกครองและระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) ปัจจัยด้านจิตวิทยา พบว่า ตัวแปรเจตคติต่อการเรียนและค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนตัวแปรในด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการคล้อยตามกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ธนาชัยวัฒน์ เดชาสินธุ์เจริญ (2549) ได้ศึกษาความต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษาเป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ด้านชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ มีความน่าเชื่อถือในการเปิดสอนระดับปริญญาโท มีคณาจารย์ที่มีคุณภาพ น่าเชื่อถือเพียงพอ มีความพร้อมในด้านอาคาร สถานที่และอุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นสถาบันที่เคยจบการศึกษา

พวงรัตน์ บำรุงพันธ์ (2550) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อวิชาเอกแนะแนวของนิสิตระดับปริญญาตรีวิชาเอกการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อวิชาเอกการแนะแนวของนิสิตระดับปริญญาตรีวิชาเอกการแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ พลังความสามารถแห่งตน ลักษณะมุ่งอนาคต ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และความต้องการของตลาดแรงงาน และองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อวิชาเอกการแนะแนวของนิสิตระดับปริญญาตรีวิชาเอกการแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ชั้นปี ความคาดหวังของผู้ปกครอง การสนับสนุนด้านการเรียนของผู้ปกครอง ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัย และค่านิยมทางสังคม

อัมพา แก้วจงประสิทธิ์ (2551) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชัยนาท มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านสถาบันการศึกษา 2) นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจในการศึกษาต่อไม่แตกต่างกัน 3) นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อด้านการสนับสนุนของผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน 4) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน และอาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน 5) นักศึกษาที่ผู้ปกครองหรือบิดามารดามีรายได้แตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อด้านสถาบันการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนั้นไม่แตกต่างกัน

ขวัญชัย สอนศิริ (2551) ได้ศึกษาแรงจูงใจของนักศึกษาในการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา จังหวัดนครสวรรค์ นักศึกษาส่วนใหญ่มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการพัฒนาตนเอง มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับมากที่สุดด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือสังคม ด้านหลักสูตร ด้านชื่อเสียงสถาบัน และด้านสวัสดิการ มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอิทธิพลของบุคคลและสื่อ และด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศ ภูมิลำเนา อาชีพ ผู้ปกครอง และรายได้ผู้ปกครองต่อเดือนแตกต่างกัน มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี

ไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาที่มีอายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษาและระดับชั้นปีที่ศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญที่ระดับ .05

อรุณศรี สมบูรณ์ (2552) ได้ศึกษาทัศนคติในการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักเรียนโรงเรียนโปลีเทคนิคลานนา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยทางสถาบันการศึกษาที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักเรียนอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ดังนี้ ปัจจัยด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ปัจจัยด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนและเทคโนโลยี และปัจจัยด้านการเรียนการสอน สำหรับปัจจัยด้านค่าธรรมเนียมการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

พิมพ์พร ธรรมวิहारคุณ (2552) ได้ศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาการบัญชี หลักสูตรบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พบว่า ปัจจัยทางสังคมด้านทัศนคติต่อสถาบัน ค่านิยมในสาขาวิชา และค่าตอบแทนที่จะได้รับจากการประกอบวิชาชีพและความมั่นคงในอาชีพ เป็นปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาบัญชี และค่าเฉลี่ยรวมของความคิดเห็นด้านปัจจัยทางสังคมที่มีผลในการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาบัญชีอยู่ในระดับมาก การที่นักศึกษาตัดสินใจเลือกสมัครเข้าเรียนสาขาวิชาการบัญชีที่มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม เนื่องจากนักศึกษาเชื่อว่า ครูอาจารย์ทำหน้าที่สอนมีความรู้ความสามารถทางวิชาการสูง มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้อย่างดี ครูอาจารย์ที่ปฏิบัติงานสอนและงานวิชาการด้านต่าง ๆ มีความรู้ความสามารถ มีน้ำใจ ใส่ใจดูแลนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ทำเลที่ตั้งของมหาวิทยาลัยสะดวกต่อการเดินทาง

สรรัชชัย ชูชีพ (2553) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาภาคปกติต่อปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีการศึกษา 2553 พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาภาคปกติต่อปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีการศึกษา 2553 ในภาพรวมและเป็นรายด้านทุกด้าน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสาขาวิชา ด้านค่าธรรมเนียมการศึกษา ด้านความต้องการของผู้ปกครอง และด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

สุเมธ ใจเย็น (2553) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ติดต่อการเลือกศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์ประกอบที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อที่ 11 องค์ประกอบ 58 ตัวแปร คือด้านเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อวิชาชีพ ด้านความคาดหวังหลังสำเร็จการศึกษา ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนและวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคลากรแวดล้อม ด้านชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสภาพแวดล้อมภายในสถาบัน ด้านการคมนาคม ด้านทุนการศึกษา ด้านความนิยมชมชอบในบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน สามารถอธิบายโดยมีค่าน้ำหนัก

องค์ประกอบที่เกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อของนักศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.533 – 0.827 ซึ่งมีตัวแปรที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มสถาบันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 14 ตัวแปร

ศศิวิมล แสนเมือง (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งใจเลือกมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีของนักเรียนที่มีผลการเรียนดีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลการศึกษาพบว่า ภาพลักษณ์ด้านบุคลิกของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีแบ่งออกเป็น 5 ปัจจัย คือ ด้านบุคลิกภายนอก ได้แก่ รักสงบ สะอาด สงบเสถียรและมีการปรับปรุงตลอดเวลา ด้านความสามารถ ได้แก่ ฉลาด มั่นคง กระตือรือร้น รวดเร็ว ด้านการเรียน ได้แก่ จริงจัง เคร่งเครียด มีสาระ ยาก ด้านรสนิยม ได้แก่ ติดดิน บ้านนอก ด้านมูลค่า ได้แก่ แพง ทันสมัย และผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งใจเลือกมหาวิทยาลัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์ ด้านหลักสูตร และเหตุผลส่วนตัว พบว่า ทั้งปัจจัยด้านภาพลักษณ์ ด้านหลักสูตร และเหตุผลส่วนตัวมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ภาณุวัฒน์ สว่างแสง (2554) ศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบรับตรงมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2554 พบว่า นิสิตที่ตัดสินใจเข้าศึกษา มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษารายด้าน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านหลักสูตร ด้านค่าใช้จ่ายด้านชื่อเสียงสถาบัน และด้านอิทธิพลบุคคลและสื่อ และนิสิตที่เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีระบบรับตรงในคณะต่างก็มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

น้ำฝน ลูกคำ (2555) ได้ศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอน (สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน) ด้านการให้บริการด้านวิชาการ (ห้องสมุดและห้องปฏิบัติการ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ การให้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา) และด้านการให้บริการทั่วไป (ทุน ข้อมูลข่าวสาร สุขภาพ กิจกรรมนักศึกษา) นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีความต้องการและความคาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก

นเรนทร์ แก้วใหญ่ (2555) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยจูงใจในการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยเซนต์อิสท์บางกอก พบว่า ปัจจัยจูงใจในการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยเซนต์อิสท์บางกอก ประกอบไปด้วย 4 ปัจจัย เป็นปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจภายใน 1 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการเห็นคุณค่าของการศึกษา และปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจภายนอก 3 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยด้านความพร้อมของมหาวิทยาลัย และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากครอบครัว

ทรงธรรม อีระกุล และคณะ (2553) ได้ศึกษา ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณ โดยภาพรวมและด้านหลักสูตร ด้านช่องทางการให้บริการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนด้านอาจารย์และบุคลากร และด้านกายภาพอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาและด้านการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด อยู่ในระดับปานกลาง 2) ลำดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัย จากปัจจัยทั้ง 7 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านอาจารย์และบุคลากร ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา ด้านช่องทางการให้บริการ ด้านกายภาพ และด้านการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด 3) นิติระดับบัณฑิตศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกันยกเว้น ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา และด้านกายภาพ มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) นิติระดับบัณฑิตที่ศึกษาในระดับการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 5) นิติระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านหลักสูตร มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และด้านการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 6) นิติระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในแผนการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 7) นิติระดับบัณฑิตศึกษาในคณะต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ศิริจรรยา แก้วสารภูมิ (2556) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาในการเลือกศึกษาต่อคณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ระดับปริญญาตรี) พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านผลิตภัณฑ์บริการมากที่สุด คือ ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านราคา คือความคุ้มค่าของค่าเทอม ด้านสถานที่ คือ ความสะดวกในการเข้าถึงคณะเภสัชศาสตร์ ด้านส่งเสริมการตลาด คือ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ให้ทราบผ่านทางเว็บไซต์ เฟสบุ๊ก และการปิดประกาศ ด้าน

กระบวนการ คือ เรื่องกระบวนการรับสมัครเข้าถึงได้ง่าย โดยการสมัครออนไลน์ ด้านบุคลากร คือ ในเรื่องของอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ ด้านลักษณะทางกายภาพ คือ ขนาด พื้นที่ ความใหญ่โตและความทันสมัยของอาคารเรียน

ธัญยากร ช่วยทุกข์เพื่อน (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จากมากไปน้อย 3 ลำดับ คือ ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน และปัจจัยด้านสวัสดิการและบริการ 2) เมื่อพิจารณาในภาพรวม ทั้งจำแนกตามเพศ คณะที่สังกัด ก่อนและหลังเข้าเรียน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตคือ ปัจจัยด้านหลักสูตรและปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน

ชาริกา ศิลปวิชัย และกุลธิดา ธรรมวิภาชน์ (2558) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีและแนวทางการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 7 องค์ประกอบดังกล่าวมีความสัมพันธ์ในการเลือกเข้าศึกษาต่อภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เท่ากับ 0.510-0.710 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง โดยทั้ง 7 องค์ประกอบ มีอำนาจการพยากรณ์ร่วมกันได้ร้อยละ 42.850 และมีความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ (Error) เท่ากับ 14.280 สามารถเรียงน้ำหนักองค์ประกอบที่มีอิทธิพลในการเลือกเข้าศึกษาต่อภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ได้ดังนี้ 1) สถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอน 3) สิ่งแวดล้อม 4) หลักสูตร 5) ครอบครัวยุค 6) ความต้องการของผู้เรียน และ 7) บุคคลอื่น ๆ ในส่วนของแนวทางการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์จากการสัมภาษณ์ พบว่า นักเรียนมีความต้องการให้ภาควิชาฯ มีสื่อออนไลน์เพิ่มมากขึ้น เช่น Facebook, Twitter, Instagram และ You tube เป็นต้น นักเรียนต้องการรับการแนะนำภาควิชาฯ ผ่านโปรแกรม You tube เนื่องจากค้นหาได้ง่าย ต้องการข่าวสารต่าง ๆ หรือภาพกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านทาง Facebook, Twitter และ Instagram รวมทั้งนักเรียนต้องการการโต้ตอบผ่านทางระบบออนไลน์ เมื่อมีคำถามหรือข้อซักถาม

งานวิจัยต่างประเทศ

Cubillo, J. M., Sanchez, J., and Cervino (2006) ได้ศึกษาเรื่อง กระบวนการในการตัดสินใจของนักศึกษาในต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างโมเดลของกระบวนการตัดสินใจของนักศึกษาที่เลือกศึกษาในต่างประเทศที่มาจากหลากหลายปัจจัยแตกต่างกัน เพื่อวิเคราะห์และอธิบายปัจจัยต่าง ๆ ต่อการตัดสินใจเลือกของนักเรียน ซึ่งในโมเดลนั้นได้สรุปและนำเสนอขั้นตอนในการตัดสินใจว่าขึ้นกับปัจจัย 5 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) เหตุผลและความส่วนบุคคล 2) ผลกระทบด้าน

ภาพลักษณ์ของประเทศ 3) ภาพลักษณ์ของเมือง 4) ภาพลักษณ์ของสถาบัน และ 5) โปรแกรมการศึกษา

Chen, C. H. and Zimitai (2006) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียนในประเทศไต้หวันต่อการเลือกศึกษาต่อในประเทศออสเตรเลีย โดยการศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงตัวกระตุ้นที่มีต่อการเลือกศึกษาต่อยังประเทศออสเตรเลียของนักเรียนไต้หวัน โดยการศึกษาครั้งนี้ได้อ้างอิงทฤษฎี The Theory of Planned Behavior (TPB) โดยทำการศึกษากับนักเรียนที่ตั้งใจที่จะศึกษาต่อยังประเทศออสเตรเลียจำนวนทั้งหมด 518 คน ผลการศึกษาพบว่า ทักษะคิดและการรับรู้เกี่ยวกับประเทศออสเตรเลีย (Destination Country) มีผลมากที่สุดต่อความตั้งใจเลือกศึกษาต่อยังต่างประเทศของนักเรียนในประเทศไต้หวัน และนอกจากนี้ยังพบว่า อิทธิพลของครอบครัว และเพื่อนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญรองลงมาที่ทำให้ความตั้งใจเลือกเรียนต่อยังออสเตรเลียมีมากกว่าอเมริกา

ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียน จากงานวิจัยของนักวิชาการและนักวิจัยหลาย ๆ ท่านในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ รายละเอียดดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 สังเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนตามแนวคิดของนักวิชาการและนักวิจัย

ที่	ปี	นักวิชาการ/นักวิจัย	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียน
1.	2559	พิศมัย สมบรรณ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านสถาบันการศึกษา 2. ด้านสังคม 3. ด้านการประกอบอาชีพ 4. ด้านการพัฒนาตนเอง 5. ด้านเจตคติในการศึกษาต่อ 6. ด้านการทำตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง 7. ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่อ

ตาราง 6 (ต่อ)

ที่	ปี	นักวิชาการ/นักวิจัย	ปัจจัยที่เกี่ยวกับการเลือกเรียน
2.	2558	ธัญยากร ช่วยทุกข์เพื่อน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย 2. ด้านหลักสูตร 3. ด้านอาจารย์ผู้สอน 4. ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน 5. ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดลอม 6. ด้านสวัสดิการและการบริการ 7. ด้านการประชาสัมพันธ์ 8. ด้านค่านิยม
3.	2556	นิตยา กวีนิฎฐยานนท์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านหลักสูตร/สาขาวิชา 2. ด้านสถาบัน 3. ด้านเหตุผลส่วนตัว 4. ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง 5. ด้านเศรษฐกิจและสังคม
4.	2555	ประดิษฐ์พงศ์ ไตรธรรมเจริญ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านสภาพแวดล้อม 2. ด้านหลักสูตรการศึกษา 3. ด้านค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร 4. ด้านความน่าเชื่อถือของสถาบัน
5.	2554	ศศิวิมล แสนเมือง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านภาพลักษณ์สถาบัน 2. ด้านหลักสูตร 3. ด้านเหตุผลส่วนบุคคล
6.	2554	สมทรง ลาวัญย์ศิริ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านภูมิหลัง 2. ด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม 3. ด้านความสามารถส่วนบุคคล 4. ด้านความคาดหวังของนิสิตและผู้ปกครองที่มีต่อมหาวิทยาลัย 5. ด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

ตาราง 6 (ต่อ)

ที่	ปี	นักวิชาการ/นักวิจัย	ปัจจัยที่เกี่ยวกับการเลือกเรียน
			6. ด้านหลักสูตรและคุณภาพของมหาวิทยาลัย 7. ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย 8. ด้านค่าธรรมเนียมและแหล่งเงินทุนของมหาวิทยาลัย
7.	2553	ทรงธรรม ธีระกุล และคณะ	1. ด้านหลักสูตร 2. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน 3. ด้านอาจารย์และบุคลากร 3. ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา 4. ด้านช่องทางการให้บริการ 6. ด้านกายภาพ 7. ด้านการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาด
8.	2553	ธีรนิติ เทพสุเมธานนท์ และ สลิล สิริพิทร	1. ด้านชื่อเสียงของสถาบัน 2. ด้านหลักสูตร 3. ด้านอาจารย์ผู้สอน 4. ด้านค่านิยมทางสังคม 5. ด้านเหตุผลส่วนตัว 6. ด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา
9.	2552	ปาริชาติ คุณปลื้ม	1. ด้านอุปกรณ์การเรียน 2. ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย 3. ด้านคุณภาพในการให้บริการ 4. ด้านการบริหารจัดการของสถาบัน 5. ด้านสถานที่ ทำเล/ที่ตั้ง 6. ด้านอาจารย์ผู้สอน 7. ด้านภาพลักษณ์ของสถาบัน 8. ด้านการเพิ่มโอกาสในการหางานทำในอนาคต 9. ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการเรียน

ตาราง 6 (ต่อ)

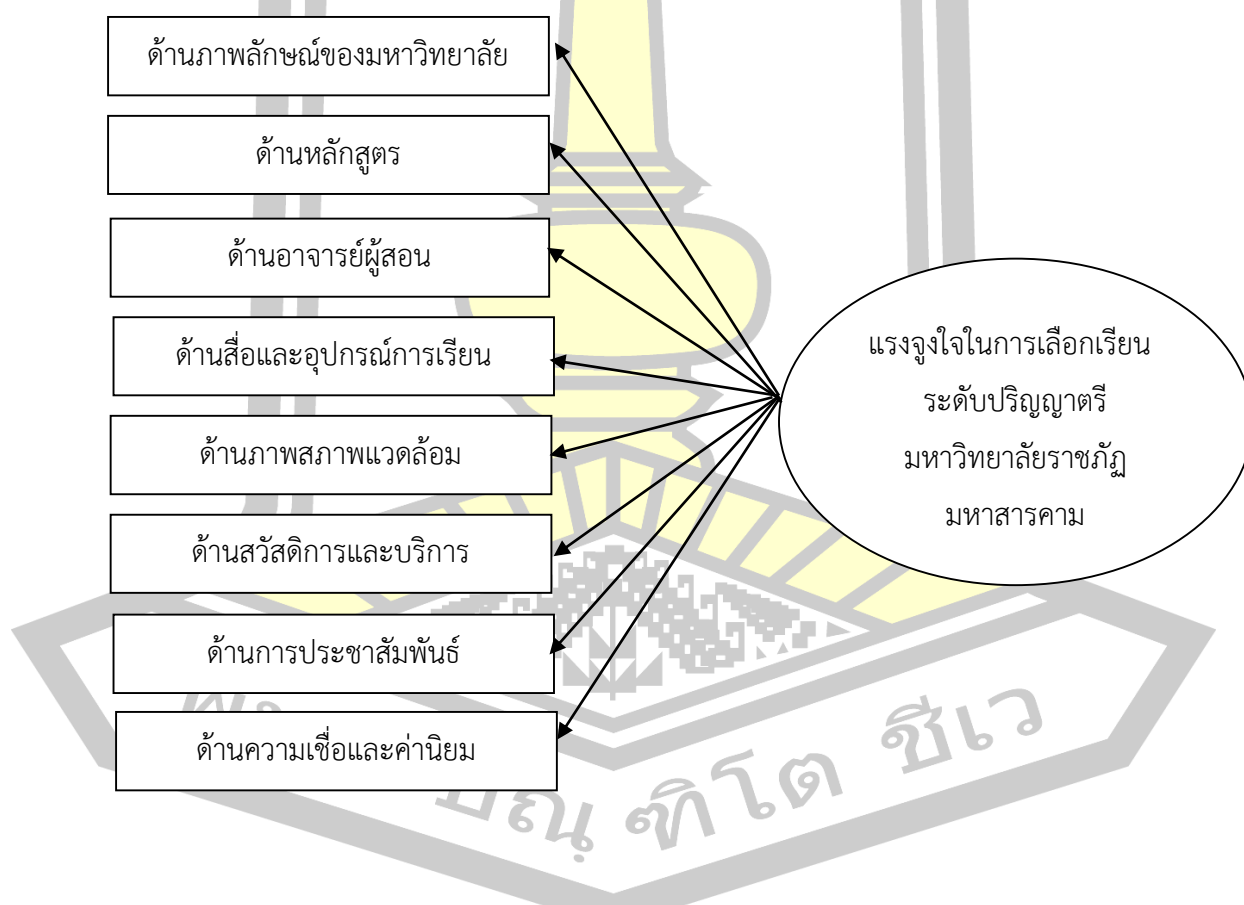
ที่	ปี	นักวิชาการ/นักวิจัย	ปัจจัยที่เกี่ยวกับการเลือกเรียน
10.	2547	สิทธิพันธ์ ยศยอद्यิง	<p>10. ปัจจัยด้านหลักสูตร/จำนวนสาขาวิชา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านภูมิหลัง 2. ด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม 3. ด้านความสามารถส่วนบุคคล 4. ด้านความคาดหวังของนิสิตและผู้ปกครองที่มีต่อมหาวิทยาลัย 5. ด้านอิทธิพลภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ 6. ด้านหลักสูตรและคุณภาพของมหาวิทยาลัย 7. ด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย 8. ด้านค่าธรรมเนียมและแหล่งเงินทุนของมหาวิทยาลัย

จากการสังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน แรงจูงใจในการเลือกเรียน และความต้องการในการเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ พบว่า มีหลายปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจและความต้องการในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษานั้น ๆ ผู้วิจัยได้เลือกตัวบ่งชี้ของแต่ละปัจจัยและพิจารณาตามความเหมาะสมในการนำไปใช้ ซึ่งบางตัวบ่งชี้มีความแตกต่างกับบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ดังนั้นจากการสังเคราะห์ปัจจัยทั้งหมดพบว่า แรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มีจำนวนทั้งสิ้น 8 ด้าน ได้แก่

1. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
2. ด้านหลักสูตร
3. ด้านอาจารย์ผู้สอน
4. ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน
5. ด้านสภาพแวดล้อม
6. ด้านสวัสดิการและการบริการ
7. ด้านการประชาสัมพันธ์
8. ด้านความเชื่อและค่านิยม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจและการสังเคราะห์งานวิจัยของนักวิชาการ/นักวิจัย จำนวน 10 ท่าน ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน แรงจูงใจในการเลือกเรียน และความต้องการในการเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งสนับสนุนตัวแปรองค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม โดยพิจารณาตามความเหมาะสมในการนำไปใช้ และตรงกับบริบทของ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า แรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านสวัสดิการและบริการ ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านความเชื่อและค่านิยม

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ประชากรและตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ทั้งหมด 9 คณะ จำนวน 3,667 คน

ตาราง 7 จำนวนประชากร

คณะ	จำนวนนักศึกษา (คน)
1. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	393
2. คณะเทคโนโลยีการเกษตร	164
3. คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	108
4. คณะวิศวกรรมศาสตร์	289
5. คณะครุศาสตร์	774
6. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	781
7. คณะวิทยาการจัดการ	561
8. คณะนิติศาสตร์	290
9. คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์	307
รวม	3,667

2. ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1,540 คน โดยเป็นตัวอย่างกลุ่มที่ 1 จำนวน 560 คน และตัวอย่างกลุ่มที่ 2 จำนวน 980 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามคณะ แล้วจึงทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการกำหนดขนาดตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

การกำหนดขนาดตัวอย่าง

ในการกำหนดขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมในการวิเคราะห์สำหรับการวิจัยโดยโมเดลลิสมัลนั้นจำเป็นต้องใช้ตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่พอสมควร ซึ่งในเรื่องการกำหนดขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม ได้มีผู้เสนอแนะไว้ดังนี้ Schumacker และ Lomax อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) ได้สรุปผลการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า งานวิจัยที่ใช้โมเดลลิสมัลส่วนใหญ่ใช้ขนาดตัวอย่าง 100-500 และให้ผลการวิจัยเป็นที่พอใจ นอกจากนี้ Schumacker และ Lomax (1996) และ Hair และคณะ อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) เสนอให้กำหนดขนาดตัวอย่าง 10-20 คน ต่อตัวแปรในการวิจัยหนึ่งตัวแปร

ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรในโมเดลลิสมัลทั้งหมด 56 ตัวแปร ผู้วิจัยจึงได้กำหนดตัวอย่างกลุ่มที่ 1 ไว้ 560 คน โดยคำนวณจากขนาดตัวอย่าง 10 คนต่อตัวแปรในการวิจัยหนึ่งตัวแปร และในการวิจัยครั้งนี้มีพารามิเตอร์ทั้งหมด 98 ตัว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดตัวอย่างกลุ่มที่ 2 ไว้ 980 คน โดยคำนวณจากขนาดตัวอย่าง 10 คนต่อพารามิเตอร์หนึ่งตัว โดยตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 ตัวอย่างกลุ่มที่ 1 ใช้สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) เพื่อหาจำนวนองค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำหนดขนาดตัวอย่างเท่ากับ 10 เท่าของข้อคำถามในแบบสอบถาม ซึ่งมีจำนวน 56 ข้อ ดังนั้นจึงได้จำนวนตัวอย่างของกลุ่มที่ 1 เท่ากับ 560 คน

2.2 ตัวอย่างกลุ่มที่ 2 ใช้สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) เพื่อใช้สำหรับทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนขององค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และเพื่อใช้ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างเท่ากับ 10 เท่าของค่าพารามิเตอร์ ซึ่งมีจำนวนพารามิเตอร์ทั้งหมด 98 ค่า ดังนั้นจึงได้จำนวนตัวอย่างของกลุ่มที่ 2 เท่ากับ 980 คน

การสุ่มตัวอย่าง

จากการประมาณขนาดตัวอย่างที่ได้ 1,540 คน โดยเป็นกลุ่มที่ 1 จำนวน 560 คน และกลุ่มที่ 2 จำนวน 980 คน ผู้วิจัยจึงได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยให้คณะเป็นชั้น ซึ่งแบ่งเป็น 9 ชั้นตามคณะ แล้วสุ่มตัวอย่างจากแต่ละชั้นโดยการสุ่ม

อย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนที่เท่ากันในแต่ละชั้น ทั้งนี้เพื่อกระจายความเป็นตัวแทนของประชากร ได้จำนวนตัวอย่างในแต่ละคณะ ดังตาราง 8

ตาราง 8 จำนวนตัวอย่าง

คณะ	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)		รวม
		กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	
1. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	393	60	120	180
2. คณะเทคโนโลยีการเกษตร	164	25	45	70
3. คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ	108	16	30	46
4. คณะวิศวกรรมศาสตร์	289	44	80	124
5. คณะครุศาสตร์	774	118	200	318
6. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	781	119	200	319
7. คณะวิทยาการจัดการ	561	86	150	236
8. คณะนิติศาสตร์	290	44	80	124
9. คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์	307	47	85	132
รวม	3,667	560	980	1,540

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เรื่อง แรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ท

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน

ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้สังเคราะห์องค์ประกอบ

2. เขียนนิยามศัพท์เฉพาะจากนิยามศัพท์เฉพาะนำมาสร้างข้อคำถามเพื่อใช้ในการวัดพฤติกรรมต่าง ๆ โดยศึกษาลักษณะการสร้างข้อคำถามจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและแบบสอบถามที่ได้วิจัยในเรื่องที่คล้ายกัน โดยปรับปรุงภาษาให้เหมาะสมกับตัวอย่างและสอดคล้องกับคำนิยามศัพท์เฉพาะ สร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงระดับเดียว ซึ่งข้อคำถามครอบคลุมแรงจูงใจทั้ง 8 ด้าน ๆ ละ 10 ข้อ จำนวน 80 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอของประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ ภูโสภา อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม คณะครุศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา

4.2 อาจารย์ ดร.อพันธ์ ฟูลพุธา อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม คณะครุศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมินผล

4.3 อาจารย์ชัยพร พงศ์พิสันต์รัตน์ อาจารย์ประจำวิทยาลัยมหาสารคาม คณะศึกษาศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา

เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความชัดเจนของข้อความและความถูกต้องเหมาะสมของภาษาที่ใช้ตามที่นิยามไว้

5. นำผลการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ตั้งแต่ 0.670 ถึง 1.000 พบว่า ข้อคำถามที่ใช้ได้ตามเกณฑ์การพิจารณา 80 ข้อ

6. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้เครื่องมือ (Tryout) กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 85 คน ที่ไม่ใช่ตัวอย่าง เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถาม

7. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของแต่ละข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยใช้เกณฑ์พิจารณาข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.183 ถึง 1.000 (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2552) พบว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.208 ถึง 0.889

8. นำข้อคำถามที่คัดเลือกไว้ในข้อ 7 มาหาความเที่ยง (Reliability) ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ตามด้านขององค์ประกอบ

ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.973 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูล

9. จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยกับตัวอย่างกลุ่มที่ 1 ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่เป็นตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยยื่นหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยด้วยตนเอง โดยเสนอต่ออธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อขอความร่วมมือจากทางมหาวิทยาลัยและนัดวันเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูลนักศึกษาที่เป็นตัวอย่าง
3. จัดเตรียมแบบสอบถามให้มีย่านมากกว่านักศึกษาที่เป็นตัวอย่างเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำรองในกรณีเกิดการสูญหายหรือการตอบไม่สมบูรณ์ของตัวอย่าง
4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยแจกแบบสอบถามให้ตัวอย่างด้วยตนเองและขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
5. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลแล้วมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแล้วคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ลงรหัสเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยมีขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์องค์ประกอบ โดยใช้สถิติดังนี้

2.1 วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในโมเดล

องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้วยการคำนวณหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนระหว่างข้อคำถามทั้งหมด โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อให้ทราบลักษณะความสัมพันธ์ของ

ตัวแปร สำหรับใช้พิจารณาความเหมาะสมของเมตริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปร โดยพิจารณาค่า KMO and Bartlett's Test ดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2555)

2.1.1 ค่า Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy โดยค่า KMO เป็นการทดสอบว่าข้อมูลมีความเหมาะสมในการใช้วิเคราะห์องค์ประกอบหรือไม่ ดัชนีตัวนี้มีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 ค่าจะเท่ากับ 1 เมื่อตัวแปรแต่ละตัวสามารถทำนายได้ด้วยตัวแปรอื่น ๆ โดยปราศจากความคลาดเคลื่อน ส่วนค่าในช่วงอื่น ๆ สามารถทำนายได้ดังนี้

0.800 ขึ้นไป	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบดีมาก
0.700-0.790	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบดี
0.600-0.690	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบปานกลาง
0.500-0.590	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบน้อย
น้อยกว่า 0.500	ไม่เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบ

ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่า มีค่า KMO เท่ากับ 0.973 แสดงว่าข้อมูลชุดนี้เหมาะสมที่จะนำไปใช้วิเคราะห์องค์ประกอบดีมาก

2.1.2 ค่า Bartlett's Test ใช้ทดสอบว่าข้อมูลมีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์องค์ประกอบด้วยสถิติ KMO มีค่ามากกว่า 0.500 แสดงว่าเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไปและใช้สถิติ Bartlett's test ตรวจสอบค่า Sig น้อยกว่านัยสำคัญที่ตั้งไว้แสดงว่าตัวแปรมีความสัมพันธ์ว่าเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบต่อไป ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่าค่า Bartlett's Test มีนัยสำคัญ แสดงว่าข้อมูลชุดนี้มีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้

2.2 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) เพื่อหาองค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งมี 4 ขั้นตอน คือ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2552)

2.2.1 การเตรียมเมตริกซ์สหสัมพันธ์

2.2.2 การสกัดองค์ประกอบขั้นต้น (Extraction)

2.2.3 วิธีการหมุนแกน (Rotation)

2.2.4 การสร้างตัวแปรประกอบหรือสเกลองค์ประกอบ

2.3 พิจารณาองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen Value) มากกว่า 1 มีน้ำหนักองค์ประกอบมากกว่า 0.300 และมีจำนวนตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป

2.4 วิเคราะห์ระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียน โดยแปลความหมายดังนี้

4.510-5.000 มีแรงจูงใจอยู่ในระดับสูงที่สุด

3.510-4.500 มีแรงจูงใจอยู่ในระดับสูง

2.510-3.500 มีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง

1.510-2.500 มีแรงจูงใจอยู่ในระดับต่ำ

1.000-1.500 มีแรงจูงใจอยู่ในระดับต่ำที่สุด

2.5 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA)

โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) ในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 พบว่า มีจำนวน 7 องค์ประกอบ แต่เนื่องจากเมื่อพิจารณาองค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen Value) มากกว่า 1 มีน้ำหนักองค์ประกอบมากกว่า 0.300 และมีจำนวนตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป มีข้อคำถามที่ใช้ได้ตามเกณฑ์การพิจารณาจำนวน 6 องค์ประกอบ 46 ข้อคำถาม ซึ่งผู้วิจัยนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) ข้อมูลจากตัวอย่างกลุ่มที่ 2

วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ค่าสถิติที่สำคัญที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2552)

1. ค่าสถิติไคกำลังสอง (Chi-Square Statistic) ควรมีค่าต่ำมากยิ่งเข้าใกล้ศูนย์แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์
2. ค่าไคกำลังสองสัมพัทธ์ (Relative Chi-Square) เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบระดับความกลมกลืนระหว่างโมเดลที่มีค่าองศาเสรีเท่ากัน โดยมีค่าไคกำลังสองสัมพัทธ์ไม่เกิน 3.000
3. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI) มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1 โดยค่าดัชนี GFI ควรมีค่ามากกว่า 0.900 ขึ้นไป แสดงว่าโมเดลตามสมมุติฐานมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์
4. ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) มีค่าที่ได้จากการปรับแก้ดัชนี GFI เมื่อคำนึงถึงขนาดตัวอย่าง ดังนั้นเพื่อปรับแก้ให้ใกล้เคียงกับค่าประชากรจึงทำการปรับแก้ ซึ่งการปรับแก้ต้องคำนึงถึงจำนวนตัวแปร ตัวอย่างและองศาเสรี ค่าที่ได้จะต้องต่ำกว่า GFI เสมอ
5. ค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (Root Mean Squared Residual : RMR) วิธีการนี้ค่าดัชนี RMR ยิ่งเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืน หรือข้อมูลเชิงประจักษ์มีความกลมกลืนกับโมเดลตามสมมุติฐาน ซึ่งถ้าดัชนี RMR มีค่าน้อยกว่า 0.200 ก็ถือว่าโมเดลมีความกลมกลืนแล้ว

6. ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Squared Error of Approximation : RMSEA) เป็นค่าที่บ่งบอกความไม่กลมกลืนของโมเดล ตามสมมุติฐานกับเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ซึ่งถ้าดัชนี RMSEA มีค่าน้อยกว่า 0.080 แสดงว่าโมเดลมีความกลมกลืนแล้ว

7. ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index : CFI) มีค่าอยู่ระหว่าง 0-1 ควรมีค่ามากกว่า 0.950 แสดงว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ประกอบด้วย

1.1 วิเคราะห์ค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2552)

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ ΣR แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างคะแนนของแบบสอบถามแต่ละข้อกับคะแนนรวม (Item–Total Correlation) โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2555)

$$r_{XY} = \frac{n\Sigma XY - (\Sigma X)(\Sigma Y)}{\sqrt{[n\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2][n\Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

เมื่อ ΣX แทน ผลรวมของคะแนนชุด X
 ΣY แทน ผลรวมของคะแนน Y
 ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนน X แต่ละตัวยกกำลังสอง
 ΣY^2 แทน ผลรวมของคะแนน Y แต่ละตัวยกกำลังสอง

ΣXY แทน ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y
n แทน จำนวนตัวอย่าง

1.3 หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตรดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2555)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\Sigma S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ k แทน จำนวนข้อสอบของแบบวัด
 ΣS_i^2 แทน ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ
 ΣS_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2555)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{n}$$

เมื่อ ΣX แทน ผลรวมของคะแนนในตัวอย่าง
n แทน จำนวนข้อมูลในตัวอย่าง

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2555)

$$S = \sqrt{\frac{n\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ X แทน ค่าของข้อมูลแต่ละตัวหรือจุดกึ่งกลางชั้นแต่ละชั้น
n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมดของตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

3.1 สถิติที่ใช้การประมาณค่าพารามิเตอร์โดยใช้วิธีการความเป็นไปได้สูงสุด

(Maximum Likelihood : ML) มีฟังก์ชันเป็นดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

$$F = \log|\Sigma| + \text{tr}(s\Sigma^{-1}) - \log|s| + k$$

เมื่อ S แทน เมตริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมจากตัวอย่าง

Σ แทน เมตริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมที่ได้จาก
ค่าประมาณพารามิเตอร์

K แทน จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมดในโมเดลสมการโครงสร้าง
(NX + NY)

tr แทน ผลรวมสมาชิกในแนวทแยงของเมตริกซ์

3.2 สถิติทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิง
ประจักษ์ด้วยสถิติไคกำลังสอง (Chi-Square Statistics) โดยใช้สูตรดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

$$\chi^2 = (n - 1)F|s, \Sigma\theta|; d = |(k(k + 1)/2/2| - t$$

เมื่อ n แทน ขนาดของตัวอย่าง

$F|s, \Sigma\theta|$ แทน ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของโมเดลจาก
พารามิเตอร์ θ

k แทน จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้

d แทน องศาเสรี (Degrees of Freedom)

t แทน จำนวนพารามิเตอร์อิสระ

3.3 ทดสอบความสอดคล้องหรือความตรงของรูปแบบตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์
ด้วยดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index : GFI) มีสูตรดังนี้
(นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

$$GFI = 1 - \frac{F|S, \Sigma(\emptyset)|}{F|S, \Sigma(0)|}$$

เมื่อ $F|S, \Sigma(\theta)|$ แทน ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความกลมกลืนของโมเดลจากพารามิเตอร์ θ

$F|S, \Sigma(0)|$ แทน ค่า F ของโมเดลที่ไม่มีพารามิเตอร์ในโมเดล

3.4 สถิติทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์ตามสมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) โดยใช้สูตรดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

$$AGFI = 1 - \left\{ \left(\frac{1}{2d} \right) k(k+1) \right\} (1 - GFI)$$

เมื่อ k แทน จำนวนตัวแปรที่สังเกตได้
 d แทน องศาเสรี (Degrees of Freedom)

3.5 ดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Error of Approximation : RMSEA) เป็นดัชนีในกลุ่มเศษเหลือ ซึ่งบ่งบอกความไม่เหมาะสมพอดีของเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมของโมเดลตามทฤษฎีกับเมตริกซ์ความแปรปรวนร่วมจากประชากร ซึ่งควรมีค่าต่ำกว่า 0.050 โดยใช้สูตรดังนี้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

$$RMSEA = \sqrt{\frac{F_0}{df}}$$

เมื่อ RMSEA แทน ดัชนีรากกำลังที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ

$$\sqrt{\frac{F_0}{df}} \text{ แทน } \text{Max} \left[F - \left(\frac{df}{n}, 0 \right) \right]$$

F แทน ค่าต่ำสุดของฟังก์ชันความเหมาะสมของโมเดลพารามิเตอร์

n แทน ขนาดของตัวอย่าง

df แทน ค่าองศาเสรี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิจัย
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
 - 2.1 ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ
 - 2.2 ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน
 - 2.3 ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียน

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการแสดงผลการวิเคราะห์และความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติและสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมาย ดังนี้

\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนตัวอย่าง
p	แทน	ค่าพี
χ^2	แทน	ค่าไคกำลังสอง
GFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน
AGFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว
CFI	แทน	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ
SRMR	แทน	รากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน
RMSEA	แทน	รากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ
df	แทน	องศาเสรี
R ²	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
MOT	แทน	แรงจูงใจ
SER	แทน	สภาพแวดล้อมและการบริการ

VAL	แทน	การประชาสัมพันธ์และค่านิยม
CUR	แทน	หลักสูตร
MEA	แทน	สื่อและอุปกรณ์การเรียน
IMA	แทน	ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
TEA	แทน	อาจารย์ผู้สอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA)

ในขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับตัวอย่าง จำนวน 560 คน โดยใช้แบบสอบถาม แรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ประกอบด้วย 8 ด้าน 56 ตัวแปร ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) ใช้ข้อมูลการตอบแบบสอบถาม จำนวน 56 ข้อ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเป็นแบบสอบถาม เรื่องแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม นำแบบสอบถามไป เก็บรวบรวมข้อมูลกับตัวอย่างกลุ่มที่ 1 จำนวน 560 คน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยวิธีการสกัด แบบตัวประกอบสำคัญ (Principal Component Analysis : PC) โดยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) เพื่อใช้ในการสังเคราะห์ตัวแปรแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1.2 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation coefficient) ดังตาราง 9

พูน ปณ ทิโต ชเว

ตาราง 9 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

	no_1	no_2	no_3	no_4	no_5	no_6	no_7	no_8	no_9	no_10	no_11	no_12	no_13	no_14	no_15	no_16
no_1	1															
no_2	.687**	1														
no_3	.642**	.673**	1													
no_4	.601**	.617**	.717**	1												
no_5	.558**	.547**	.588**	.628**	1											
no_6	.464**	.472**	.505**	.533**	.564**	1										
no_7	.461**	.476**	.467**	.545**	.496**	.606**	1									
no_8	.430**	.449**	.455**	.471**	.444**	.447**	.551**	1								
no_9	.524**	.540**	.547**	.621**	.554**	.544**	.570**	.578**	1							
no_10	.520**	.522**	.536**	.585**	.533**	.482**	.507**	.551**	.670**	1						
no_11	.514**	.522**	.526**	.553**	.575**	.513**	.504**	.544**	.680**	.750**	1					
no_12	.520**	.525**	.561**	.557**	.494**	.551**	.523**	.449**	.577**	.595**	.666**	1				
no_13	.538**	.544**	.562**	.548**	.547**	.478**	.496**	.469**	.573**	.545**	.593**	.639**	1			
no_14	.485**	.470**	.529**	.551**	.491**	.473**	.493**	.449**	.532**	.532**	.547**	.550**	.615**	1		
no_15	.531**	.484**	.547**	.534**	.462**	.443**	.423**	.391**	.484**	.493**	.480**	.505**	.532**	.608**	1	
no_16	.440**	.423**	.454**	.462**	.422**	.360**	.362**	.322**	.431**	.398**	.424**	.434**	.488**	.543**	.582**	1

ตาราง 9 (ต่อ)

	no_1	no_2	no_3	no_4	no_5	no_6	no_7	no_8	no_9	no_10	no_11	no_12	no_13	no_14	no_15	no_16
no_17	.439**	.429**	.460**	.478**	.403**	.334**	.311**	.331**	.451**	.410**	.473**	.437**	.474**	.540**	.534**	.643**
no_18	.372**	.360**	.415**	.429**	.368**	.306**	.318**	.345**	.356**	.363**	.429**	.414**	.441**	.504**	.470**	.563**
no_19	.393**	.413**	.479**	.484**	.379**	.390**	.364**	.399**	.453**	.454**	.475**	.465**	.508**	.582**	.540**	.559**
no_20	.358**	.348**	.446**	.449**	.351**	.341**	.360**	.365**	.394**	.403**	.416**	.414**	.452**	.533**	.451**	.542**
no_21	.431**	.420**	.474**	.480**	.406**	.350**	.370**	.377**	.415**	.405**	.445**	.399**	.475**	.559**	.548**	.545**
no_22	.433**	.415**	.478**	.466**	.404**	.308**	.314**	.355**	.377**	.400**	.436**	.406**	.473**	.524**	.528**	.588**
no_23	.439**	.445**	.406**	.412**	.375**	.427**	.447**	.331**	.407**	.424**	.400**	.448**	.487**	.452**	.387**	.288**
no_24	.332**	.368**	.271**	.285**	.330**	.322**	.371**	.265**	.312**	.274**	.299**	.316**	.318**	.358**	.334**	.250**
no_25	.411**	.461**	.405**	.385**	.359**	.390**	.417**	.342**	.407**	.406**	.394**	.416**	.391**	.388**	.397**	.367**
no_26	.340**	.333**	.317**	.323**	.287**	.316**	.374**	.335**	.398**	.364**	.373**	.368**	.331**	.310**	.275**	.256**
no_27	.408**	.415**	.292**	.331**	.393**	.360**	.429**	.346**	.369**	.342**	.359**	.366**	.387**	.316**	.350**	.298**
no_28	.389**	.403**	.437**	.385**	.272**	.331**	.370**	.320**	.407**	.336**	.351**	.419**	.426**	.436**	.398**	.389**
no_29	.377**	.389**	.414**	.347**	.275**	.311**	.358**	.304**	.359**	.327**	.374**	.386**	.407**	.419**	.397**	.343**
no_30	.387**	.435**	.373**	.383**	.299**	.359**	.353**	.348**	.376**	.367**	.356**	.370**	.399**	.461**	.391**	.336**
no_31	.349**	.387**	.385**	.383**	.305**	.332**	.384**	.322**	.404**	.395**	.384**	.374**	.381**	.433**	.358**	.330**
no_32	.341**	.364**	.385**	.367**	.350**	.353**	.396**	.299**	.361**	.388**	.386**	.374**	.399**	.392**	.322**	.306**
no_33	.343**	.350**	.429**	.387**	.350**	.302**	.371**	.325**	.397**	.348**	.368**	.352**	.390**	.430**	.368**	.392**

ตาราง 9 (ต่อ)

	no_1	no_2	no_3	no_4	no_5	no_6	no_7	no_8	no_9	no_10	no_11	no_12	no_13	no_14	no_15	no_16
no_34	.326**	.355**	.368**	.331**	.322**	.309**	.347**	.336**	.310**	.318**	.263**	.317**	.403**	.389**	.319**	.302**
no_35	.448**	.420**	.468**	.521**	.385**	.484**	.502**	.390**	.494**	.481**	.453**	.480**	.484**	.473**	.450**	.379**
no_36	.452**	.432**	.477**	.466**	.387**	.401**	.479**	.391**	.455**	.431**	.423**	.428**	.484**	.520**	.411**	.378**
no_37	.507**	.480**	.531**	.525**	.457**	.448**	.432**	.367**	.486**	.459**	.455**	.495**	.524**	.541**	.482**	.429**
no_38	.504**	.522**	.524**	.540**	.424**	.491**	.450**	.354**	.524**	.470**	.493**	.464**	.477**	.474**	.433**	.402**
no_39	.525**	.492**	.551**	.538**	.458**	.453**	.414**	.369**	.497**	.472**	.495**	.507**	.558**	.534**	.521**	.475**
no_40	.555**	.472**	.498**	.514**	.440**	.525**	.508**	.432**	.538**	.483**	.479**	.510**	.523**	.531**	.504**	.472**
no_41	.505**	.507**	.526**	.545**	.419**	.496**	.495**	.474**	.571**	.507**	.507**	.540**	.537**	.539**	.546**	.474**
no_42	.404**	.365**	.360**	.364**	.331**	.404**	.400**	.328**	.397**	.341**	.388**	.397**	.383**	.359**	.348**	.332**
no_43	.405**	.395**	.420**	.449**	.382**	.443**	.475**	.367**	.409**	.386**	.427**	.411**	.423**	.406**	.327**	.411**
no_44	.405**	.421**	.361**	.391**	.371**	.398**	.441**	.364**	.390**	.410**	.411**	.392**	.420**	.423**	.394**	.354**
no_45	.435**	.404**	.405**	.450**	.446**	.448**	.432**	.364**	.449**	.423**	.422**	.392**	.454**	.401**	.353**	.390**
no_46	.339**	.317**	.387**	.359**	.387**	.354**	.386**	.277**	.335**	.325**	.354**	.348**	.351**	.335**	.261**	.343**

ตาราง 9 (ต่อ)

	no_17	no_18	no_19	no_20	no_21	no_22	no_23	no_24	no_25	no_26	no_27	no_28	no_29	no_30	no_31
no_17	1														
no_18	.646**	1													
no_19	.606**	.643**	1												
no_20	.566**	.604**	.726**	1											
no_21	.563**	.585**	.658**	.703**	1										
no_22	.594**	.594**	.572**	.623**	.708**	1									
no_23	.299**	.274**	.369**	.323**	.311**	.295**	1								
no_24	.252**	.254**	.243**	.264**	.277**	.253**	.544**	1							
no_25	.310**	.329**	.322**	.285**	.359**	.324**	.483**	.554**	1						
no_26	.215**	.242**	.299**	.249**	.291**	.296**	.369**	.311**	.431**	1					
no_27	.263**	.282**	.296**	.234**	.282**	.286**	.407**	.432**	.444**	.596**	1				
no_28	.338**	.339**	.422**	.385**	.368**	.372**	.399**	.274**	.455**	.329**	.335**	1			
no_29	.354**	.378**	.413**	.350**	.309**	.414**	.428**	.308**	.429**	.359**	.380**	.626**	1		
no_30	.360**	.386**	.421**	.380**	.328**	.353**	.505**	.379**	.495**	.340**	.424**	.547**	.579**	1	
no_31	.311**	.337**	.353**	.325**	.288**	.356**	.478**	.396**	.439**	.354**	.352**	.528**	.536**	.634**	1

ตาราง 9 (ต่อ)

	no_17	no_18	no_19	no_20	no_21	no_22	no_23	no_24	no_25	no_26	no_27	no_28	no_29	no_30	no_31
no_32	.284"	.291"	.397"	.395"	.327"	.339"	.445"	.394"	.374"	.287"	.366"	.460"	.479"	.507"	.580"
no_33	.338"	.354"	.415"	.402"	.389"	.456"	.344"	.295"	.352"	.312"	.289"	.428"	.491"	.393"	.478"
no_34	.243"	.256"	.306"	.277"	.293"	.338"	.435"	.355"	.393"	.293"	.344"	.425"	.432"	.377"	.420"
no_35	.375"	.371"	.389"	.377"	.391"	.401"	.484"	.338"	.427"	.378"	.429"	.373"	.369"	.454"	.461"
no_36	.362"	.341"	.383"	.404"	.380"	.406"	.442"	.315"	.395"	.349"	.380"	.404"	.389"	.400"	.428"
no_37	.422"	.426"	.409"	.384"	.416"	.438"	.459"	.367"	.404"	.327"	.368"	.387"	.400"	.437"	.413"
no_38	.386"	.337"	.372"	.354"	.385"	.430"	.484"	.359"	.422"	.394"	.359"	.390"	.389"	.424"	.417"
no_39	.488"	.459"	.480"	.462"	.510"	.506"	.461"	.331"	.428"	.353"	.357"	.414"	.422"	.443"	.399"
no_40	.404"	.405"	.448"	.427"	.464"	.449"	.505"	.360"	.401"	.373"	.356"	.432"	.425"	.451"	.444"
no_41	.428"	.413"	.423"	.406"	.437"	.428"	.511"	.373"	.437"	.411"	.395"	.452"	.455"	.442"	.474"
no_42	.276"	.283"	.340"	.322"	.288"	.324"	.497"	.433"	.425"	.483"	.499"	.377"	.399"	.449"	.424"
no_43	.355"	.380"	.384"	.391"	.377"	.377"	.476"	.377"	.516"	.385"	.374"	.451"	.432"	.473"	.423"
no_44	.288"	.346"	.394"	.390"	.370"	.344"	.505"	.408"	.508"	.398"	.415"	.394"	.422"	.492"	.449"
no_45	.318"	.362"	.405"	.378"	.360"	.353"	.434"	.323"	.399"	.332"	.373"	.394"	.346"	.403"	.370"
no_46	.277"	.306"	.305"	.306"	.330"	.325"	.352"	.225"	.347"	.293"	.327"	.269"	.301"	.346"	.329"

ตาราง 9 (ต่อ)

	no_32	no_33	no_34	no_35	no_36	no_37	no_38	no_39	no_40	no_41	no_42	no_43	no_44	no_45	no_46
no_32	1														
no_33	.517**	1													
no_34	.436**	.531**	1												
no_35	.439**	.402**	.348**	1											
no_36	.397**	.365**	.423**	.659**	1										
no_37	.371**	.322**	.336**	.578**	.659**	1									
no_38	.369**	.343**	.360**	.596**	.577**	.633**	1								
no_39	.393**	.404**	.374**	.570**	.512**	.611**	.615**	1							
no_40	.399**	.359**	.384**	.524**	.573**	.587**	.562**	.624**	1						
no_41	.402**	.422**	.398**	.592**	.541**	.591**	.617**	.618**	.667**	1					
no_42	.423**	.324**	.321**	.462**	.449**	.383**	.423**	.348**	.455**	.430**	1				
no_43	.467**	.442**	.441**	.499**	.468**	.463**	.471**	.488**	.486**	.492**	.474**	1			
no_44	.453**	.377**	.441**	.501**	.495**	.417**	.411**	.448**	.470**	.483**	.527**	.640**	1		
no_45	.404**	.381**	.369**	.534**	.460**	.457**	.454**	.460**	.487**	.476**	.481**	.553**	.587**	1	
no_46	.362**	.361**	.342**	.513**	.489**	.419**	.411**	.393**	.378**	.368**	.400**	.470**	.467**	.623**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในข้อความมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 1081 คำ

ตาราง 10 ค่ามาตรฐานความเพียงพอของการสุ่มของไคเซอร์-เมเยอร์-อัลคิน และการทดสอบบาร์ทเลทท์

KMO	Barrett's Test		
	χ^2	df	Sig
0.973	22129.231	1540	0.000

จากตาราง 10 พบว่า ค่า Barrett's Test ซึ่งเป็นการทดสอบค่าไคกำลังสองของเมตริกซ์สหสัมพันธ์จากผลการวิเคราะห์ค่าสถิติ Barrett's Test มีค่าเท่ากับ 22129.231 ($p < 0.05$) แสดงว่าเมตริกซ์สหสัมพันธ์ของข้อความแรงจูงใจแตกต่างจากเมตริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อมูลนี้มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีไคเซอร์-เมเยอร์-อัลคิน (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) เป็นการตรวจสอบความเหมาะสมของตัวอย่างควรมีค่ามากกว่า 0.500 ผลจากการวิเคราะห์มีค่าเท่ากับ 0.973 แสดงว่าตัวอย่างมีความเหมาะสมมาก

1.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยวิธีการสกัดแบบตัวประกอบสำคัญ (Principal Component Analysis : PC) และหมุนแกนแบบออร์โธกอนัล (Orthogonal) โดยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax) เพื่อเป็นการสังเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม การวิเคราะห์ประมาณค่าซึ่งเป็นความแปรปรวนที่มีความสัมพันธ์แต่ละด้านร่วมกันในองค์ประกอบ (Factor) ซึ่งเป็นผลการวิเคราะห์ขั้นแรก ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1.3.1 ผลการสกัดองค์ประกอบ ดังตาราง 11

ตาราง 11 ค่า Commuality (h^2) ของข้อคำถาม

ข้อ	Commuality	ข้อ	Commuality
1	0.673	29	0.619
2	0.671	30	0.587
3	0.615	31	0.591
4	0.634	32	0.655
5	0.562	33	0.642
6	0.566	34	0.606
7	0.513	35	0.541
8	0.564	36	0.564
9	0.595	37	0.579
10	0.582	38	0.694
11	0.590	39	0.670
12	0.560	40	0.695
13	0.566	41	0.589
14	0.610	42	0.594
15	0.549	43	0.581
16	0.611	44	0.590
17	0.571	45	0.663
18	0.593	46	0.650
19	0.609	47	0.690
20	0.646	48	0.709
21	0.645	49	0.627
22	0.645	50	0.609
23	0.619	51	0.649
24	0.674	52	0.676
25	0.666	53	0.716
26	0.657	54	0.710

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	Communality	ข้อ	Communality
27	0.631	55	0.694
28	0.661	56	0.652

จากตาราง 11 พบว่า Communality (h^2) มีค่าตั้งแต่ 0.513 ถึง 0.716 จะเห็นได้ว่า Communality (h^2) มีค่าสูง จึงถือได้ว่าข้อความแต่ละข้อสามารถวัดองค์ประกอบร่วมกันได้

1.3.2 ค่าไอเกน (Eigen values) เป็นผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ บอกถึงสัดส่วนข้อความที่สกัดได้ในองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบ ดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้

องค์ประกอบ	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Eigen value	% ความแปรปรวน	% ความแปรปรวนสะสม	Eigen value	% ความแปรปรวน	% ความแปรปรวนสะสม
1	24.834	44.346	44.346	24.834	44.346	44.346
2	3.154	5.633	49.978	3.154	5.633	49.978
3	2.041	3.644	53.622	2.041	3.644	53.622
4	1.382	2.468	56.091	1.382	2.468	56.091
5	1.248	2.229	58.319	1.248	2.229	58.319
6	1.192	2.128	60.447	1.192	2.128	60.447
7	1.068	1.907	62.354	1.068	1.907	62.354
8	0.983	1.755	64.109			
9	0.927	1.656	65.765			
10	0.831	1.484	67.249			

ตาราง 12 (ต่อ)

องค์ประกอบ	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Eigen value	% ความแปรปรวน	% ความแปรปรวนสะสม	Eigen value	% ความแปรปรวน	% ความแปรปรวนสะสม
11	0.813	1.452	68.701			
12	0.790	1.411	70.112			
13	0.719	1.283	71.396			
14	0.695	1.240	72.636			
15	0.674	1.203	73.839			
16	0.654	1.168	75.006			
17	0.619	1.105	76.112			
18	0.591	1.055	77.166			
19	0.562	1.004	78.171			
20	0.540	0.965	79.135			
21	0.529	0.944	80.079			
22	0.501	0.894	80.973			
23	0.488	0.872	81.845			
24	0.481	0.859	82.704			
25	0.468	0.836	83.540			
26	0.449	0.801	84.341			
27	0.436	0.779	85.120			
28	0.421	0.751	85.871			
29	0.410	0.732	86.603			
30	0.405	0.723	87.327			
31	0.391	0.699	88.025			
32	0.384	0.686	88.711			

ตาราง 12 (ต่อ)

องค์ประกอบ	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Eigen value	% ความแปรปรวน	% ความแปรปรวนสะสม	Eigen value	% ความแปรปรวน	% ความแปรปรวนสะสม
33	0.375	0.670	89.381			
34	0.361	0.644	90.025			
35	0.353	0.630	90.655			
36	0.344	0.614	91.269			
37	0.332	0.593	91.862			
38	0.319	0.570	92.432			
39	0.312	0.558	92.990			
40	0.308	0.550	93.540			
41	0.296	0.528	94.068			
42	0.285	0.509	94.577			
43	0.274	0.490	95.067			
44	0.268	0.479	95.546			
45	0.255	0.456	96.001			
46	0.246	0.440	96.441			
47	0.241	0.431	96.872			
48	0.236	0.422	97.294			
49	0.219	0.392	97.686			
50	0.210	0.375	98.061			
51	0.204	0.364	98.425			
52	0.202	0.361	98.786			
53	0.191	0.341	99.127			
54	0.181	0.322	99.449			

ตาราง 12 (ต่อ)

องค์ประกอบ	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings		
	Eigen value	% ความแปรปรวน	% ความแปรปรวนสะสม	Eigen value	% ความแปรปรวน	% ความแปรปรวนสะสม
55	0.173	0.308	99.758			
56	0.136	0.242	100.000			

จากตาราง 12 พบว่า ค่าไอเกน (Eigen value) ซึ่งเป็นผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่า 1 มี 7 องค์ประกอบ จากการหมุนแกนองค์ประกอบ (Rotation) ว่าตัวแปรแต่ละตัวแปรอยู่ในองค์ประกอบใด ผู้วิจัยเลือกตัวแปรที่มีน้ำหนักมากกว่า 0.500 เนื่องจากตัวแปรสังเกตได้ (ข้อคำถาม) มีจำนวนมาก แล้วพิจารณาเป็นองค์ประกอบ แต่เนื่องจากบางองค์ประกอบมีข้อคำถามไม่ถึง 3 ข้อ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่ไม่ชัดเจน ปรากฏว่าได้ องค์ประกอบใหม่ 6 องค์ประกอบ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 60.477 ของความแปรปรวนของแรงจูงใจในการเลือกเรียน ดังตาราง 13

ตาราง 13 การหมุนแกนองค์ประกอบ (Rotation)

ข้อ	องค์ประกอบ					
	1	2	3	4	5	6
1				0.702		
2				0.701		
3				0.580		
4				0.669		
5				0.545		
6				0.572		
7				0.476		

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ					
	1	2	3	4	5	6
9			0.575			
11			0.703			
12			0.582			
13			0.528			
14			0.655			
15						0.318
18						0.525
19						0.539
20						0.634
21						0.710
22					0.540	
23					0.527	
24					0.637	
25					0.638	
26					0.557	
27					0.527	
28					0.557	
30	0.505					
31	0.532					
32	0.544					
33	0.572					
34	0.603					
35	0.574					
36	0.574					
37	0.652					

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	องค์ประกอบ					
	1	2	3	4	5	6
38	0.702					
39	0.723					
40	0.726					
41	0.618					
42	0.525					
45		0.499				
49		0.493				
50		0.637				
51		0.715				
52		0.754				
53		0.741				
54		0.757				
55		0.750				
56		0.712				

จากตาราง 13 พบว่า การพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบในการวิจัยครั้งนี้เป็นผลจากการหมุนแกนองค์ประกอบ (Rotation) ว่าตัวแปรแต่ละตัวอยู่ในองค์ประกอบใดมากกว่า 0.300 แล้วพิจารณาเป็นองค์ประกอบผลการวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปรากฏว่าได้องค์ประกอบใหม่ 6 องค์ประกอบ 46 ตัวแปร พร้อมทั้งตั้งชื่อองค์ประกอบและนำเสนอในตาราง 14-19

1.3.3 ตั้งชื่อองค์ประกอบ

เมื่อคัดเลือกตัวแปรเข้าองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งแล้วต่อมาก็คือการตั้งชื่อให้แต่ละองค์ประกอบ ผู้วิจัยตั้งชื่อตามความคล้ายคลึงกันของตัวแปรที่อยู่ในองค์ประกอบ โดยตั้งชื่อใหม่ที่สอดคล้องกับแนวความคิดของผู้วิจัยเองและสื่อความหมายของตัวแปรทุกตัวที่อยู่ในองค์ประกอบนั้นได้ ดังนั้นจำนวนองค์ประกอบที่ชัดเจนจึงมี 6 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบมีคำถามดังต่อไปนี้

ตาราง 14 องค์ประกอบที่ 1

ข้อที่	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
30	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยมีความสะอาด	0.505
31	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากห้องเรียนมีสภาพโดยภาพรวมสะอาด	0.532
32	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีโรงอาหารที่ถูกสุขลักษณะ	0.544
33	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะที่นี่มีโรงอาหารสาธารณสุขปลอดภัยเพียงพอกับความต้องการ	0.572
34	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากห้องน้ำ ห้องส้วมได้รับการดูแลความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ	0.603
35	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีสนามกีฬาในร่มและสนามกีฬากลางแจ้งสะดวกสบายในการออกกำลังกาย	0.574
36	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีห้องสมุดที่ทันสมัย	0.574
37	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะมีบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย (WIFI) ทั่วถึงในมหาวิทยาลัย	0.652
38	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีบริการเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นข้อมูลเพียงพอ	0.702
39	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีที่จอดรถกว้างขวางและเพียงพอ	0.723
40	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีการจัดการด้านความปลอดภัยที่ดี	0.726
41	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นไว้บริการอย่างครบถ้วน เช่น สถานพยาบาล สนามกีฬา สระว่ายน้ำ โรงอาหาร	0.618

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
42	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากมีทุนสนับสนุนการศึกษาของสถาบัน	0.525
ผลรวมความแปรปรวน		24.834
ร้อยละของความแปรปรวน		44.346
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม		44.346

จากตาราง 14 พบว่า องค์ประกอบที่ 1 ประกอบด้วย 13 ข้อคำถาม คือ ข้อคำถามข้อที่ 30-42 ข้อคำถามมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.505 ถึง 0.726 มีค่าผลรวมความแปรปรวน 24.834 คิดเป็นร้อยละ 44.346 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 44.346 พิจารณาข้อคำถามทั้ง 13 ตัวแปร เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม สวัสดิการและการบริการ ดังนั้นเมื่อพิจารณาข้อคำถามทั้งหมดจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ”

ตาราง 15 องค์ประกอบที่ 2

ข้อที่	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
45	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากได้รับข้อมูลประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยจากวารสาร/แผ่นพับ/จดหมายแนะนำที่ส่งไปยังโรงเรียนที่ตรงกับความต้องการ	0.499
49	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากได้รับข้อมูลข่าวสารจากการลงพื้นที่แนะนำการศึกษาของรุ่นพี่ที่โรงเรียน	0.493
50	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากมีเพื่อนเลือกเรียนจำนวนมาก	0.637
51	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากผู้ปกครองสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้	0.715

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
52	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะพี่น้องและญาติสนิทก็สำเร็จการศึกษาจากที่นี่	0.754
53	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากได้รับคำแนะนำจากครูแนะแนวให้เลือกมหาวิทยาลัยแห่งนี้	0.741
54	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะครูที่โรงเรียนก็จบการศึกษาจากที่นี่	0.757
55	ข้าพเจ้ามุ่งมาเรียน มรм.เพราะต้องการเป็นเหมือนรุ่นพี่ที่ได้เรียนต่อ ณ มหาวิทยาลัยแห่งนี้	0.750
56	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากได้รับคำแนะนำจากรุ่นพี่มาแนะแนวให้เลือกมหาวิทยาลัยแห่งนี้	0.712
ผลรวมความแปรปรวน		3.154
ร้อยละของความแปรปรวน		5.633
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม		49.978

จากตาราง 15 พบว่า องค์ประกอบที่ 2 ประกอบด้วย 9 ข้อความ คือ ข้อความข้อที่ 45, 49-56 ข้อความมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.493 ถึง 0.757 มีค่าผลรวมความแปรปรวน 3.154 คิดเป็นร้อยละ 5.633 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 49.978 พิจารณาข้อความทั้ง 9 ตัวแปร เป็นคำถามเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ ความเชื่อและค่านิยม ดังนั้นเมื่อพิจารณาข้อความทั้งหมดจึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “องค์ประกอบด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม”

ตาราง 16 องค์ประกอบที่ 3

ข้อที่	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
9	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากหลักสูตรที่เปิดสอนมีคุณภาพ	0.575
11	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากหลักสูตรที่เปิดสอนเป็นที่นิยมและทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน	0.582

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
12	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการบัณฑิตในตลาดแรงงานเปิดสอนอยู่	0.703
13	ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เพราะค่าเทอมไม่แพง	0.528
14	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากค่าใช้จ่ายทั่วไป (นอกเหนือจากค่าเทอม) ไม่สูงเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น	0.655
ผลรวมความแปรปรวน		2.041
ร้อยละของความแปรปรวน		3.644
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม		53.622

จากตาราง 16 พบว่า องค์ประกอบที่ 3 ประกอบด้วย 5 ข้อคำถาม คือ ข้อคำถามข้อที่ 9, 11-14 ข้อคำถามมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.528 ถึง 0.703 มีค่าผลรวมความแปรปรวน 2.041 คิดเป็นร้อยละ 3.644 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 53.622 พิจารณาข้อคำถามทั้ง 5 ตัวแปร เป็นคำถามเกี่ยวกับหลักสูตร จึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “องค์ประกอบด้านหลักสูตร”

ตาราง 17 องค์ประกอบที่ 4

ข้อที่	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
22	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีอุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยี ที่ทันสมัย	0.702
23	ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เพราะมีห้องเรียนพร้อมใช้ ที่ทันสมัย	0.701
24	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีห้องปฏิบัติการทางภาษา ที่ทันสมัย	0.580
25	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะมีอุปกรณ์การเรียนการสอน ที่ให้นักศึกษาได้ใช้จริง	0.669

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
26	ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีอุปกรณ์ การปฏิบัติการวิทยาศาสตร์อย่างเพียงพอ	0.545
27	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีเอกสาร ตำรา หนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ ทันสมัยเพียงพอสำหรับนักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง	0.572
28	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีศูนย์คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย	0.476
ผลรวมความแปรปรวน		1.382
ร้อยละของความแปรปรวน		2.468
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม		56.091

จากตาราง 17 พบว่า องค์ประกอบที่ 4 ประกอบด้วย 7 ข้อความ คือข้อความข้อที่ 22-28 ข้อความมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.476 ถึง 0.702 มีค่าผลรวมความแปรปรวน 1.382 คิดเป็นร้อยละ 2.468 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 56.091 พิจารณาข้อความทั้ง 7 ตัวแปร เป็นคำถามเกี่ยวกับสื่อและอุปกรณ์การเรียน จึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “องค์ประกอบด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน”

ตาราง 18 องค์ประกอบที่ 5

ข้อที่	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
1	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง	0.540
2	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่เก่าแก่ เปิดสอนมานาน	0.527
3	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยที่มีศิษย์เก่า ที่ประสบความสำเร็จ	0.637
4	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับ การยอมรับและศรัทธาจากสังคม	0.638

ตาราง 18 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
5	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่มีบทบาทต่อการพัฒนาชุมชน	0.557
6	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีงานประเพณีมหาวิทยาลัยที่ยิ่งใหญ่	0.527
7	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ในตัวเมือง	0.557
ผลรวมความแปรปรวน		1.248
ร้อยละของความแปรปรวน		2.229
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม		58.319

จากตาราง 18 พบว่า องค์ประกอบที่ 5 ประกอบด้วย 7 ข้อความ คือ ข้อความข้อที่ 1-7 ข้อความมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.527 ถึง 0.638 มีค่าผลรวมความแปรปรวน 1.248 คิดเป็นร้อยละ 2.229 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 58.319 พิจารณาข้อความทั้ง 7 ตัวแปร เป็นคำถามเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย จึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “องค์ประกอบด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย”

ตาราง 19 องค์ประกอบที่ 6

ข้อที่	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
15	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ	0.318
18	ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เพราะอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการ	0.525
19	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิด้านวิชาการสูง	0.539
20	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนมีบุคลิกภาพดี	0.634

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
21	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรณ.เนื่องจากมีอาจารย์ผู้สอนมีความเป็นกันเอง	0.710
ผลรวมความแปรปรวน		1.192
ร้อยละของความแปรปรวน		2.128
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม		60.447

จากตาราง 19 พบว่า องค์ประกอบที่ 6 ประกอบด้วย 5 ข้อคำถาม คือ ข้อ 15, 18-21 ข้อคำถามมีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.318 ถึง 0.710 มีค่าผลรวมความแปรปรวน 1.192 คิดเป็นร้อยละ 2.128 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 60.447 พิจารณาข้อคำถามทั้ง 5 ตัวแปร เป็นคำถามเกี่ยวกับอาจารย์ผู้สอน จึงตั้งชื่อองค์ประกอบนี้ว่า “องค์ประกอบด้านอาจารย์ผู้สอน”

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของการวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า ได้องค์ประกอบทั้งสิ้น 6 องค์ประกอบ แต่เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ตั้งแต่ 0.300 ขึ้นไป และมีตัวแปรอย่างน้อย 3 ตัวแปรขึ้นไป สามารถจัดองค์ประกอบและได้ตั้งชื่อองค์ประกอบแต่ละด้าน โดยพิจารณาจากลักษณะตัวบ่งชี้เหล่านั้นมุ่งชี้นำร่วมกัน ดังปรากฏในตาราง 20

ตาราง 20 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

องค์ประกอบ	ชื่อองค์ประกอบ	จำนวนตัวแปร
1	ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ	13
2	ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม	9
3	ด้านหลักสูตร	5
4	ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน	7
5	ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	7
6	ด้านอาจารย์ผู้สอน	5
	รวม	46

จากตาราง 20 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ จำนวน 46 ตัวแปร เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ตั้งแต่ 0.300 ขึ้นไป และมีตัวแปรอย่างน้อย 3 ตัวแปรขึ้นไป จึงมีตัวแปรที่ไม่ผ่านตามเกณฑ์การพิจารณา ดังนั้นจึงสามารถเขียนเป็นโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จากองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ จำนวน 46 ตัวแปร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) ของตัวแปรแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามในขั้นตอนต่อไป

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 46 ตัวแปร ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม ด้านหลักสูตร ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และด้านอาจารย์ผู้สอน นำมาวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) ได้ดังนี้

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 46 ตัวแปร นำผลการวิเคราะห์ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม ด้านหลักสูตร ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย และด้านอาจารย์ผู้สอน ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างขององค์ประกอบด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแบ่งออกเป็น 6 โมเดล ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ ประกอบด้วย 13 ตัวแปร
 ดังตาราง 21 และภาพประกอบ 3

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ

ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
X1	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยมีความสะอาด	0.608	0.494	0.071

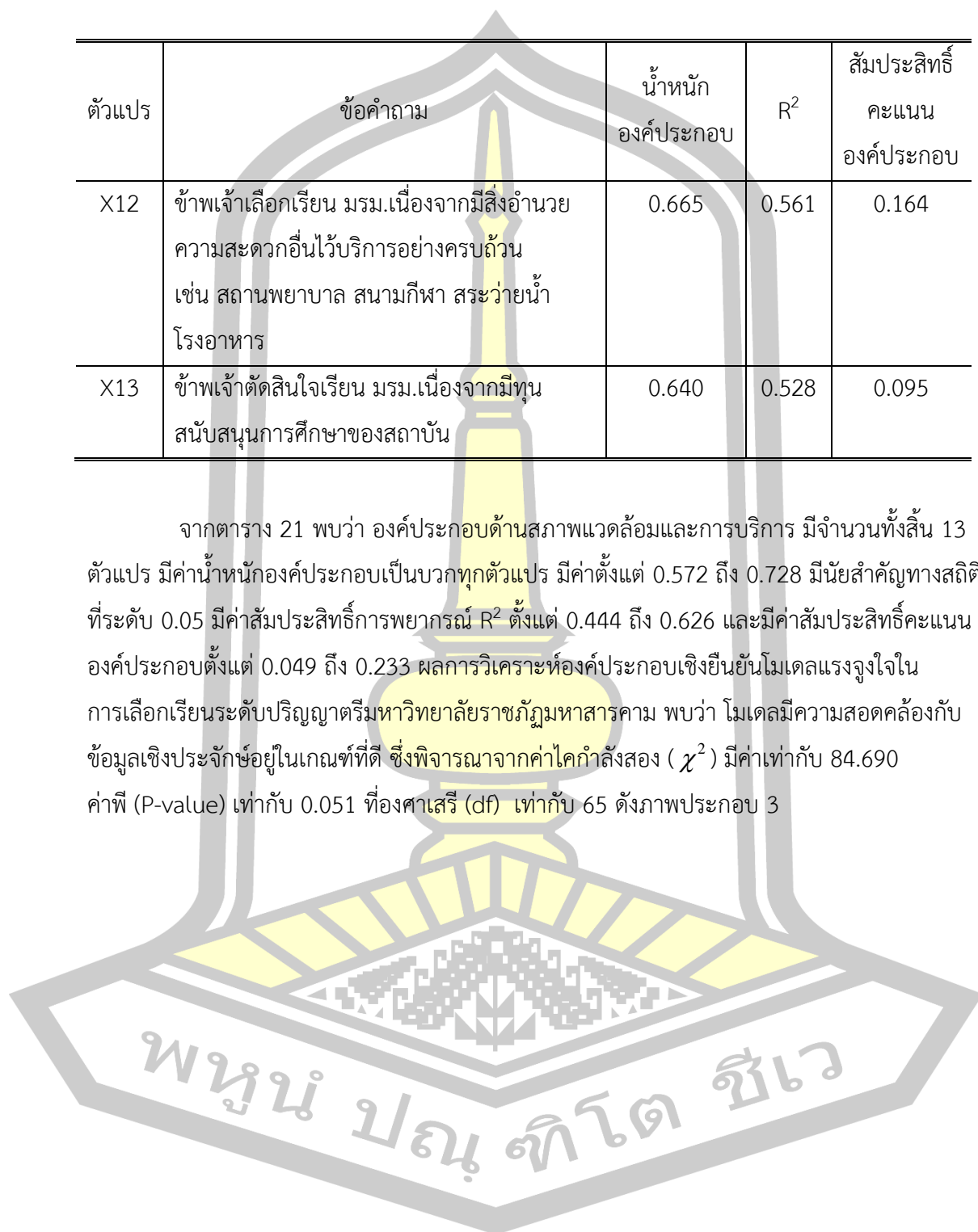
ตาราง 21 (ต่อ)

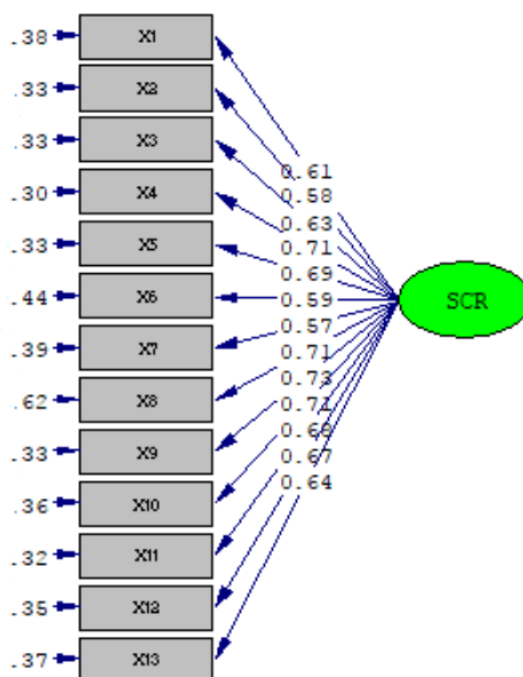
ตัวแปร	ข้อความถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
X2	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากห้องเรียนมีสภาพโดยภาพรวมสะอาด	0.578	0.500	0.064
X3	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีโรงอาหารที่ถูกสุขลักษณะ	0.634	0.547	0.053
X4	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะที่นี่มีโรงอาหารสาธารณสุขปลอดภัยที่เพียงพอกับความต้องการ	0.710	0.626	0.164
X5	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากห้องน้ำห้องส้วมได้รับการดูแลความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ	0.694	0.596	0.233
X6	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีสนามกีฬาในร่มและสนามกีฬากลางแจ้งสะดวกสบายในการออกกำลังกาย	0.594	0.447	0.049
X7	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีห้องสมุดที่ทันสมัย	0.572	0.455	0.056
X8	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะมีบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย (WIFI) อย่างทั่วถึงในมหาวิทยาลัย	0.706	0.444	0.111
X9	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีบริการเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นข้อมูลเพียงพอ	0.728	0.615	0.138
X10	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีที่จอดรถกว้างขวางและเพียงพอ	0.708	0.579	0.118
X11	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีการจัดการด้านความปลอดภัยที่ดี	0.683	0.591	0.062

ตาราง 21 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
X12	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นไว้บริการอย่างครบถ้วน เช่น สถานพยาบาล สนามกีฬา สระว่ายน้ำ โรงอาหาร	0.665	0.561	0.164
X13	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากมีทุนสนับสนุนการศึกษาของสถาบัน	0.640	0.528	0.095

จากตาราง 21 พบว่า องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมและบริการ มีจำนวนทั้งสิ้น 13 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวกทุกตัวแปร มีค่าตั้งแต่ 0.572 ถึง 0.728 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ R² ตั้งแต่ 0.444 ถึง 0.626 และมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบตั้งแต่ 0.049 ถึง 0.233 ผลการวิเคราะห์หึ่งองค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งพิจารณาจากค่าไคกำลังสอง (χ^2) มีค่าเท่ากับ 84.690 ค่าพี (P-value) เท่ากับ 0.051 ที่องศาเสรี (df) เท่ากับ 65 ดึงภาพประกอบ 3

Chi-Square=84.69, df=65, P-value=0.05098, RMSEA=0.018

ภาพประกอบ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการประชาสัมพันธ์และค่านิยม ประกอบด้วย 9 ตัวแปร ดังตาราง 22 และภาพประกอบ 4

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม

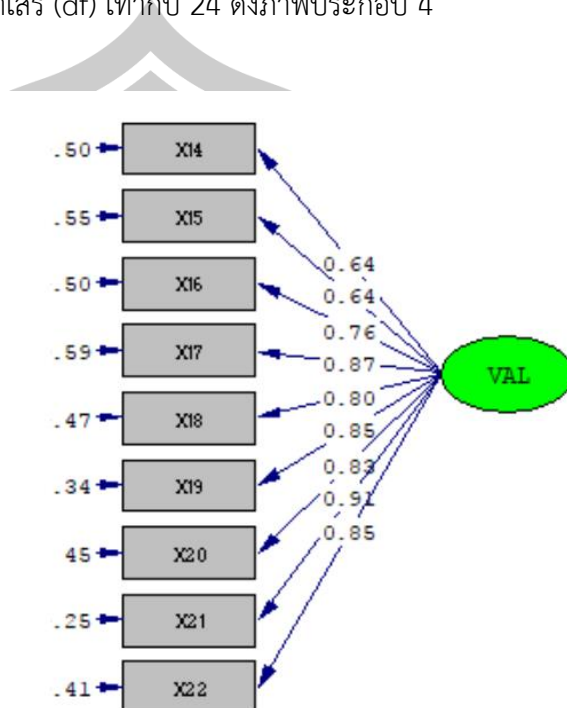
ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
X14	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากได้รับข้อมูลประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยจากวารสาร/แผ่นพับ/จดหมายแนะนำที่ส่งไปยังโรงเรียนที่ตรงกับความต้องการ	0.642	0.450	0.037

ตาราง 22 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
15	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากได้รับข้อมูลข่าวสารจากการลงพื้นที่แนะนำการศึกษาของรุ่นพี่ที่โรงเรียน	0.637	0.426	0.022
X16	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากมีเพื่อนเลือกเรียนจำนวนมาก	0.759	0.534	0.127
X17	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากผู้ปกครองสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้	0.871	0.563	0.096
X18	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะพี่น้องและญาติสนิทก็สำเร็จการศึกษาจากที่นี่	0.795	0.574	0.109
X19	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากได้รับคำแนะนำจากครูแนะแนวให้เลือกมหาวิทยาลัยแห่งนี้	0.851	0.683	0.224
X20	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะครูที่โรงเรียนก็จบการศึกษาจากที่นี่	0.833	0.605	0.028
X21	ข้าพเจ้ามุ่งมาเรียน มรм.เพราะต้องการเป็นเหมือนรุ่นพี่ที่ได้เรียนต่อ ณ มหาวิทยาลัยแห่งนี้	0.846	0.638	0.137
X22	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากได้รับคำแนะนำจากรุ่นพี่มาแนะแนวให้เลือกมหาวิทยาลัยแห่งนี้	0.914	0.772	0.356

จากตาราง 22 พบว่า องค์ประกอบด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม มีจำนวนทั้งสิ้น 9 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวกทุกตัวแปร มีค่าตั้งแต่ 0.637 ถึง 0.914 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ R² ตั้งแต่ 0.426 ถึง 0.772 และมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบตั้งแต่ 0.022 ถึง 0.356 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า โมเดลมีความสอดคล้อง

กับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งพิจารณาจากค่าไคกำลังสอง (χ^2) มีค่าเท่ากับ 34.070 ค่าพี (P-value) เท่ากับ 0.083 ที่องศาเสรี (df) เท่ากับ 24 ดังภาพประกอบ 4

Chi-Square=34.07, df=24, P-value=0.08339, RMSEA=0.021

ภาพประกอบ 4 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของหลักสูตร ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ดังตาราง 23 และภาพประกอบ 5

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านหลักสูตร

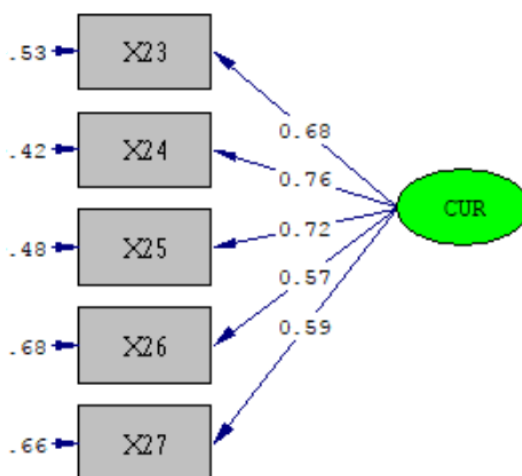
ตัวแปร	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
X23	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากหลักสูตรที่เปิดสอนมีคุณภาพ	0.684	0.468	0.306

ตาราง 23 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ
X24	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากหลักสูตร ที่เปิดสอนเป็นที่นิยมและทันต่อเหตุการณ์ใน ปัจจุบัน	0.764	0.584	0.510
X25	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีหลักสูตร ที่ตรงกับความต้องการบัณฑิตในตลาดแรงงาน เปิดสอนอยู่	0.724	0.525	0.367
X26	ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เพราะค่าเทอม ไม่แพง	0.567	0.321	0.209
X27	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากค่าใช้จ่าย ทั่วไป (นอกเหนือจากค่าเทอม) ไม่สูงเมื่อเทียบ กับมหาวิทยาลัยอื่น	0.587	0.344	0.108

จากตาราง 23 พบว่า องค์ประกอบด้านหลักสูตร มีจำนวนทั้งสิ้น 9 ตัวแปร มีค่าน้ำหนัก
องค์ประกอบเป็นบวก ทุกตัวแปรมีค่าตั้งแต่ 0.567 ถึง 0.764 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่า
สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ R² ตั้งแต่ 0.321 ถึง 0.584 และมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบตั้งแต่
0.108 ถึง 0.510 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับ
ปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่
ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งพิจารณาจากค่าไคกำลังสอง (χ^2) มีค่าเท่ากับ 5.950 ค่าพี (P-value) เท่ากับ 0.114
ที่องศาเสรี (df) เท่ากับ 3 ดังภาพประกอบ 5

พูน ปณ ทิโต ชีเว

Chi-Square=5.95, df=3, P-value=0.11428, RMSEA=0.032

ภาพประกอบ 5 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้านหลักสูตร

4. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการประชาสัมพันธ์และค่านิยม ประกอบด้วย 7 ตัวแปร ดังตาราง 24 และภาพประกอบ 6

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน

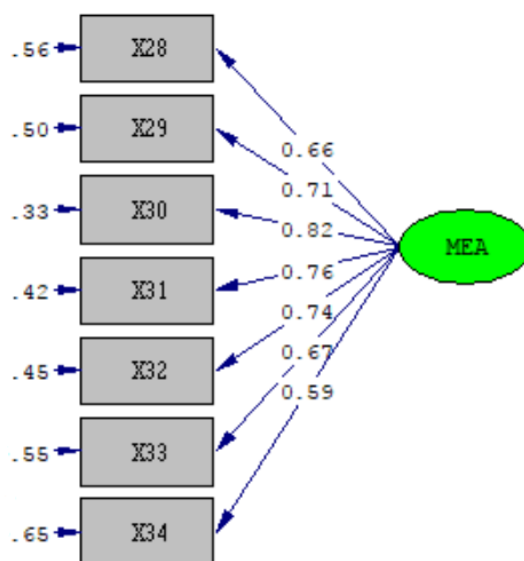
ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
X28	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีอุปกรณ์เครื่องมือ เทคโนโลยีที่ทันสมัย	0.661	0.437	0.078
X29	ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เพราะมีห้องเรียนพร้อมใช้ที่ทันสมัย	0.710	0.504	0.146
X30	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ทันสมัย	0.819	0.671	0.490
X31	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาได้ใช้จริง	0.760	0.578	0.197

ตาราง 24 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
X3 2	ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีอุปกรณ์การปฏิบัติการวิทยาศาสตร์อย่างเพียงพอ	0.744	0.554	0.293
X3 3	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีเอกสาร ตำรา หนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัยเพียงพอสำหรับนักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง	0.669	0.448	0.210
X3 4	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีศูนย์คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย	0.590	0.349	0.117

จากตาราง 24 พบว่า องค์ประกอบด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน มีจำนวนทั้งสิ้น 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวกทุกตัวแปร มีค่าตั้งแต่ 0.590 ถึง 0.819 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ R² ตั้งแต่ 0.349 ถึง 0.671 และมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบตั้งแต่ 0.078 ถึง 0.490 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งพิจารณาจากค่าไคกำลังสอง (χ^2) มีค่าเท่ากับ 23.320 ค่าพี (P-value) เท่ากับ 0.055 ที่องศาเสรี (df) เท่ากับ 14 ดังภาพประกอบ 6

พหุ ประถม โท ชีวะ

Chi-Square=23.32, df=14, P-value=0.05528, RMSEA=0.026

ภาพประกอบ 6 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน

5. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย 7 ตัวแปร ดังตาราง 25 และภาพประกอบ 7

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

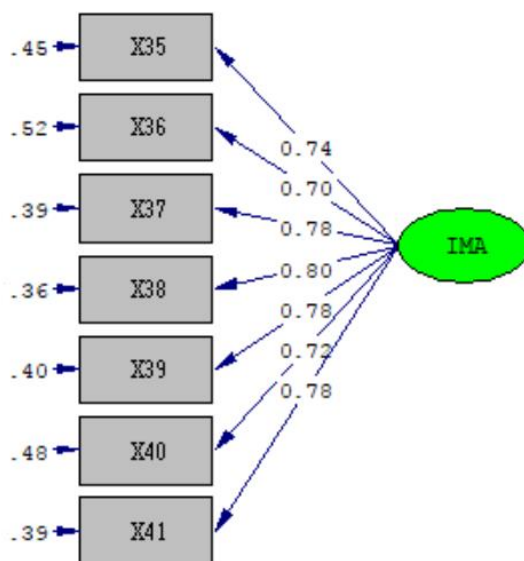
ตัวแปร	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
X35	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง	0.744	0.553	0.197
X36	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่เก่าแก่เปิดสอนมานาน	0.695	0.483	0.050
X37	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยที่มีศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จ	0.782	0.611	0.236

ตาราง 25 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความถาม	น้ำหนัก องค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ
X38	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับการยอมรับและศรัทธาจากสังคม	0.801	0.641	0.283
X39	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่มีบทบาทต่อการพัฒนาชุมชน	0.777	0.604	0.236
X40	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีงานประเพณีมหาวิทยาลัยที่ยิ่งใหญ่	0.718	0.516	0.104
X41	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ในตัวเมือง	0.779	0.607	0.223

จากตาราง 25 พบว่า องค์ประกอบภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มีจำนวนทั้งสิ้น 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวกทุกตัวแปร มีค่าตั้งแต่ 0.695 ถึง 0.801 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ R² ตั้งแต่ 0.483 ถึง 0.641 และมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบตั้งแต่ 0.104 ถึง 0.283 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งพิจารณาจากค่าไคกำลังสอง (χ^2) มีค่าเท่ากับ 21.690 ค่าพี (P-value) เท่ากับ 0.060 ที่องศาเสรี (df) เท่ากับ 13 ดังภาพประกอบ 7

พหุ ประถม โท ชีวะ

Chi-Square=21.69, df=13, P-value=0.06041, RMSEA=0.026

ภาพประกอบ 7 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

6. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของอาจารย์ผู้สอน ประกอบด้วย 5 ตัวแปร ดังตาราง 26 และภาพประกอบ 8

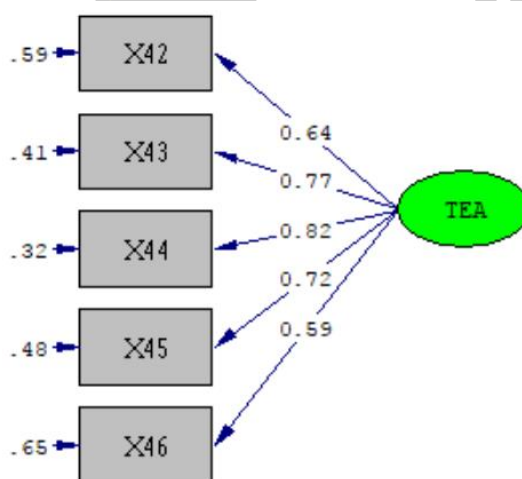
ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านอาจารย์ผู้สอน

ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
X42	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ	0.640	0.410	0.212
X43	ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เพราะอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการ	0.767	0.588	0.373
X44	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากอาจารย์ผู้สอน มีคุณวุฒิตำแหน่งวิชาการสูง	0.824	0.680	0.514

ตาราง 26 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความคำถาม	น้ำหนัก องค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ
X45	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรณ.เนื่องจากอาจารย์ ผู้สอน มีบุคลิกภาพดี	0.722	0.521	0.240
X46	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรณ.เนื่องจากมีอาจารย์ ผู้สอนมีความเป็นกันเอง	0.593	0.352	0.104

จากตาราง 26 พบว่า องค์ประกอบด้านอาจารย์ผู้สอน มีจำนวนทั้งสิ้น 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวกทุกตัวแปร มีค่าตั้งแต่ 0.593 ถึง 0.824 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ R² ตั้งแต่ 0.352 ถึง 0.680 และมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบตั้งแต่ 0.104 ถึง 0.514 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี ซึ่งพิจารณาจากค่าไคกำลังสอง (χ^2) มีค่าเท่ากับ 6.760 ค่าพี (P-value) เท่ากับ 0.149 ท็องศาเสรี (df) เท่ากับ 4 ดังภาพประกอบ 8

Chi-Square=6.76, df=4, P-value=0.14925, RMSEA=0.027

ภาพประกอบ 8 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้านอาจารย์ผู้สอน

1.4 การวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อวิเคราะห์หองค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

จากการพิจารณาค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า โมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไคกำลังสอง (χ^2) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 5344.900 ที่องศาเสรี (df) เท่ากับ 983 ไม่ใกล้เคียง ค่าพี (P-value) เท่ากับ 0.000 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน GFI เท่ากับ 0.808 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว AGFI เท่ากับ 0.789 ค่า SRMR เท่ากับ 0.052 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.067 แสดงว่า โมเดลไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการปรับแก้โมเดลเพื่อให้โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยปรับแก้ค่าดัชนีการปรับปรุงโมเดล (Modification Index : MI) โดยทำการปรับค่าที่มีค่ามากที่สุด จนกระทั่งค่าพี (P-value) มีค่ามากกว่า 0.050 นั่นคือโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงโมเดลที่ปรับแก้ ดังภาพประกอบ 9

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง

ตัวแปร	ข้อความคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
องค์ประกอบที่ 1 ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ				
Y1	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยมีความสะอาด	0.619	0.559	0.112
Y2	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากห้องเรียนมีสภาพโดยภาพรวมสะอาด	0.588	0.515	0.021
Y3	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีโรงอาหารที่ถูกสุขลักษณะ	0.648	0.575	0.129
Y4	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียนมรм.เพราะที่นี่มีโรงอาหารสาธารณะที่เพียงพอกับความต้องการ	0.697	0.606	0.109
Y5	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากห้องน้ำห้องส้วมได้รับการดูแลความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ	0.639	0.518	0.093

ตาราง 27 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ
Y6	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีสนามกีฬาในร่มและสนามกีฬากลางแจ้งสะดวกสบายในการออกกำลังกาย	0.599	0.452	0.037
Y7	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีห้องสมุดที่ทันสมัย	0.596	0.497	0.135
Y8	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะมีบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย (WIFI) อย่างทั่วถึงในมหาวิทยาลัย	0.654	0.387	0.014
Y9	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีบริการเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นข้อมูลเพียงพอ	0.619	0.510	0.083
Y10	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีที่จอดรถกว้างขวางและเพียงพอ	0.681	0.550	0.059
Y11	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีการจัดการด้านความปลอดภัยที่ดี	0.677	0.591	0.110
Y12	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นไว้บริการอย่างครบถ้วน เช่น สถานพยาบาล สนามกีฬา สระว่ายน้ำ โรงอาหาร	0.658	0.551	0.097
Y13	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากมีทุนสนับสนุนการศึกษาของสถาบัน	0.714	0.600	0.123

ตาราง 27 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนัก องค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ
องค์ประกอบที่ 2 ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม				
Y14	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากได้รับข้อมูลประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยจากวารสาร/แผ่นพับ/จดหมายแนะนำที่ส่งไปยังโรงเรียนที่ตรงกับความต้องการ	0.755	0.629	0.253
Y15	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากได้รับข้อมูลข่าวสารจากการลงพื้นที่แนะนำการศึกษาของรุ่นพี่ที่โรงเรียน	0.734	0.572	0.204
Y16	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากมีเพื่อนเลือกเรียนจำนวนมาก	0.776	0.572	0.156
Y17	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากผู้ปกครองสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้	0.816	0.505	0.009
Y18	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะพี่น้องและญาติสนิทก็สำเร็จการศึกษาจากที่นี่	0.764	0.539	0.173
Y19	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากได้รับคำแนะนำจากครูแนะแนวให้เลือกมหาวิทยาลัยแห่งนี้	0.762	0.557	0.054
Y20	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะครูที่โรงเรียนก็จบการศึกษาจากที่นี่	0.743	0.493	0.030
Y21	ข้าพเจ้ามุ่งมาเรียน มรм.เพราะต้องการเป็นเหมือนรุ่นพี่ที่ได้เรียนต่อ ณ มหาวิทยาลัยแห่งนี้	0.764	0.539	0.047

ตาราง 27 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
Y22	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากได้รับคำแนะนำจากรุ่นพี่มาแนะแนวให้เลือกมหาวิทยาลัยแห่งนี้	0.789	0.554	0.136
Y23	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากหลักสูตรที่เปิดสอนมีคุณภาพ	0.531	0.491	0.278
องค์ประกอบที่ 3 ด้านหลักสูตร				
Y24	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากหลักสูตรที่เปิดสอนเป็นที่นิยมและทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน	0.409	0.298	0.035
Y25	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการบัณฑิตในตลาดแรงงานเปิดสอนอยู่	0.509	0.460	0.211
Y26	ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เพราะค่าเทอมไม่แพง	0.493	0.319	0.091
Y27	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากค่าใช้จ่ายทั่วไป (นอกเหนือจากค่าเทอม) ไม่สูงเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น	0.488	0.351	0.128
องค์ประกอบที่ 4 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน				
Y28	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีอุปกรณ์เครื่องมือ เทคโนโลยีที่ทันสมัย	0.583	0.493	0.164
Y29	ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เพราะมีห้องเรียนพร้อมใช้ที่ทันสมัย	0.569	0.510	0.162
Y30	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ทันสมัย	0.614	0.594	0.382

ตาราง 27 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
Y31	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาได้ใช้จริง	0.558	0.532	0.149
Y32	ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีอุปกรณ์การปฏิบัติการวิทยาศาสตร์อย่างเพียงพอ	0.515	0.442	0.099
Y33	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีเอกสารตำรา หนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัยเพียงพอสำหรับนักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง	0.598	0.458	0.196
Y34	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีศูนย์คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย	0.516	0.369	0.161
องค์ประกอบที่ 5 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย				
Y35	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง	0.681	0.566	0.184
Y36	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่เก่าแก่เปิดสอนมานาน	0.676	0.503	0.047
Y37	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยที่มีศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จ	0.677	0.532	0.122
Y38	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับการยอมรับและศรัทธาจากสังคม	0.672	0.594	0.201

ตาราง 27 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อความคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ
Y39	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่มีบทบาทต่อการพัฒนาชุมชน	0.668	0.617	0.167
Y40	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีงานประเพณีมหาวิทยาลัยที่ยิ่งใหญ่	0.646	0.620	0.230
Y41	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ในตัวเมือง	0.608	0.620	0.140
องค์ประกอบที่ 6 ด้านอาจารย์ผู้สอน				
Y42	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ	0.516	0.438	0.219
Y43	ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เพราะอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการ	0.573	0.564	0.272
Y44	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากอาจารย์ผู้สอน มีคุณวุฒิตำานวิชาการสูง	0.564	0.551	0.235
Y45	ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากอาจารย์ผู้สอน มีบุคลิกภาพดี	0.598	0.522	0.171
Y46	ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากมีอาจารย์ผู้สอนมีความเป็นกันเอง	0.481	0.375	0.108

จากตาราง 27 พบว่า ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบอันดับสอง พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าตั้งแต่ 0.409 ถึง 0.816 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R²) ตั้งแต่ 0.298 ถึง 0.620 และมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบตั้งแต่ 0.021 ถึง 0.382

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า

1. องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมและบริการ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากมีทุนสนับสนุนการศึกษาของสถาบัน ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.714
2. องค์ประกอบด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากผู้ปกครองสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.816
3. องค์ประกอบด้านหลักสูตร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากหลักสูตรที่เปิดสอนมีคุณภาพ ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.531
4. องค์ประกอบด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ทันสมัย ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.614
5. องค์ประกอบด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.681
6. องค์ประกอบด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุดคือ ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนมีบุคลิกภาพดี ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.598

ตาราง 28 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง

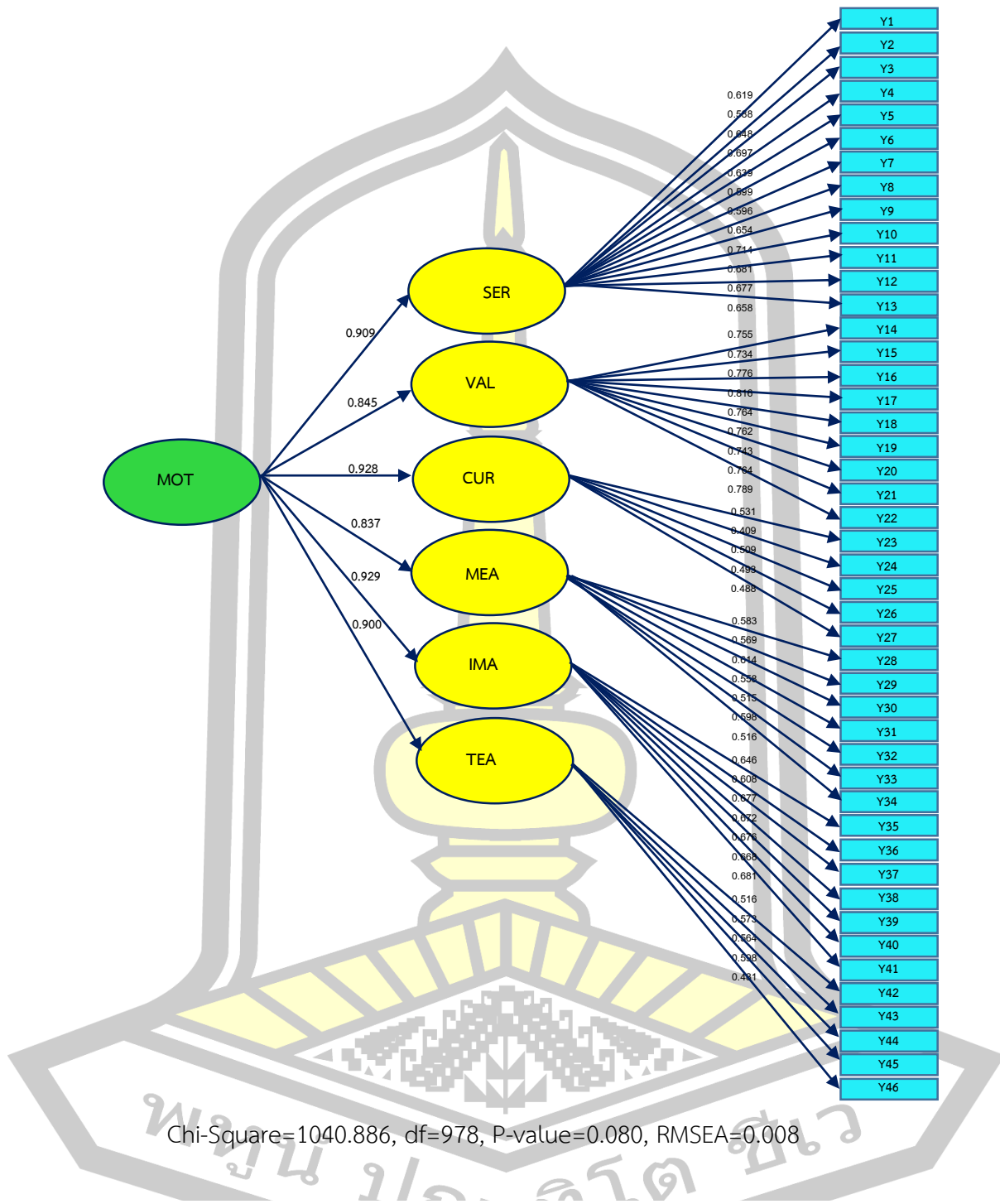
องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²
1. ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ	0.909	0.826
2. ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม	0.845	0.714
3. ด้านหลักสูตร	0.928	0.816
4. ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน	0.837	0.700
5. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	0.929	0.862
6. ด้านอาจารย์ผู้สอน	0.900	0.810

$\chi^2=1040.886$ $df=978$ $P\text{-value}=0.080$

GFI=0.956 AGFI=0.952 SRMR=0.031 RMSEA=0.008

จากตาราง 28 พบว่า ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ทั้ง 6 ด้าน มีค่าเป็นบวก มีค่าตั้งแต่ 0.837 ถึง 0.929 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกค่า โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตร ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม และด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน น้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.929, 0.928, 0.909, 0.900, 0.845 และ 0.837 ตามลำดับ มีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ค่าไคกำลังสอง (χ^2) เท่ากับ 1040.886 มีค่าพี (P-value) เท่ากับ 0.080 ที่องศาเสรี (df) เท่ากับ 978 ค่า GFI เท่ากับ 0.956 ค่า AGFI เท่ากับ 0.952 ค่า SRMR เท่ากับ 0.031 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.008 แสดงว่าโมเดลมีความตรงเชิงโครงสร้าง ดังภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ปรับแก้

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียน

การศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ได้ผลดังตาราง 29

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของข้อความถามและแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับ
ปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตัวแปร	\bar{x}	S	ความหมาย
องค์ประกอบที่ 1 ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ	3.639	0.684	สูง
1. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยมีความสะอาด	3.705	0.869	สูง
2. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากห้องเรียนมีสภาพโดยภาพรวมสะอาด	3.719	0.821	สูง
3. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีโรงอาหารที่ถูกต้อง สุขลักษณะ	3.634	0.864	สูง
4. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะที่นี่มีโรงอาหาร สาธารณสุขปลอดภัยเพียงพอกับความต้องการ	3.560	0.896	สูง
5. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากห้องน้ำห้องส้วมได้รับการ ดูแลความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ	3.597	0.898	สูง
6. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีสนามกีฬา ในร่มและ สนามกีฬากลางแจ้งสะดวกสบายในการออกกำลังกาย	3.700	0.887	สูง
7. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีห้องสมุดที่ทันสมัย	3.776	0.848	สูง
8. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะมีบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย (WIFI) อย่างทั่วถึงในมหาวิทยาลัย	3.535	1.062	สูง
9. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีบริการเครื่อง คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นข้อมูลเพียงพอ	3.562	0.926	สูง
10. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีที่จอดรถกว้างขวาง และเพียงพอ	3.566	0.933	สูง

ตาราง 29 (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{x}	S	ความหมาย
11. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีการจัดการด้านความปลอดภัยที่ดี	3.624	0.895	สูง
12. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นไว้บริการอย่างครบถ้วน เช่น สถานพยาบาล สนามกีฬา สระว่ายน้ำ โรงอาหาร	3.701	0.887	สูง
13. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากมีทุนสนับสนุนการศึกษาของสถาบัน	3.636	0.882	สูง
องค์ประกอบที่ 2 ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม	3.546	0.828	สูง
1. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากได้รับข้อมูลประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยจากวารสาร/แผ่นพับ/จดหมายแนะนำที่ส่งไปยังโรงเรียนที่ตรงกับความต้องการ	3.614	0.958	สูง
2. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากได้รับข้อมูลข่าวสารจากการลงพื้นที่แนะนำการศึกษาของรุ่นพี่ที่โรงเรียน	3.582	0.982	สูง
3. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากมีเพื่อนเลือกเรียนจำนวนมาก	3.481	1.043	ปานกลาง
4. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากผู้ปกครองสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้	3.549	1.055	สูง
5. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะพี่น้องและญาติสนิทก็สำเร็จการศึกษาจากที่นี่	3.402	1.160	ปานกลาง
6. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากได้รับคำแนะนำจากครูแนะแนวให้เลือกมหาวิทยาลัยแห่งนี้	3.515	1.067	สูง
7. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะครูที่โรงเรียนก็จบการศึกษาจากที่นี่	3.499	1.028	ปานกลาง
8. ข้าพเจ้ามุ่งมาเรียน มรм.เพราะต้องการเป็นเหมือนรุ่นพี่ที่ได้เรียนต่อ ณ มหาวิทยาลัยแห่งนี้	3.583	1.042	สูง

ตาราง 29 (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{x}	S	ความหมาย
9. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากได้รับคำแนะนำจากรุ่นพี่มาแนะแนวให้เลือกมหาวิทยาลัยแห่งนี้	3.693	1.064	สูง
องค์ประกอบที่ 3 ด้านหลักสูตร	3.897	0.601	สูง
1. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากหลักสูตรที่เปิดสอนมีคุณภาพ	3.926	0.767	สูง
2. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากหลักสูตรที่เปิดสอนเป็นที่นิยมและทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน	3.938	0.757	สูง
3. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการบัณฑิตในตลาดแรงงานเปิดสอนอยู่	3.955	0.758	สูง
4. ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เพราะค่าเทอมไม่แพง	3.836	0.884	สูง
5. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากค่าใช้จ่ายทั่วไป (นอกเหนือจากค่าเทอม) ไม่สูงเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น	3.833	0.834	สูง
องค์ประกอบที่ 4 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน	3.841	0.617	สูง
1. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีอุปกรณ์ เครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัย	3.778	0.833	สูง
2. ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เพราะมีห้องเรียนพร้อมใช้ที่ทันสมัย	3.838	0.798	สูง
3. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ทันสมัย	3.915	0.803	สูง
4. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาได้ใช้จริง	3.897	0.773	สูง
5. ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีอุปกรณ์การปฏิบัติการวิทยาศาสตร์อย่างเพียงพอ	3.899	0.781	สูง

ตาราง 29 (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{x}	S	ความหมาย
6. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีเอกสาร ตำรา หนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัยเพียงพอสำหรับนักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง	3.704	0.892	สูง
7. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีศูนย์คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย	3.855	0.863	สูง
องค์ประกอบที่ 5 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	3.686	0.700	สูง
1. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง	3.688	0.865	สูง
2. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่เก่าแก่เปิดสอนมานาน	3.674	0.856	สูง
3. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยที่มีศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จ	3.667	0.888	สูง
4. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับการยอมรับและศรัทธาจากสังคม	3.737	0.867	สูง
5. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่มีบทบาทต่อการพัฒนาชุมชน	3.596	0.865	สูง
6. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีงานประเพณีมหาวิทยาลัยที่ยิ่งใหญ่	3.766	0.852	สูง
7. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ในตัวเมือง	3.677	0.866	สูง
องค์ประกอบที่ 6 ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.884	0.621	สูง
1. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ	3.926	0.793	สูง
2. ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เพราะอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการ	3.818	0.768	สูง

ตาราง 29 (ต่อ)

ตัวแปร	\bar{x}	S	ความหมาย
3. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรณ.เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิ ด้านวิชาการสูง	3.913	0.772	สูง
4. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรณ.เนื่องจากอาจารย์ผู้สอน มีบุคลิกภาพดี	3.850	0.825	สูง
5. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรณ.เนื่องจากมีอาจารย์ผู้สอน มีความเป็นกันเอง	3.912	0.788	สูง
รวม	3.714	0.587	สูง

จากตาราง 20 พบว่า แรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามในภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.714 โดยมีค่าตั้งแต่ 3.402 ถึง 3.955 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าตั้งแต่ 0.757 ถึง 1.067 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยด้านหลักสูตรอยู่ในระดับสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.897 รองลงมาได้แก่ด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.884 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.841 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.686 ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.639 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.549 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรณ.เนื่องจากหลักสูตรที่เปิดสอนเป็นที่นิยมและทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน มีค่าเท่ากับ 3.955 และตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรณ.เพราะพี่น้องและญาติสนิทที่สำเร็จการศึกษาจากที่นี่ เท่ากับ 3.402 ขณะที่ตัวแปรที่มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงสุดคือ ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรณ.เพราะครูที่โรงเรียนก็จบการศึกษาจากที่นี่ เท่ากับ 1.067 และตัวแปรที่มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำสุดคือ ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรณ.เพราะมีหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการบัณฑิตในตลาดแรงงานเปิดสอนอยู่ เท่ากับ 0.757

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจ

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) ปรากฏว่าตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า KMO (Kaiser-Mayer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) ซึ่งเป็นดัชนีบอกความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าเท่ากับ 0.973 แสดงว่าข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์มีความเหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบ ส่วนการทดสอบด้วย Barrett's Test of Sphericity การทดสอบเมทริกซ์สหสัมพันธ์

ข้อมูลแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า ค่าไคกำลังสองของเมตริกซ์สหสัมพันธ์จากผลการวิเคราะห์ค่าสถิติ Barrett's Test มีค่าเท่ากับ 22129.231 และมีค่านัยสำคัญทางสถิติ 0.000 ซึ่งน้อยกว่า 0.050 แสดงว่าตัวแปรทั้ง 56 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กัน และมีความเหมาะสมสำหรับนำมาใช้วิเคราะห์องค์ประกอบ

1.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 46 ตัวแปร มีน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.318 ถึง 0.757 ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมและบริการ องค์ประกอบด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม องค์ประกอบด้านหลักสูตร องค์ประกอบด้านภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย องค์ประกอบด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน และองค์ประกอบด้านอาจารย์ผู้สอน องค์ประกอบทั้งหมดสามารถอธิบายแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้ร้อยละ 60.447

1.2 องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มี 6 องค์ประกอบ มีรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบดังนี้

1.2.1 องค์ประกอบที่ 1 เรียกชื่อว่าองค์ประกอบ ด้านสภาพแวดล้อมและบริการ ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 13 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.505 ถึง 0.726 อธิบายความแปรปรวนได้มากที่สุดคือร้อยละ 44.346

1.2.2 องค์ประกอบที่ 2 เรียกชื่อว่าองค์ประกอบ ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 9 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.493 ถึง 0.757 อธิบายความแปรปรวนได้มากที่สุดคือร้อยละ 5.633

1.2.3 องค์ประกอบที่ 3 เรียกชื่อว่าองค์ประกอบ ด้านหลักสูตร ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.528 ถึง 0.703 อธิบายความแปรปรวนได้มากที่สุดคือร้อยละ 3.644

1.2.4 องค์ประกอบที่ 4 เรียกชื่อว่าองค์ประกอบ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.476 ถึง 0.702 อธิบายความแปรปรวนได้มากที่สุดคือร้อยละ 2.468

1.2.5 องค์ประกอบที่ 5 เรียกชื่อว่าองค์ประกอบ ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.527 ถึง 0.638 อธิบายความแปรปรวนได้มากที่สุดคือร้อยละ 2.229

1.2.6 องค์ประกอบที่ 6 เรียกชื่อว่าองค์ประกอบ ด้านอาจารย์ผู้สอน ประกอบด้วยตัวแปรจำนวน 5 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.318 ถึง 0.710 อธิบายความแปรปรวนได้มากที่สุดคือร้อยละ 2.128

ตอนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

2.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

2.1.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรกของการวิเคราะห์

องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่าประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 46 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามทั้ง 6 ด้าน เป็นบวก มีค่าตั้งแต่ 0.349 ถึง 0.914 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกค่า แสดงว่า โมเดลมีความตรงเชิงโครงสร้างทุกองค์ประกอบ

2.1.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองด้วยโปรแกรมลิสเรล พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ทั้ง 6 ด้าน มีค่าเป็นบวก มีค่าตั้งแต่ 0.837 ถึง 0.929 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกค่า โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตร ด้านสภาพแวดล้อม และการบริการ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม และด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน น้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.929, 0.928, 0.909, 0.900, 0.845 และ 0.837 ตามลำดับ มีดัชนีวัดระดับความกลมกลืนระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ค่าไคกำลังสอง (χ^2) เท่ากับ 1040.886 มีค่าพี (P-value) เท่ากับ 0.080 ท็องศาเสรี (df) เท่ากับ 978 ค่า GFI เท่ากับ 0.956 ค่า AGFI เท่ากับ 0.952 ค่า SRMR เท่ากับ 0.031 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.008 แสดงว่า โมเดลมีความตรงเชิงโครงสร้าง

ตอนที่ 3 สรุปผลการศึกษาแรงจูงใจ

3.1 ผลการศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏ

มหาสารคาม พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ชั้นปีที่ 1 มีระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามในภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.714 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยด้านหลักสูตรอยู่ในระดับสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.897 รองลงมาได้แก่ด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.884 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.841 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.686 ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.639 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.549 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากหลักสูตรที่เปิดสอนเป็นที่นิยมและทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน มีค่าเท่ากับ 3.955 และตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм. เพราะพี่น้องและญาติสนิทก็สำเร็จการศึกษาจากที่นี่ เท่ากับ 3.402

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (Exploratory Factor Analysis : EFA) พบว่าเมื่อทำการสกัดองค์ประกอบเบื้องต้นมีองค์ประกอบที่มีค่าไอเกนมากกว่า 1 จำนวน 7 องค์ประกอบ เมื่อทำการหมุนแกนองค์ประกอบแบบวาริแมกซ์ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาว่าตัวแปรใดจะอยู่ในองค์ประกอบใด เมื่อค่าน้ำหนักขององค์ประกอบของตัวแปรนั้นที่มีค่าตั้งแต่ 0.300 ขึ้นไปและมีเกณฑ์ขั้นต่ำ คือ ในแต่ละองค์ประกอบจะต้องมีตัวแปรตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป ทำให้ได้องค์ประกอบที่ชัด 6 องค์ประกอบ และสามารถอธิบายความแปรปรวนได้ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 60.447 ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม ด้านหลักสูตร ด้านภาพลักษณ์มหาวิทยาลัย ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน และด้านอาจารย์ผู้สอน ทั้งนี้จากการศึกษาเอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างกรอบแนวคิด และสังเคราะห์ตัวแปรจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน ด้านสภาพแวดล้อม ด้านสวัสดิการและบริการ ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านความเชื่อและค่านิยม ดังนั้นจึงพบว่า มี 2 องค์ประกอบที่ได้ผลแตกต่างจากการสังเคราะห์งานวิจัยก่อนหน้านี้ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเนื้อหาขององค์ประกอบแล้วก็พบว่าต่างก็เป็นส่วนหนึ่งซึ่งกันและกัน และเป็นเรื่องเดียวกัน ข้อคำถามเป็นไปในทางเดียวกันจึงทำให้ไม่สามารถแยกด้านออกจากกันได้ ซึ่งผลที่ได้จากการวิเคราะห์นี้สอดคล้องกับ ชาริกา ศิลปวิชัย และกุลธิดา ธรรมวิวัฒน์ (2558) ได้ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี และแนวทางการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 7 องค์ประกอบมีความสัมพันธ์ในการเลือกเข้าศึกษาต่อภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีในระดับค่อนข้างสูง เรียงน้ำหนักองค์ประกอบดังนี้ 1) สถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอน 3) สิ่งแวดล้อม 4) หลักสูตร 5) ครอบครั้ว 6) ความต้องการของผู้เรียน 7) บุคคลอื่น ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำฝน ลูกคำ (2555) ได้ศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อ/อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอน (สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน) ด้านการให้บริการด้านวิชาการ (ห้องสมุดและห้องปฏิบัติการ การให้บริการของเจ้าหน้าที่ การให้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา) และด้านการ

ให้บริการทั่วไป (ทุน ข้อมูลข่าวสาร สุขภาพ กิจกรรมนักศึกษา) นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีความต้องการและความคาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ วิทยาลัยช่วยทุกข์เพื่อน (2558) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี เรียงจากมากไปน้อยคือ 1) ปัจจัยด้านสวัสดิการและการบริการ 2) ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน 3) ปัจจัยด้านหลักสูตร 4) ปัจจัยด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม 5) ปัจจัยด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน 6) ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย 7) ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ และ 8) ปัจจัยด้านค่านิยม

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไคกำลังสอง (χ^2) เท่ากับ 1040.886 มีดัชนีวัดระดับความน่าจะเป็น (P-value) เท่ากับ 0.080 ที่องศาเสรี (df) เท่ากับ 978 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน เท่ากับ 0.956 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ เท่ากับ 0.952 ค่ารากเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปของคะแนนมาตรฐาน SRMR เท่ากับ 0.031 และค่ารากเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน RMSEA เท่ากับ 0.008 ซึ่งค่าสถิติมีความเหมาะสม ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามทั้ง 6 ด้าน มีค่าเป็นบวก มีค่าตั้งแต่ 0.837 ถึง 0.929 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.050 ทุกค่า โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ องค์ประกอบด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด เท่ากับ 0.929 องค์ประกอบด้านหลักสูตร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.928 องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมและการให้บริการ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด เท่ากับ 0.909 องค์ประกอบด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.900 องค์ประกอบด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.845 และองค์ประกอบด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.837 ตามลำดับ ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมีข้อคำถามที่เที่ยงตรงกับองค์ประกอบที่วัดและมีค่าสถิติผ่านเกณฑ์สอดคล้องกับการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยการพิจารณาความสอดคล้องของโมเดลตามสมการโครงสร้างตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์มีค่าสถิติดังนี้ 1) ค่าไคกำลังสอง (χ^2) ต้องมีค่ามากกว่า 0.050 หรือไม่มีระดับนัยสำคัญ 2) ค่าสถิติไคกำลังสองสัมพันธ์ (χ^2 / df) ควรมีค่าน้อยกว่า 5.000 3) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) ควรมีค่ามากกว่า 0.900 4) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) ควรมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.900 5) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ ควรมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.900 ขึ้นไป 6) ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษเหลือ ควรมีค่าน้อยกว่า 0.050 ถือว่า

โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 7) ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคาดเคลื่อน โดยประมาณที่ดีควรมีค่าน้อยกว่า 0.050 ดังนั้นโมเดลที่ปรับแก้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี คำถามที่ใช้ในการวิจัยสามารถนำไปใช้สำหรับการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบ แรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามได้

2.1 ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแรงจูงใจ ในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่มี่ชื่อเสียงและเปิดสอนมานานกว่า 90 ปี มีความเป็นเลิศทางวิชาการซึ่งเป็นภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยอันจะช่วยให้เกิดการจดจำ การบอกถึง ลักษณะเด่นของมหาวิทยาลัย รวมทั้งก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในเมื่อได้เข้ามาและสำเร็จการศึกษา ออกไป อีกทั้งยังเป็นมหาวิทยาลัยที่มีความเก่าแก่มี่ชื่อเสียง เป็นมหาวิทยาลัยที่สามารถผลิตบัณฑิตให้ เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานหรือได้รับการยอมรับจากสถานประกอบการ โดยมหาวิทยาลัยมีการ จัดการเรียนการสอนที่หลากหลายสาขาวิชาเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน มีความโดดเด่นด้านการ ปฏิบัติเนื่องจากมหาวิทยาลัยได้มีการนำเทคโนโลยีเครื่องมืออุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยมาใช้ ในห้องเรียนในภาคบรรยาย มีชั่วโมงของการปฏิบัติการในห้องปฏิบัติการสำหรับภาคการปฏิบัติ นักศึกษาสามารถเรียนรู้การใช้งานอุปกรณ์และเครื่องมือซึ่งเอื้อต่อการเรียนการสอนให้ลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Cubillo, Sanchez and Cervino ที่พบว่า ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยนั้น ๆ (Cubillo, J. M., Sanchez, J., and Cervino, 2006) และคุณภาพของสถาบัน ชื่อเสียงของสถาบันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถาบันแห่ง นั้น (Chen, C. H. and Zimitai, 2006) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงรัตน์ บำรุงพันธ์ (2550) พบว่า นิสิตรับรู้ว่ามีชื่อเสียง เป็นแรงจูงใจให้ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ ทั้งนี้ เพราะนิสิตรับรู้ถึงชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านชื่อเสียงในความเข้มข้นทางวิชาการ ความประพฤติ ที่เหมาะสมของอาจารย์ การมีสวัสดิการที่ดีและการหางานทำได้อย่างรวดเร็วเมื่อสำเร็จการศึกษาจาก สถาบันแห่งนี้ ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนถึงความสำเร็จในการผลิตบัณฑิตออกสู่สังคม ทำให้นิสิตมีแรงจูงใจใน การเลือกศึกษาต่อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรชัย ชูชีพ (2553) พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษา ภาคปกติต่อปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีการศึกษา 2553 มีความ คิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าค่านิยมของคนไทยในเรื่องสถาบันการศึกษา นั้น ถ้าหากว่าสถาบันการศึกษาใดมีชื่อเสียงมาก ผู้ปกครองและตัวแทนนักศึกษา ก็อยากจะเข้าศึกษา ต่อที่สถาบันนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริจรรยา แก้วสารภูมิ (2556) พบว่า ปัจจัยสำคัญหลัก ๆ ที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาในการเลือกศึกษาต่อคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สูงสุดคือ ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่าน Social Network

2.2 ด้านหลักสูตร เป็นด้านที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามรองลงมาจากด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย แต่เป็นด้านที่มีระดับแรงจูงใจในระดับสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยมีหลักสูตรที่เมื่อเรียนจบแล้วสามารถสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและประกอบอาชีพได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทรวงธรรม ธีระกุล และคณะ (2553) ที่ศึกษาลำดับความสำคัญเปรียบเทียบความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณจากนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษา 2553 พบว่า ลำดับความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณจากปัจจัยทั้ง 7 ปัจจัย ด้านหลักสูตรเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Cubillo, J. M., Sanchez, J., and Cervino (2006) ที่ชี้ว่าหลักสูตรเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อระดับการยอมรับสถาบันการศึกษาของนักเรียน นักเรียนจะทำการเปรียบเทียบหลักสูตรหลาย ๆ หลักสูตร จากหลากหลายสถาบัน และจะเลือกหลักสูตรที่ตัวเองสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับ ภาณุวัฒน์ สว่างแสง (2554) ศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีระบบรับตรงมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2554 พบว่า นิสิตที่ตัดสินใจเข้าศึกษามีแรงจูงใจในการเข้าศึกษารายด้าน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านหลักสูตร ด้านค่าใช้จ่าย ด้านชื่อเสียงสถาบัน และด้านอิทธิพลบุคคลและสื่อ

2.3 ด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ เป็นด้านที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามอยู่ในอันดับสามมีระดับแรงจูงใจอยู่ในระดับสูง โดยเห็นว่า มีการจัดสภาพแวดล้อมโดยรอบมหาวิทยาลัยให้มีบรรยากาศที่ร่มรื่นเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน มีแหล่งเงินทุนสนับสนุนการศึกษาของสถาบัน เช่น กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) / ทุนเฉพาะกิจอื่น ๆ เป็นความสำคัญอันดับแรก ทั้งนี้เนื่องมาจากทางมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามได้มีทุนสนับสนุนทางการศึกษาหลากหลายช่องทาง ซึ่งเหมาะสมสำหรับนักศึกษาที่ต้องการเรียนแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับผู้ที่ต้องการศึกษามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาชัยวัฒน์ เดชาสินธุ์เจริญ (2549) พบว่า ปัจจัยด้านเงินทุนการศึกษาเป็นแรงจูงใจในการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร เช่นมีทุนสนับสนุนจากครอบครัว ทุนสนับสนุนจากหน่วยงาน จากการกู้ยืม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงรัตน์ บำรุงพันธ์ (2550) พบว่า นิสิตที่ได้รับรู้ลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัยดี มีแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ ทั้งนี้เพราะลักษณะทางกายภาพของมหาวิทยาลัยดี เป็นลักษณะที่เหมาะสมในการศึกษาและทำกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรชัย ชูชีพ (2553) พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาภาคปกติต่อปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีการศึกษา 2553 มีความคิดเห็นด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็น

เพราะว่านักศึกษาต้องการที่จะศึกษาในสถาบันที่มีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดี เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ด้านอาจารย์ผู้สอน เป็นด้านที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเป็นอันดับสี่ รองลงมาจากด้านสภาพแวดล้อมและการบริการ มีระดับแรงจูงใจอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน โดยเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจาก คณาจารย์ที่สอนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญตรงกับสาขาที่สอน อีกทั้งยังมีชื่อเสียงและประสบการณ์ และมีคุณวุฒิด้านวิชาการ สอดคล้องกับ พิมพพร ธรรมวิหารคุณ (2552) ที่ได้ศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาการบัญชี หลักสูตรบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันเกษม พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาบัญชี คือ ครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนมีความรู้ความสามารถทางวิชาการสูง มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้อย่างดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณศรี สมบูรณ์ (2552) พบว่า ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอนที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ เชี่ยวชาญในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี และอาจารย์ผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอนมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธ ใจเย็น (2553) พบว่า นักศึกษาจะเลือกสถาบันการศึกษาที่มีคณาจารย์ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน และมีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย โดยมีคณาจารย์ดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนตลอดการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สรรชัย ชูชีพ (2553) พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาภาคปกติต่อปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีการศึกษา 2553 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือ อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เป็นเพราะโดยปกติแล้วนักศึกษามักจะคาดหวังที่จะได้รับการสอนจากอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อที่ผู้เรียนจะได้รับความรู้อย่างเต็มที่

2.5 ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม เป็นด้านที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามมากกว่าด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน โดยรวมมีระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนอยู่ในระดับสูง ในด้านการประชาสัมพันธ์นั้นจะเห็นว่า นักศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารการประชาสัมพันธ์ จากการลงพื้นที่แนะนำแนวการศึกษาของรุ่นพี่ที่โรงเรียน จากวารสาร/แผ่นพับ/จดหมายแนะนำที่ส่งไปยังโรงเรียนที่ตรงกับความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรนทร์ แก้วใหญ่ (2555) พบว่า ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์เป็นแรงจูงใจภายนอกที่เป็นปัจจัยที่สำคัญของการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยเซนต์อีส์ท์บางกอก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธ ใจเย็น (2553) พบว่า องค์ประกอบด้านการโฆษณาการประชาสัมพันธ์ เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ

ส่วนในด้านความเชื่อและค่านิยมนั้น ความเชื่อหรือค่านิยมในตัวของผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา อันได้แก่ ผู้ปกครอง เพื่อน รุ่นพี่ ญาติสนิทหรือคนรู้จักในสถานศึกษาเดิมแนะนำให้เข้าศึกษา รวมไปถึงอาจารย์ในสถานศึกษาเดิมแนะนำให้เข้าศึกษา เช่น อาจารย์ประจำชั้น อาจารย์แนะแนว เป็นอีกแรงจูงใจหนึ่งที่มีผลต่อการเลือกเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราลักษณ์ ฤทธิเดชโยธิน (2544) พบว่าการรับรู้ข่าวสารทางการศึกษาของนักเรียนและผู้ปกครอง การแนะแนวของครู เจตคติต่อการเรียน ค่านิยมทางการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.6 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน เป็นด้านที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามต่ำที่สุด โดยรวมมีระดับแรงจูงใจในการเลือกเรียนของนักศึกษาอยู่ในระดับสูง โดยเห็นว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามมีอุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีห้องเรียนพร้อมใช้ ห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ทันสมัย อีกทั้งมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาได้ใช้จริงและใช้อย่างเพียงพอ รวมถึงการมีศูนย์คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย มีห้องสมุดที่มีเอกสาร ตำรา หนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศและระบบสืบค้นข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัยเพียงพอสำหรับนักศึกษาไว้สืบค้นหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณศรี สมบูรณ์ (2552) พบว่า ปัจจัยทางด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนและเทคโนโลยีมีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ จำนวนห้องเรียนเพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา การติดตั้งเครื่องปรับอากาศ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ห้องปฏิบัติการทางการศึกษาที่เพียงพอ

3. การศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ชั้นปีที่ 1 มีแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นสถาบันการศึกษาเก่าแก่ ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ซึ่งคณาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนของแต่ละหลักสูตร/ สาขาวิชา และหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนได้สอนได้มาตรฐานตามเกณฑ์ของ สกอ. ประกอบกับนโยบายของผู้บริหารในด้านการพัฒนาการเรียนการสอน จะเน้นนักศึกษาหรือผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านงบประมาณ มีการส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในโครงการแนะแนวการศึกษา ตามแผนปฏิบัติการงบประมาณรายจ่ายประจำปีของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในงบเงินอุดหนุน โครงการแนะแนวศึกษาต่อ (มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2560a) ซึ่งได้จัดสรรงบประมาณให้แก่คณะและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ งานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์หลักสูตรที่เปิดสอน การแนะแนวการศึกษาต่อ การจัดทำห้องเรียนพร้อมใช้ การปรับปรุงภูมิทัศน์ การจัดทำสื่อการเรียน

การสอนที่ทันสมัย รวมถึงมีการพัฒนาอาจารย์ให้เพิ่มพูนศักยภาพอยู่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ รายงานผลการประเมินการเรียนการสอน (มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2560d) พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนในด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ วันวิสาข์ แก้วสมบูรณ์ (2560) ได้กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจที่ให้นิสิตเข้าศึกษาต่อขึ้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ด้านความครบถ้วนของสถานศึกษา เช่น มีหลักสูตรตรงตามความต้องการของนักศึกษา มีอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย เป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง อาจารย์ที่สอนมีคุณภาพมีการทดลองการปฏิบัติงานหรือมีการฝึกปฏิบัติงานจริง มีอาคารสถานที่ที่สะดวกสบายมีสวัสดิการต่าง ๆ ด้านค่าจัดการศึกษา เช่น ค่าเล่าเรียนมีความเหมาะสม ระบบการจ่ายค่าเล่าเรียนมีความสะดวกรวมทั้งมีทางเลือกในการชำระเงินค่าเล่าเรียนหลายวิธี ด้านอาคารสถานที่ เช่น มีที่จอดรถกว้างขวางสะดวกสบาย มีสภาพแวดล้อมที่ดี สถานที่ตั้งของสถาบันการศึกษามีความสะดวกสบายในการเดินทาง มีรถประจำทางผ่าน ด้านได้รับอิทธิพลจากการชักจูงจากบุคคลอื่นและสื่อ เช่น ได้รับคำชี้แนะจากเพื่อน ๆ หรืออาจารย์ที่เคยสอนมา ญาติพี่น้องหรือคู่สมรสให้การสนับสนุน ตลอดจนได้รับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น และด้านการเป็นสาขาที่ตรงกับความต้องการของสังคม เนื่องจากนิสิตส่วนใหญ่ก่อนที่จะตัดสินใจเข้าศึกษาต่อจำเป็นต้องมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดังที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในโครงการแนะแนวการศึกษา ตามแผนปฏิบัติการงบประมาณรายจ่ายประจำปีของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในงบเงินอุดหนุน โครงการแนะแนวศึกษาต่อ ซึ่งได้จัดสรรงบประมาณให้แก่คณะและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ งานประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน ให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์หลักสูตรที่เปิดสอน สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และการบริการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับ ขวัญชัย สอนศิริ (2551) ได้ศึกษาแรงจูงใจของนักศึกษาในการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ระดับแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา จังหวัดนครสวรรค์ นักศึกษาส่วนใหญ่มีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย มหาวิทยาลัยควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเลือกเรียนในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ในแต่ละองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ ดังนี้

ตาราง 30 กิจกรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเลือกเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

องค์ประกอบ	กิจกรรม
1. ด้านสภาพแวดล้อมและบริการ	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดภูมิทัศน์ ความเป็นระเบียบ เรียบร้อย สะอาด สวยงามของห้องเรียน ห้องน้ำ โรงอาหาร - ระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง
2. ด้านการประชาสัมพันธ์และค่านิยม	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมเปิดรั้ว มรณ. และกิจกรรมชี้แจงหลักสูตร - ประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษาผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และนิทรรศการต่าง ๆ - ผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ อาทิ โปสเตอร์ วารสาร แผ่นพับ เว็บไซต์ ฯลฯ เพื่อตอบสนองกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย - ประชาสัมพันธ์การรับสมัครโดยนำรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จ มาช่วยแนะนำหลักสูตรของมหาวิทยาลัย
3. ด้านหลักสูตร	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรใหม่ที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและสังคม
4. ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุน ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย
5. ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริม สนับสนุนให้มีเครือข่ายศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จด้านการทำงาน เป็นเจ้าของสถานประกอบการ เช่น รับนักศึกษารุ่นน้องเข้าไปฝึกงาน และรับเข้าทำงาน - ส่งเสริมให้สถานประกอบการที่มีความต้องการแรงงานได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน - จัดทำเว็บไซต์ศิษย์เก่าเพื่อสร้างเครือข่ายศิษย์เก่าออนไลน์
6. ด้านอาจารย์ผู้สอน	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ใช้วิธีการสอนที่ทันสมัยโดยประยุกต์ใช้ Social Media - ส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์สอนผ่านสื่อที่ผลิตขึ้นโดยองค์กรอื่นที่ได้รับการรับรอง เช่น มหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย

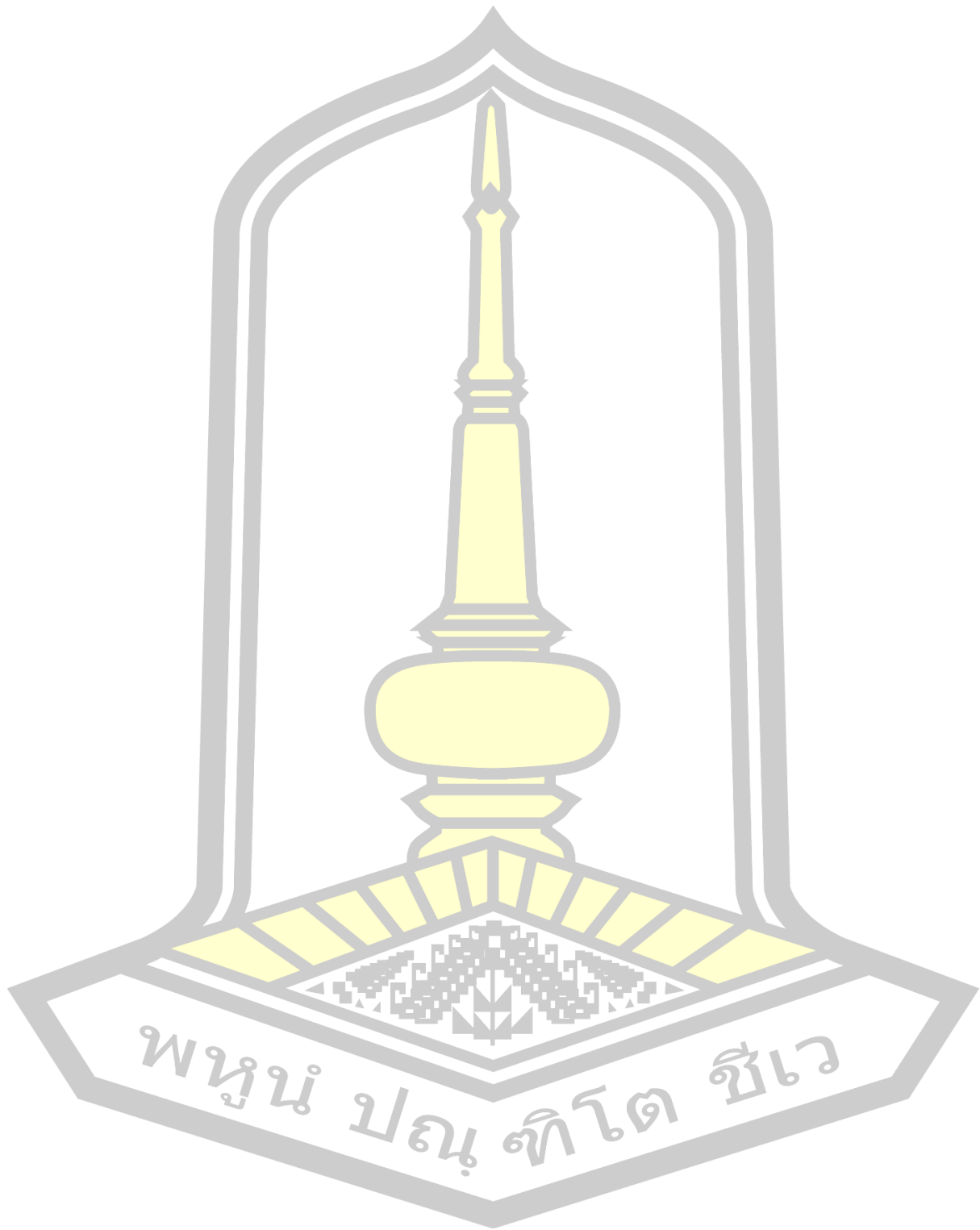
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีโดยจำแนกตามองค์ประกอบอื่น

2.2 จากการวิจัยในครั้งนี้ศึกษาเฉพาะระดับปริญญาตรี ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาองค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการหาแนวทางในการสร้างแรงจูงใจให้เหมาะสมกับนักศึกษาในแต่ละระดับการศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- Bernays, E. L. (1961). *Your Future in Public Relations*. New York : Richard Rosen Press.
- Brown, H. D. (1980). New Jersey : Prentice - Hall. *Principle of Language Learning and Teaching*, 112–113.
- Chen, C. H. and Zimitai, C. (2006). Understanding Taiwanese Students' Decision-Making Factors Regarding Australian International Higher Education. *International Journal of Educational Management*, 20(2), 91–100.
- Cubillo, J. M., Sanchez, J., and Cervino, J. (2006). International Student's Decision-Making Process. *International Journal of Educational Management*, 20(2), 101–115.
- Hermans, H. S. H. (1970). A Questionnaire Measure of Achievement Motivation. *Journal of Applied Psychology*, 54(8), 353–363.
- Horton P.B. and Hunt. (1984). *Sociology*. New York : McGraw-Hill.
- Maslow, A. (1970). *Motivation and Personality*. New York : Harper and Brothers.
- McClelland, C. D. (1966). *The Achieving Society*. New Jersey : Princeton Van Nostrand.
- Morgan Clifford, and R. A. K. (1966). *Introduction an Psychology*. New York : New York : Mc Graw - Hill Book Co.
- กิตานันท์ มลิทอง. (2531). เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษชัย คำชาย. (2540). *จิตวิทยาสังคม*. ลพบุรี : ศูนย์การพิมพ์วิทยาลัยครูเทพสตรี.
- เกรียงศักดิ์ โลหะชาละ. (2537). การสร้างและรักษาภาพพจน์ในภาพพจน์นั้นสำคัญยิ่ง : การประชาสัมพันธ์กับภาพพจน์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไกรวุธ พนมพงษ์. (2544). แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายสามัญหรือสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชนิษฐา จิตชินกุล. (2545). *คติชนวิทยา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชนิษฐา วิเศษสาร และมุกดา ศรีรงค์. (2535). *จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กร*. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ขวัญชัย สอนศิริ. (2551). แรงจูงใจของนักศึกษาในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา จังหวัดนครสวรรค์. มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา.

- จำรูญ เทียมธรรม. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จิราลักษณ์ ฤทธิเดชโยธิน. (2544). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการตัดสินใจเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. มหาวิทยาลัยบูรพา. เจ็อจันทร์ สลิตอยู่. (2525). ความต้องการทางการศึกษา : โอกาสและการเลือก. วารสารการศึกษาแห่งชาติ, 16(2).
- ชนิดา เพชรทองคำ. (2542). การวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยนถ นาคุปผา. (2529). จิตวิทยาการศึกษา. เชียงใหม่ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2539). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยุทธ สมประดี. (2546). พิธีกรรมเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องวิญญาณของชาวบ้านภูเต่า อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ซาริกา ศิลปวิชัย และกุลธิดา ธรรมวิวัฒน์. (2558). การวิเคราะห์องค์ประกอบในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี และแนวทางการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. การประชุมวิชาการระดับชาติไอสต้า-เทคโนโลยีฯ สัมพันธ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 29.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2522). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชูระวี สุริยจันทร์ และคณะ. (2550). สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์และนักศึกษาในสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่. สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2533). เทคโนโลยีการสอน : การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรี้นติ้งเฮ้าส์.
- ดวงพร คำบุญวัฒน์ และวาสนา จันทร์สว่าง. (2536). สื่อสารการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อินท์มไทม์เทรด.
- ทรงธรรม ธีระกุล และคณะ. (2553). ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยทักษิณ. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ทัศนีย์ ลักษณะภิกขชัช. (2545). แนวโน้มการจัดสวัสดิการสังคมไทยในอนาคต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. (2526). เรียนเพื่ออะไร. วิทยาจารย์, 4(2), 32-35.

- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2547). ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : แชนด์โพร่ พรินต์ติ้ง.
- ธนาชัยวัฒน์ เตชาสินธุ์เจริญ. (2549). ความต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ธัญยากร ช่วยทุกข์เพื่อน. (2558). รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ธนธัชการพิมพ์.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). โมเดลลิสเรล (LISREL) : สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นเรนทร์ แก้วใหญ่. (2555). การวิเคราะห์ปัจจัยจูงใจในการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี วิทยาลัยเซนต์อีสท์บางกอก. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- น้ำฝน ลูกคำ. (2555). รายงานการวิจัย เรื่อง ความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพฯ.
- ปฐม นิคมานนท์. (2534). ผู้ใหญ่เรียนรู้อย่างไร. วารสารการศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร.
- ประดิษฐ์ เอกทัศน์. (2539). จิตวิทยาทั่วไป. มหาสารคาม : ภาคจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- ประสาธ อิศรปรีดา. (2547). สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา. มหาสารคาม : โครงการตำราคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปนิดา พุ่มแย้ม. (2544). การศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผกาทิพย์ เกษรากุล. (2542). สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในทัศนะของนิสิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พจน์ สะเพียรชัย. (2542). การศึกษากับการพัฒนาเยาวชน. วารสารการศึกษาแห่งชาติ, 17(2), 7-35.
- พรทิพย์ วรกิจโกคาทร. (2537). การประเมินภาพพจน์และภาพพจน์เชิงลบ. วารสารสื่อสารมวลชน, มิถุนายน-ตุลาคม.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.
- พวงรัตน์ บำรุงพันธ์. (2550). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อวิชาเอกแนะแนวของนิสิตระดับปริญญาตรี วิชาเอกการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2544). ทฤษฎีองค์การสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิมพ์พร ธรรมวิหาคารคุณ. (2552). ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาการบัญชี หลักสูตร
บริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันเกษม. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
จันเกษม.

พิมพ์วรรณ เทพสุมาธานนท์. (2531). เทคโนโลยีทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์.

ภาณุวัฒน์ สว่างแสง. (2554). แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบปรับตรง
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2554. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (2560a). แผนปฏิบัติการงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (2560b). รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม ครั้งที่ 3/60.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (2560c). รายงานสรุปผลการดำเนินงานผู้บริหารมหาวิทยาลัยราช
ภัฏมหาสารคาม ประจำปี 2560. มหาสารคาม.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (2560d). รายงานผลการประเมินการเรียนการสอน. มหาสารคาม.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (2560e). สารสนเทศมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ปีการศึกษา 2559. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.

มาริสรา ธรรมะ. (2545). ความพึงพอใจของนิสิตต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขต
สารสนเทศสระแก้ว. มหาวิทยาลัยบูรพา.

มาลี จุฑา. (2542). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ์.

รังสรรค์ โฉมยา. (2553). จิตวิทยาพื้นฐาน : พื้นฐานในการทำความเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์.

มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รัศมี ทองเกิด. (2554). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ
กลุ่มอีสานใต้. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.

ราตรี พัฒนรังสรรค์. (2544). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏจันเกษม.

วจิภรณ์ อาทรมิตร. (2541). ภาพลักษณ์ของนักรบเมืองสตรีที่ถูกนำเสนอผ่านทางหนังสือพิมพ์ในปี
พ.ศ.2541. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรัญญา เปรมฤทัย. (2545). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในโรงเรียน
อาชีวศึกษาเอกชนในเขตจังหวัดสมุทรปราการ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วันวิสาข์ แก้วสมบุญ. (2560). เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา. Retrieved from
www.tsu.ac.th/grad/report_/files/06044949200949.doc

- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2544). การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจิตร อาวะกุล. (2541). เทคนิคการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลสิทธิ์ ทรยางกูร. (2535). พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรัช อภิรตันกุล. (2540). การประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีทัฬหิม พาณิชพันธ์. (2541). ประมวลสารชุดจิตวิทยาครอบครัวและครอบครัวศึกษา. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศศิวิมล แสนเมือง. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งใจเลือกมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีของนักเรียนที่มีผลการเรียนดีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ศิริจรรยา แก้วสารภูมิ. (2556). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนักศึกษาในการเลือกศึกษาต่อคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ระดับปริญญาตรี). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สภาอาจารย์ มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท). (2546). การปฏิรูปอุดมศึกษา ทางรอดของชาติ. Retrieved from [www.psu.ac.th/senate/JOURNAL/DATA NEW/2401_02Senate.pdf](http://www.psu.ac.th/senate/JOURNAL/DATA%20NEW/2401_02Senate.pdf).
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2552). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. กทม. สิ้นธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2555). สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยทางการศึกษา. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาสารคาม.
- สรราชัย ชูชีพ. (2553). ความคิดเห็นของนักศึกษาภาคปกติต่อปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ปีการศึกษา 2553. มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2550). การจัดการ : จากมุมมองนักบริหาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จีพีไอเชเบอร์พริ้นท์.
- สาโรช บัวศรี. (2525). การอภิปราย : ประสิทธิภาพการศึกษาไทยในรอบ 200 ปี. วารสารการศึกษาแห่งชาติ, 16, 62.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2542). มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา/การพัฒนานักศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สำลี รักสุทธี. (2544). เทคนิควิธีสอนหลักสูตร. กรุงเทพฯ : พัฒนานักศึกษา.
- สิรินดา วรรณนะวิภาค. (2541). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยศรีปทุม. มหาวิทยาลัยบูรพา.

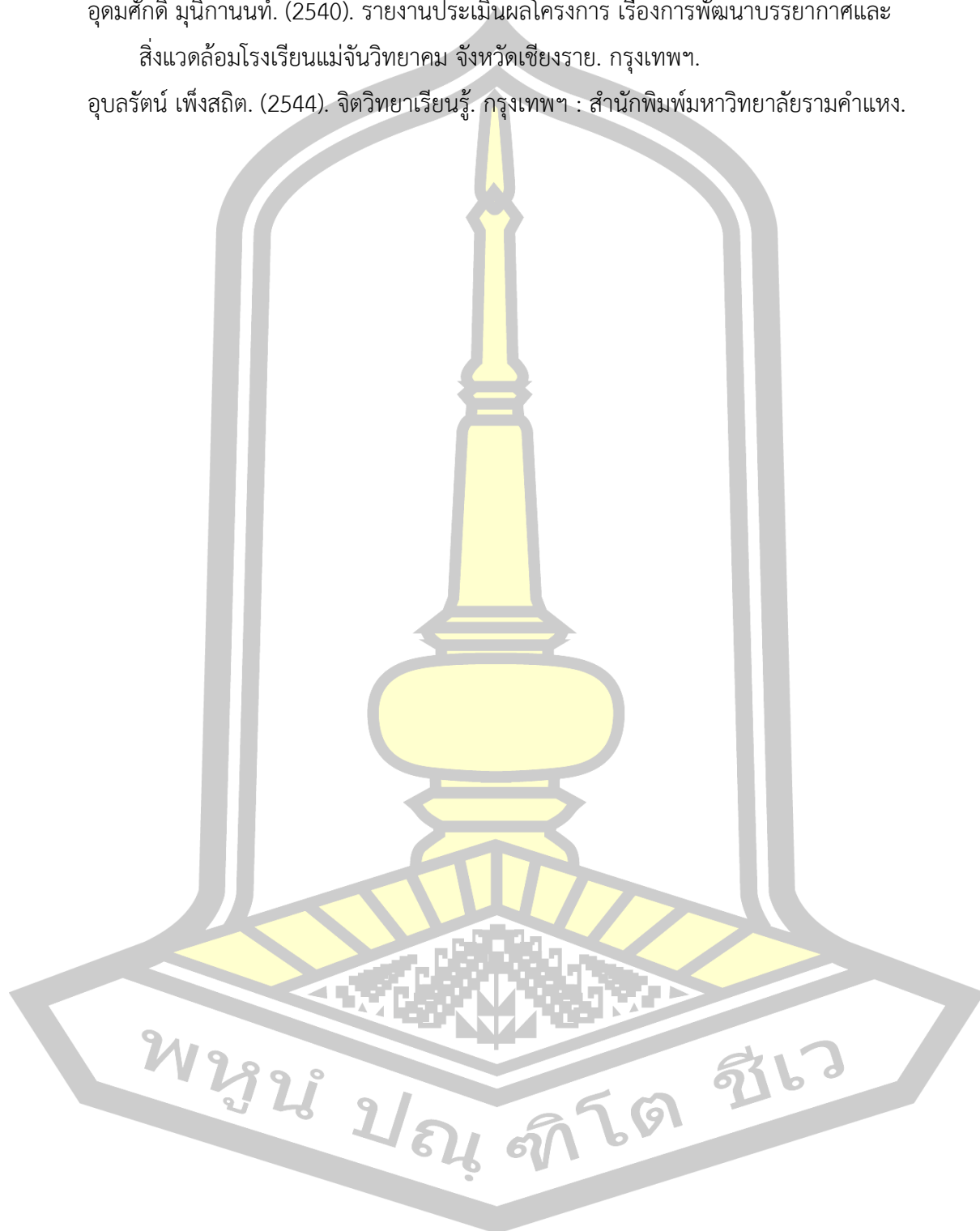
- สุโท เจริญสุข. (2531). จิตวิทยาสำหรับอุดมศึกษาปัญญาชน. กรุงเทพฯ : สุริย์การพิมพ์.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2531). การศึกษาผู้ใหญ่พื้นฐานการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- สุปราณี สนธิรัตน์ และคณะ. (2545). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุพร สินธพรัตน์. (2548). ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาลีลาศของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4
เขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภัททา ปินชะแพทย์. (2542). พฤติกรรมและการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการ
แนะแนว สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2543). คุณธรรมและคุณลักษณะของครูในสังคมข่าวสาร. กรุงเทพฯ.
- สุเมธ ใจเย็น. (2553). การวิเคราะห์องค์ประกอบที่ติดต่อการเลือกศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- สุรชาติ สังข์รุ่ง. (2537). การพัฒนาระบบการสรรหาข้าราชการครู. มปป.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2544). จิตวิทยาการศึกษา (จุฬาลงกรณ์). กรุงเทพฯ.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2533). จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- อนันต์ เลาทวิกุล. (2544). ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนระยอง
วิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อเนกกุล กริแสง. (2526). จิตวิทยาการศึกษา. พิษณุโลก : โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ พิษณุโลก.
- อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์. (2545). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรุณศรี สมบูรณ์. (2552). ทศนคติในการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักเรียนโรงเรียนโปลิเทคนิค
ลานนา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- อัมพา แก้วจงประสิทธิ์. (2551). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของ
นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชัยนาท. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อารี พันธุ์มณี. (2546). จิตวิทยาสร้างสรรค์การเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไยใหม่
เอ็ดดูเคท.
- อำนาจ วีรวรรณ. (2537). การแก้วิกฤตการณ์และการสร้างภาพพจน์ให้แก่องค์กร ภาพพจน์นั้นสำคัญ
ยิ่ง : การประชาสัมพันธ์กับภาพพจน์. กรุงเทพฯ : คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

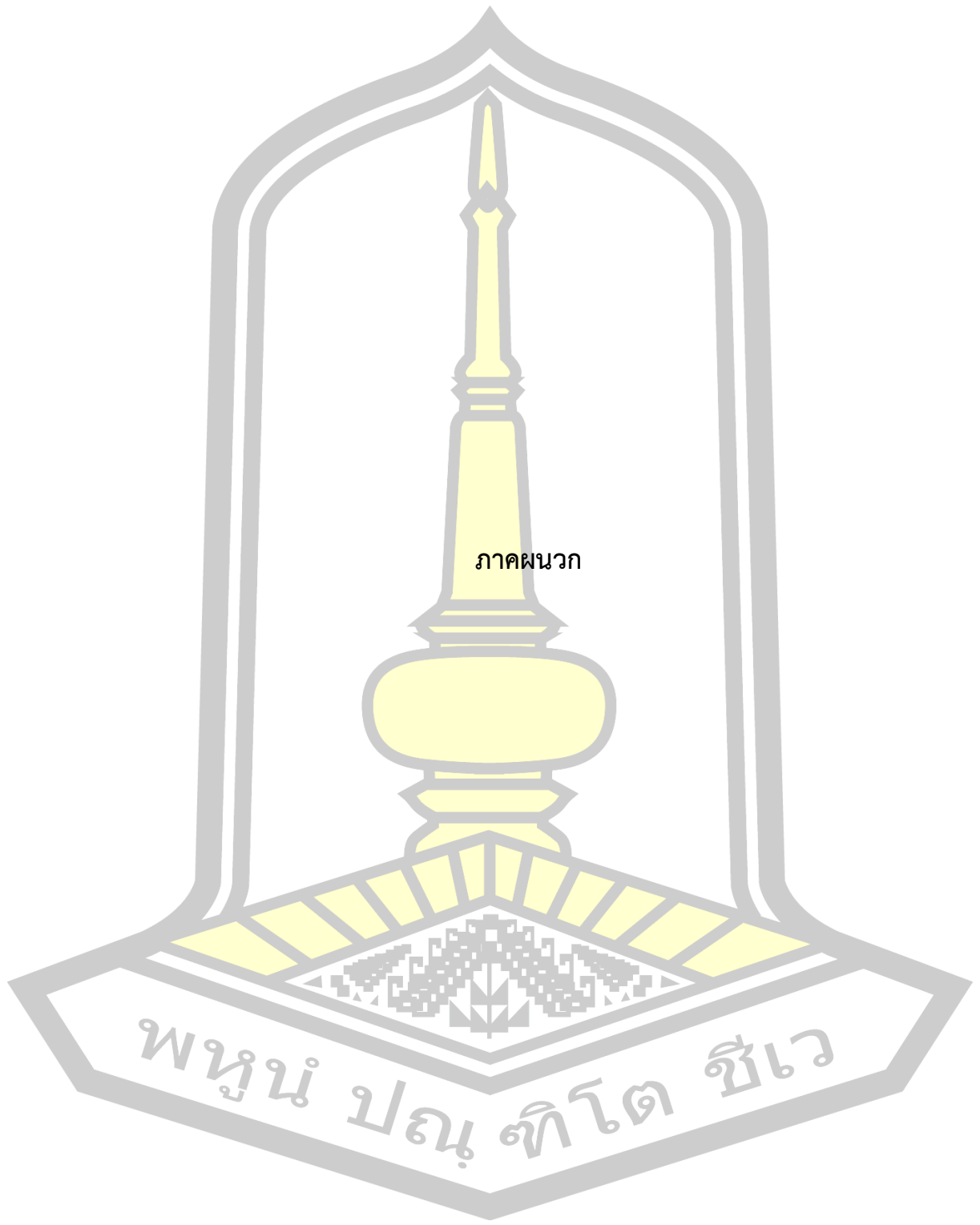
อุดม เขยกีวงศ์. (2545). ประเพณี พฤติกรรมท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.

อุดมศักดิ์ มุณีกันนท. (2540). รายงานประเมินผลโครงการ เรื่องการพัฒนาบรรยากาศและ

สิ่งแวดล้อมโรงเรียนแม่จันวิทยาคม จังหวัดเชียงราย. กรุงเทพฯ.

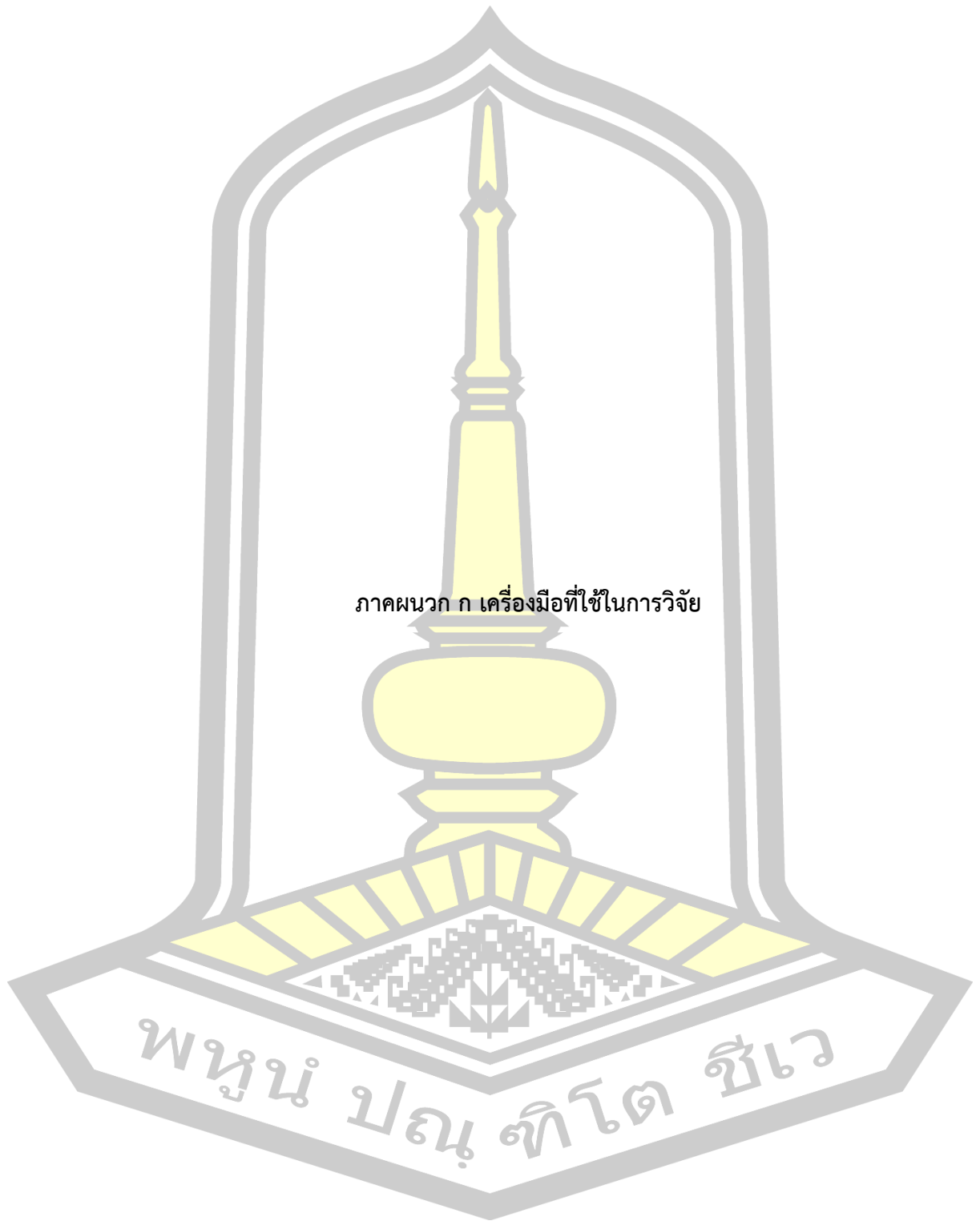
อุบลรัตน์ เฟื่องสถิต. (2544). จิตวิทยาเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภาคผนวก

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พจนัน ปณฺ ทิโต ชีเว

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับและจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น
3. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้
 - 3.1 เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 - 3.2 เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 - 3.3 เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ขอขอบคุณที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นางสาวรตวรรณ ประวีรัตน์

นิสิตปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ทิโต ชีเว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. คณะ

() คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	() คณะครุศาสตร์
() คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	() คณะวิทยาการจัดการ
() คณะเทคโนโลยีการเกษตร	() คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ
() คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์	() คณะนิติศาสตร์
() คณะวิศวกรรมศาสตร์	

ตอนที่ 2 แรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแบบสอบถามแล้วพิจารณาว่าแต่ละข้อเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ท่านเลือกเรียนระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามมากน้อยเพียงใด โดยขอให้ท่านทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

รายการ	ระดับแรงจูงใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย					
1. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง					
2. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่เก่าแก่เปิดสอนมานาน					
3. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยที่มีศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จ					
4. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่ได้รับการยอมรับและศรัทธาจากสังคม					

รายการ	ระดับแรงจูงใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่มีบทบาทต่อการพัฒนาชุมชน					
6. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีงานประเพณีมหาวิทยาลัยที่ยิ่งใหญ่					
7. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากที่ตั้งของมหาวิทยาลัยอยู่ในตัวเมือง					
ด้านหลักสูตร					
8. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากหลักสูตรที่เปิดสอนมีชื่อเสียง					
9. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากหลักสูตรที่เปิดสอนมีคุณภาพ					
10. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีหลักสูตรและแผนการศึกษาที่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของ สกอ.					
11. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากหลักสูตรที่เปิดสอนเป็นที่นิยมและทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน					
12. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการบัณฑิตในตลาดแรงงานเปิดสอนอยู่					
13. ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เพราะค่าเทอมไม่แพง					
14. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากค่าใช้จ่ายทั่วไป (นอกเหนือจากค่าเทอม) ไม่สูงเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น					
ด้านอาจารย์ผู้สอน					
15. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ					
16. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนมีประสบการณ์การสอนที่ยาวนานเป็นที่น่าเชื่อถือ					

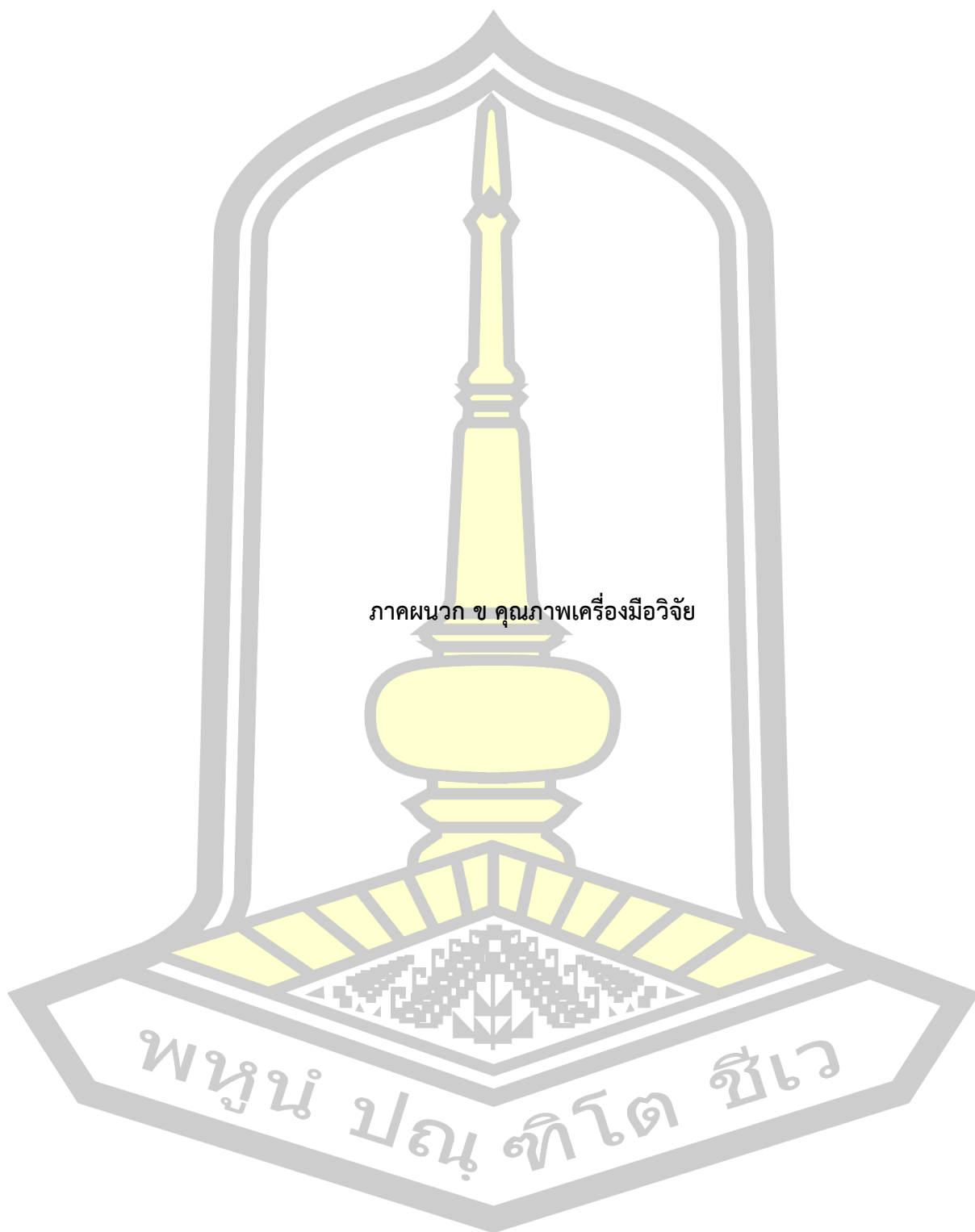
รายการ	ระดับแรงจูงใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะได้ยินจากรุ่นพี่ว่าอาจารย์ผู้สอนมีวิธีการสอนดี					
18. ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เพราะอาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการ					
19. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิด้านวิชาการสูง					
20. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนมีบุคลิกภาพดี					
21. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เนื่องจากมีอาจารย์ผู้สอนมีความเป็นกันเอง					
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน					
22. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีอุปกรณ์ เครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัย					
23. ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เพราะมีห้องเรียนพร้อมใช้ที่ทันสมัย					
24. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีห้องปฏิบัติการทางภาษาที่ทันสมัย					
25. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะมีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาได้ใช้จริง					
26. ข้าพเจ้าตัดสินใจเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีอุปกรณ์การปฏิบัติการวิทยาศาสตร์อย่างเพียงพอ					
27. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีเอกสาร ตำรา หนังสือ ทรัพยากรสารสนเทศและระบบสืบค้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัยเพียงพอสำหรับนักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง					

รายการ	ระดับแรงจูงใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะมีศูนย์คอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย					
ด้านสภาพแวดล้อม					
29. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากตึกเรียน อาคารสถานที่มีความใหญ่โตโอ่อ่า					
30. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากบริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยมีความสะอาด					
31. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากห้องเรียนมีสภาพโดยภาพรวมสะอาด					
32. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีโรงอาหารที่ดูสุกสะอาด					
33. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรм.เพราะที่นี่มีโรงอาหารสาธารณสุขปกคที่เพียงพอกับความต้องการ					
34. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากห้องน้ำ ห้องส้วมได้รับการดูแลความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ					
35. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีสนามกีฬาในร่มและสนามกีฬากลางแจ้งสะดวกสบายในการออกกำลังกาย					
ด้านสวัสดิการและการบริการ					
36. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีห้องสมุดที่ทันสมัย					
37. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีบริการเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นข้อมูลเพียงพอ					
38. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เพราะมีบริการอินเทอร์เน็ตไร้สาย (WIFI) อย่างทั่วถึงในมหาวิทยาลัย					
39. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรм.เนื่องจากมีที่จอดรถกว้างขวางและเพียงพอ					

รายการ	ระดับแรงจูงใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
40. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรณ.เพราะมีการจัดการด้านความปลอดภัยที่ดี					
41. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรณ.เนื่องจากมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นไว้บริการอย่างครบถ้วน เช่น สถานพยาบาล สนามกีฬา สระว่ายน้ำ โรงอาหาร					
42. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรณ.เนื่องจากมีทุนสนับสนุนการศึกษาของสถาบัน					
ด้านการประชาสัมพันธ์					
43. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรณ.เนื่องจากได้รับข้อมูลประชาสัมพันธ์การรับสมัครนักศึกษาจาก Facebook ของมหาวิทยาลัยที่รวดเร็ว					
44. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรณ.เพราะได้รับข้อมูลข่าวสารจากป้ายโฆษณาตามสถานที่ต่าง ๆ					
45. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรณ.เนื่องจากได้รับข้อมูลประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยจากวารสาร/แผ่นพับ/จดหมายแนะนำที่ส่งไปยังโรงเรียนที่ตรงกับความต้องการ					
46. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรณ.เนื่องจากได้รับข้อมูลจากการออกพื้นที่ของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ตามโรงเรียน					
47. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรณ.เนื่องจากได้รับข้อมูลประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยจากโทรทัศน์ วิทยุ					
48. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรณ.เนื่องจากได้รับข้อมูลประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยจากหนังสือพิมพ์					
49. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรณ.เนื่องจากได้รับข้อมูลข่าวสารจากการลงพื้นที่แนะนำการศึกษาของรุ่นพี่ที่โรงเรียน					

รายการ	ระดับแรงจูงใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความเชื่อและค่านิยม					
50. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรณ.เนื่องจากมีเพื่อนเลือกเรียนจำนวนมาก					
51. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรณ.เนื่องจากผู้ปกครองสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้					
52. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรณ.เพราะพี่น้องและญาติสนิทก็สำเร็จการศึกษาจากที่นี่					
53. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรณ.เนื่องจากได้รับคำแนะนำจากครูแนะแนวให้เลือกมหาวิทยาลัยแห่งนี้					
54. ข้าพเจ้าเลือกเรียน มรณ.เพราะครูที่โรงเรียนก็จบการศึกษาจากที่นี่					
55. ข้าพเจ้ามุ่งมาเรียน มรณ.เพราะต้องการเป็นเหมือนรุ่นพี่ที่ได้เรียนต่อ ณ มหาวิทยาลัยแห่งนี้					
56. ข้าพเจ้าตัดสินใจเรียน มรณ.เนื่องจากได้รับคำแนะนำจากรุ่นพี่มาแนะแนวให้เลือกมหาวิทยาลัยแห่งนี้					

ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือวิจัย

พหุบัณฑิตวิทยาลัย

ตาราง 31 ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (IOC) ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแรงจูงใจในการเลือกเรียนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

แรงจูงใจด้าน	ข้อคำถาม ที่	IOC	สรุปผล	ค่าอำนาจ จำแนก	ความเที่ยง
ด้านที่ 1 ด้าน ภาพลักษณ์ของ มหาวิทยาลัย	1	1.000	สอดคล้อง	0.747	0.885
	2	1.000	สอดคล้อง	0.650	
	3*	1.000	สอดคล้อง	0.488	
	4	1.000	สอดคล้อง	0.571	
	5	0.670	สอดคล้อง	0.768	
	6	1.000	สอดคล้อง	0.726	
	7	0.670	สอดคล้อง	0.588	
	8*	1.000	สอดคล้อง	0.532	
	9	1.000	สอดคล้อง	0.598	
	10*	1.000	สอดคล้อง	0.562	
ด้านที่ 2 ด้านหลักสูตร	11	1.000	สอดคล้อง	0.659	0.886
	12	1.000	สอดคล้อง	0.759	
	13	1.000	สอดคล้อง	0.662	
	14	1.000	สอดคล้อง	0.620	
	15	0.670	สอดคล้อง	0.617	
	16*	1.000	สอดคล้อง	0.595	
	17*	0.670	สอดคล้อง	0.604	
	18*	0.670	สอดคล้อง	0.364	
	19	1.000	สอดคล้อง	0.653	
	20	1.000	สอดคล้อง	0.682	

ตาราง 30 (ต่อ)

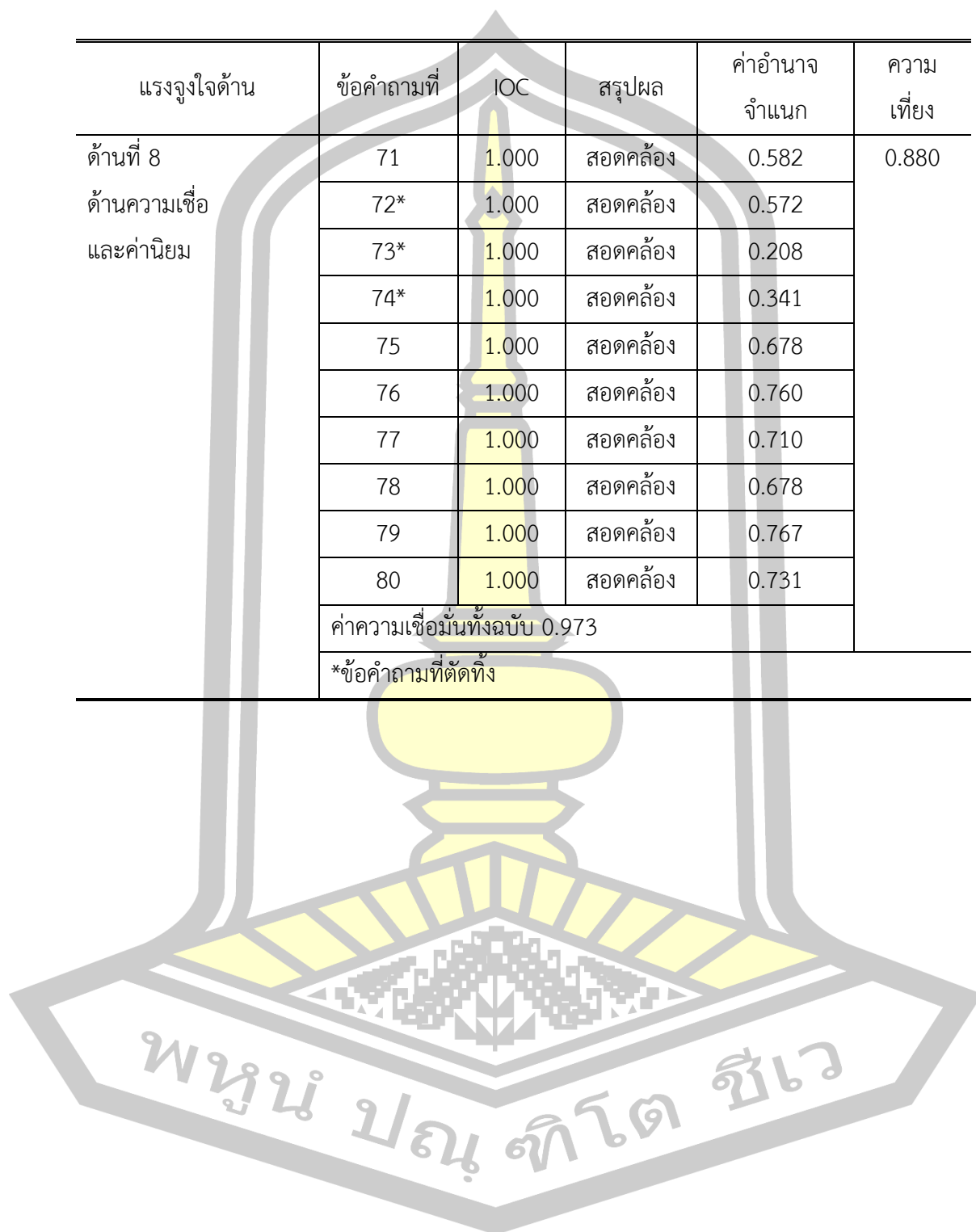
แรงจูงใจด้าน	ข้อคำถามที่	IOC	สรุปผล	ค่าอำนาจ จำแนก	ความ เที่ยง
ด้านที่ 3 ด้านอาจารย์ผู้สอน	21*	1.000	สอดคล้อง	0.672	0.917
	22	1.000	สอดคล้อง	0.699	
	23	1.000	สอดคล้อง	0.727	
	24*	1.000	สอดคล้อง	0.630	
	25	1.000	สอดคล้อง	0.690	
	26*	1.000	สอดคล้อง	0.670	
	27	1.000	สอดคล้อง	0.676	
	28	1.000	สอดคล้อง	0.774	
	29	1.000	สอดคล้อง	0.693	
	30	1.000	สอดคล้อง	0.683	
ด้านที่ 4 ด้านสื่อและอุปกรณ์ การเรียน	31	1.000	สอดคล้อง	0.721	0.920
	32	1.000	สอดคล้อง	0.714	
	33*	1.000	สอดคล้อง	0.607	
	34*	1.000	สอดคล้อง	0.654	
	35	1.000	สอดคล้อง	0.779	
	36	1.000	สอดคล้อง	0.817	
	37*	1.000	สอดคล้อง	0.605	
	38	1.000	สอดคล้อง	0.675	
	39	1.000	สอดคล้อง	0.695	
	40	0.670	สอดคล้อง	0.735	
ด้านที่ 5 ด้านสภาพแวดล้อม	41*	0.670	สอดคล้อง	0.606	0.927
	42	0.670	สอดคล้อง	0.759	
	43	1.000	สอดคล้อง	0.875	
	44*	1.000	สอดคล้อง	0.684	
	45	1.000	สอดคล้อง	0.776	

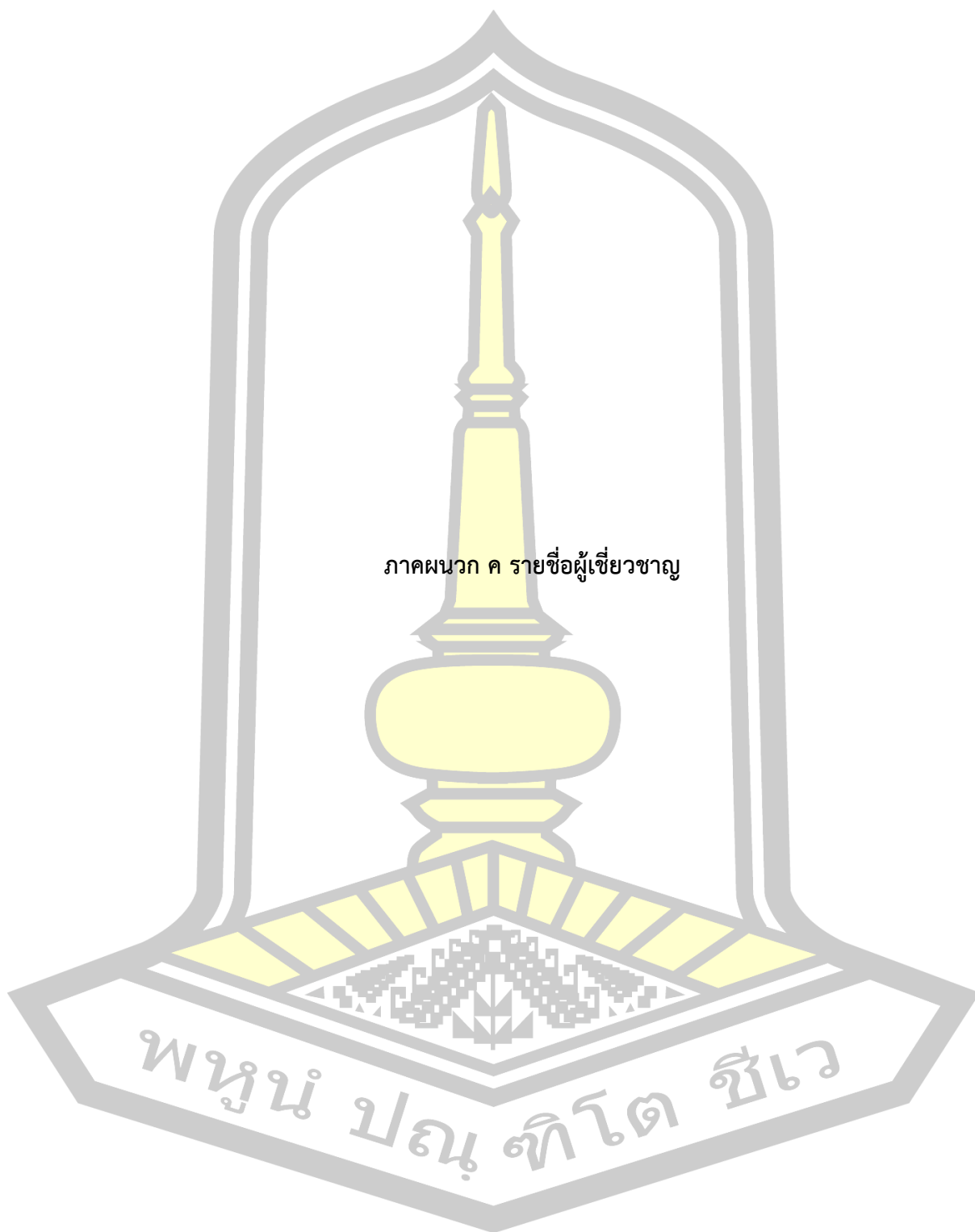
ตาราง 30 (ต่อ)

แรงจูงใจด้าน	ข้อคำถามที่	IOC	สรุปผล	ค่าอำนาจ จำแนก	ความ เที่ยง
	46	1.000	สอดคล้อง	0.889	
	47	1.000	สอดคล้อง	0.762	
	48	1.000	สอดคล้อง	0.702	
	49	1.000	สอดคล้อง	0.797	
	50*	1.000	สอดคล้อง	0.359	
ด้านที่ 6	51	1.000	สอดคล้อง	0.703	0.896
ด้านสวัสดิการ	52	1.000	สอดคล้อง	0.733	
และบริการ	53*	1.000	สอดคล้อง	0.557	
	54	1.000	สอดคล้อง	0.669	
	55	1.000	สอดคล้อง	0.651	
	56	1.000	สอดคล้อง	0.781	
	57	1.000	สอดคล้อง	0.648	
	58	1.000	สอดคล้อง	0.786	
	59*	1.000	สอดคล้อง	0.631	
	60*	1.000	สอดคล้อง	0.340	
	61*	1.000	สอดคล้อง	0.571	
ด้านที่ 7	62	1.000	สอดคล้อง	0.643	0.917
ด้านการประชาสัมพันธ์	63*	1.000	สอดคล้อง	0.587	
	64	1.000	สอดคล้อง	0.784	
	65	1.000	สอดคล้อง	0.755	
	66	1.000	สอดคล้อง	0.751	
	67	1.000	สอดคล้อง	0.736	
	68	1.000	สอดคล้อง	0.797	
	69*	1.000	สอดคล้อง	0.624	
	70	1.000	สอดคล้อง	0.699	

ตาราง 30 (ต่อ)

แรงจูงใจด้าน	ข้อคำถามที่	IOC	สรุปผล	ค่าอำนาจ จำแนก	ความ เที่ยง
ด้านที่ 8 ด้านความเชื่อ และค่านิยม	71	1.000	สอดคล้อง	0.582	0.880
	72*	1.000	สอดคล้อง	0.572	
	73*	1.000	สอดคล้อง	0.208	
	74*	1.000	สอดคล้อง	0.341	
	75	1.000	สอดคล้อง	0.678	
	76	1.000	สอดคล้อง	0.760	
	77	1.000	สอดคล้อง	0.710	
	78	1.000	สอดคล้อง	0.678	
	79	1.000	สอดคล้อง	0.767	
	80	1.000	สอดคล้อง	0.731	
	ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.973				
*ข้อคำถามที่ตัดทิ้ง					

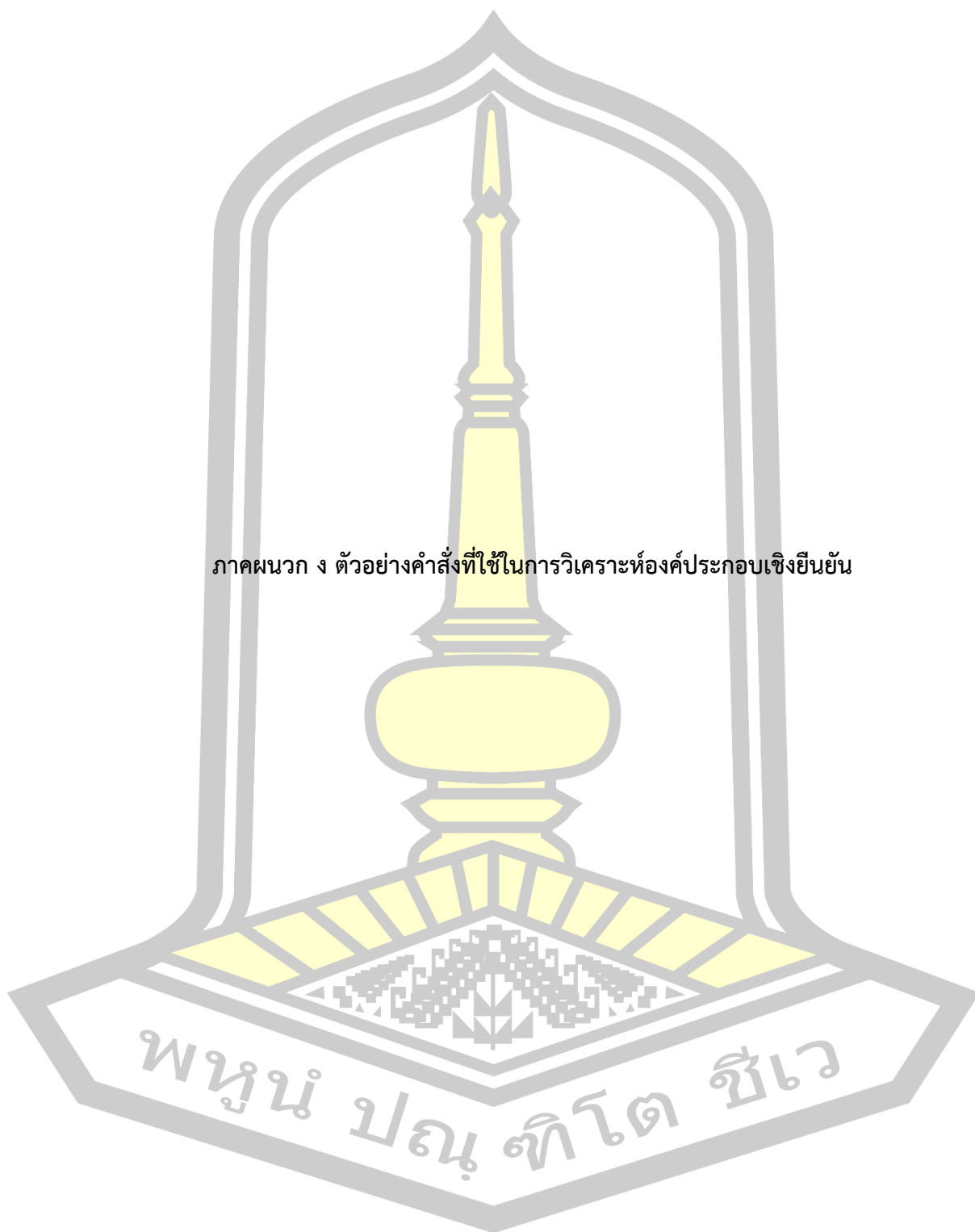
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

พหุบัณฑิตวิทยาลัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์เพ็ญ ภูโสภา อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม คณะครุศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา
2. อาจารย์ ดร.อพนันตรี พูลพุทธา อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม คณะครุศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัยและประเมิน
3. อาจารย์ชัยพร พงศ์พิสันต์รัตน์ อาจารย์ประจำวิทยาลัยมหาสารคาม คณะศึกษาศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา

ภาคผนวก ง ตัวอย่างคำสั่งที่ใช้ในการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยีนย่น

0.41	0.41	0.29	0.33	0.39	0.36	0.43	0.35	0.37	0.34	0.36	0.37	0.39
0.32	0.35	0.30	0.26	0.28	0.30	0.23	0.28	0.29	0.41	0.43	0.44	0.60
1.00												
0.39	0.40	0.44	0.38	0.27	0.33	0.37	0.32	0.41	0.34	0.35	0.42	0.43
0.44	0.40	0.39	0.34	0.34	0.42	0.39	0.37	0.37	0.40	0.27	0.46	0.33
0.33	1.00											
0.38	0.39	0.41	0.35	0.27	0.31	0.36	0.30	0.36	0.33	0.37	0.39	0.41
0.42	0.40	0.34	0.35	0.38	0.41	0.35	0.31	0.41	0.43	0.31	0.43	0.36
0.38	0.63	1.00										
0.39	0.43	0.37	0.38	0.30	0.36	0.35	0.35	0.38	0.37	0.36	0.37	0.40
0.46	0.39	0.34	0.36	0.39	0.42	0.38	0.33	0.35	0.51	0.38	0.50	0.34
0.42	0.55	0.58	1.00									
0.35	0.39	0.39	0.38	0.31	0.33	0.38	0.32	0.40	0.39	0.38	0.37	0.38
0.43	0.36	0.33	0.31	0.34	0.35	0.32	0.29	0.36	0.48	0.40	0.44	0.35
0.35	0.53	0.54	0.63	1.00								
0.34	0.36	0.39	0.37	0.35	0.35	0.40	0.30	0.36	0.39	0.39	0.37	0.40
0.39	0.32	0.31	0.28	0.29	0.40	0.39	0.33	0.34	0.44	0.39	0.37	0.29
0.37	0.46	0.48	0.51	0.58	1.00							
0.34	0.35	0.43	0.39	0.35	0.30	0.37	0.32	0.40	0.35	0.37	0.35	0.39
0.43	0.37	0.39	0.34	0.35	0.42	0.40	0.39	0.46	0.34	0.29	0.35	0.31
0.29	0.43	0.49	0.39	0.48	0.52	1.00						
0.33	0.35	0.37	0.33	0.32	0.31	0.35	0.34	0.31	0.32	0.26	0.32	0.40
0.39	0.32	0.30	0.24	0.26	0.31	0.28	0.29	0.34	0.43	0.36	0.39	0.29
0.34	0.43	0.43	0.38	0.42	0.44	0.53	1.00					
0.45	0.42	0.47	0.52	0.38	0.48	0.50	0.39	0.49	0.48	0.45	0.48	0.48
0.47	0.45	0.38	0.37	0.37	0.39	0.38	0.39	0.40	0.48	0.34	0.43	0.38
0.43	0.37	0.37	0.45	0.46	0.44	0.40	0.35	1.00				
0.45	0.43	0.48	0.47	0.39	0.40	0.48	0.39	0.46	0.43	0.42	0.43	0.48
0.52	0.41	0.38	0.36	0.34	0.38	0.40	0.38	0.41	0.44	0.32	0.39	0.35
0.38	0.40	0.39	0.40	0.43	0.40	0.36	0.42	0.66	1.00			
0.51	0.48	0.53	0.52	0.46	0.45	0.43	0.37	0.49	0.46	0.45	0.50	0.52
0.54	0.48	0.43	0.42	0.43	0.41	0.38	0.42	0.44	0.46	0.37	0.40	0.33
0.37	0.39	0.40	0.44	0.41	0.37	0.32	0.34	0.58	0.66	1.00		
0.50	0.52	0.52	0.54	0.42	0.49	0.45	0.35	0.52	0.47	0.49	0.46	0.48
0.47	0.43	0.40	0.39	0.34	0.37	0.35	0.38	0.43	0.48	0.36	0.42	0.39
0.36	0.39	0.39	0.42	0.42	0.37	0.34	0.36	0.60	0.58	0.63	1.00	
0.52	0.49	0.55	0.54	0.46	0.45	0.41	0.37	0.50	0.47	0.50	0.51	0.56
0.53	0.52	0.48	0.49	0.46	0.48	0.46	0.51	0.51	0.46	0.33	0.43	0.35
0.36	0.41	0.42	0.44	0.40	0.39	0.40	0.37	0.57	0.51	0.61	0.62	1.00
0.55	0.47	0.50	0.51	0.44	0.52	0.51	0.43	0.54	0.48	0.48	0.51	0.52
0.53	0.50	0.47	0.40	0.41	0.45	0.43	0.46	0.45	0.50	0.36	0.40	0.37
0.36	0.43	0.42	0.45	0.44	0.40	0.36	0.38	0.52	0.57	0.59	0.56	0.62
1.00												
0.51	0.51	0.53	0.54	0.42	0.50	0.49	0.47	0.57	0.51	0.51	0.54	0.54
0.54	0.55	0.47	0.43	0.41	0.42	0.41	0.44	0.43	0.51	0.37	0.44	0.41
0.39	0.45	0.45	0.44	0.47	0.40	0.42	0.40	0.59	0.54	0.59	0.62	0.62
0.67	1.00											
0.40	0.36	0.36	0.36	0.33	0.40	0.40	0.33	0.40	0.34	0.39	0.40	0.38
0.36	0.35	0.33	0.28	0.28	0.34	0.32	0.29	0.32	0.50	0.43	0.42	0.48

0.50	0.38	0.40	0.45	0.42	0.42	0.32	0.32	0.46	0.45	0.38	0.42	0.35			
0.45	0.43	1.00													
0.40	0.40	0.42	0.45	0.38	0.44	0.47	0.37	0.41	0.39	0.43	0.41	0.42			
0.41	0.33	0.41	0.35	0.38	0.38	0.39	0.38	0.38	0.48	0.38	0.52	0.38			
0.37	0.45	0.43	0.47	0.42	0.47	0.44	0.44	0.50	0.47	0.46	0.47	0.49			
0.49	0.49	0.47	1.00												
0.40	0.42	0.36	0.39	0.37	0.40	0.44	0.36	0.39	0.41	0.41	0.39	0.42			
0.42	0.39	0.35	0.29	0.35	0.39	0.39	0.37	0.34	0.50	0.41	0.51	0.40			
0.42	0.39	0.42	0.49	0.45	0.45	0.38	0.44	0.50	0.50	0.42	0.41	0.45			
0.47	0.48	0.53	0.64	1.00											
0.44	0.40	0.41	0.45	0.45	0.45	0.43	0.36	0.45	0.42	0.42	0.39	0.45			
0.40	0.35	0.39	0.32	0.36	0.40	0.38	0.36	0.35	0.43	0.32	0.40	0.33			
0.37	0.39	0.35	0.40	0.37	0.40	0.38	0.37	0.53	0.46	0.46	0.45	0.46			
0.49	0.48	0.48	0.55	0.59	1.00										
0.34	0.32	0.39	0.36	0.39	0.35	0.39	0.28	0.33	0.33	0.35	0.35	0.35			
0.34	0.26	0.34	0.28	0.31	0.30	0.31	0.33	0.32	0.35	0.23	0.35	0.29			
0.33	0.27	0.30	0.35	0.33	0.36	0.36	0.34	0.51	0.49	0.42	0.41	0.39			
0.38	0.37	0.40	0.47	0.47	0.62	1.00									
SD															
.87	.82	.86	.90	.90	.89	.85	1.06	.93	.93	.89	.89	.88	.96	.98	1.04
1.16	1.05	1.03	1.07	1.04	1.06	.77	.76	.76	.88	.83	.83	.80	.80	.77	
.78	.89	.86	.86	.86	.89	.87	.86	.85	.87	.79	.77	.77	.83	.79	
MO	NY=46	NE=6	NK=1	c											
LX=FU, FI	TE=SY	GA=FR, FI													
FR	LY(1, 1)	LY(2, 1)	LY(3, 1)	LY(4, 1)	LY(5, 1)										
FR	LY(6, 1)	LY(7, 1)	LY(8, 1)	LY(9, 1)	LY(10, 1)										
FR	LY(11, 1)	LY(12, 1)	LY(13, 1)												
FR	LY(14, 2)	LY(15, 2)													
FR	LY(16, 2)	LY(17, 2)	LY(18, 2)	LY(19, 2)											
FR	LY(20, 2)	LY(21, 2)	LY(22, 2)												
FR	LY(23, 3)	LY(24, 3)	LY(25, 3)												
FR	LY(26, 3)	LY(27, 3)													
FR	LY(28, 4)	LY(29, 4)	LY(30, 4)												
FR	LY(31, 4)	LY(32, 4)	LY(33, 4)	LY(34, 4)											
FR	LY(35, 5)	LY(36, 5)													
FR	LY(37, 5)	LY(38, 5)	LY(39, 5)	LY(40, 5)	LY(41, 5)										
FR	LY(42, 6)	LY(43, 6)	LY(44, 6)	LY(45, 6)	LY(46, 6)										
FR	GA(1, 1)														
FR	GA(2, 1)														
FR	GA(3, 1)														
FR	GA(4, 1)														
FR	GA(5, 1)														
FR	GA(6, 1)														
LK															
MOT															
LE															
SCR	VAL	CUR	MEA	IMA	TEA										
PD															
OU	SE	TV	EF	SS	MI	RS	FS	ND=3	AD=OFF						

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวรตวรรณ ประวีรัตน์
วันเกิด	16 มกราคม พ.ศ. 2525
สถานที่เกิด	จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	284 ถนนมหาชัยคำริห์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	กองนโยบายและแผน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 80 ถนนนครสวรรค์ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2542 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2544 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสารคามพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2548 ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาสถิติ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2549 ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู (ป.วค.) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด พ.ศ. 2561 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาวิจัยและ ประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูนุ ปณุกิตโต ชีวะ

